

ÉSZAKI EVANGÉLIKUS
EGYHÁZKERÜLET

2021

KERÜLETI KRÓNIKA

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLETÉNEK ESEMÉNYEIBŐL

Tartalom

Előszó.....	1
1. Az ökumené útján.....	2
2. Kapcsolatban vagyunk.....	8
Egységben vagyunk.....	8
Együttműködünk.....	14
3. Így élünk.....	24
Gyülekezeti hírek.....	24
Borsod-Hevesi Egyházmegye.....	24
Budai Egyházmegye.....	27
Dél-Pest Megyei Egyházmegye.....	31
Észak-Pest Megyei Egyházmegye.....	36
Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye.....	38
Nógrádi Egyházmegye.....	41
Konferenciák, lelki gyakorlatok.....	43
4. Intézményeink híreiből.....	45
5. Pillanatfelvételek a püspöki szolgálatokból.....	49
6. Éves jelentések.....	54
Püspöki jelentés a 2021-es évről.....	54
Püspöki szolgálatok 2021-ben.....	56
Fabiny Tamás 2021. évi publikációi.....	56
Felügyelői jelentés 2021.....	59
7. Személyi hírek az Északi Evangélikus Egyházkerületből.....	64
Személyi változások.....	64
Az Északi Egyházkerületben 2021-ben felszentelt lelkészek bemutatása.....	66

Előszó

FABINY TAMÁS PÜSPÖK

Egyházkerületünk 2021-es krónikájával, amit az olvasó most kezében tart, életünk és munkánk sokszínűségét kívánjuk bemutatni. A világot, benne országunkat és egyházunkat még mindig sújtó koronavírus-járvány közepette is megtapasztalhattuk Urunk oltalmazó kegyelmét. Ő továbbra is feladatokat adott nekünk, és egymásra bízott bennünket. A mostani krónikában ezúttal azt is bemutatjuk, miként igyekszünk *az ökumené útján* együtt járni más keresztény testvéreinkkel, miként vagyunk *egységben* a kárpát-medencei és a szerte a világban élő evangélikusokkal, illetve mit jelent a gyakorlatban, hogy *együttműködünk* nemzetközi partnereinkkel.

A füzet derekas részét most is az „Így élünk” rovat tartalmazza, amely a hat egyházmegye gyülekezeteinek elmúlt évi krónikáiban tallózik. Természetesen fontosak az intézményi hírek is. Olvasható továbbá az egyházkerület püspökének és felügyelőjének éves jelentése, illetve közöljük a 2021-es esztendő személyes híreit is.

Kiadványunk az egyház egységének jegyében született. Vallom, hogy a keresztények, ezen belül az evangélikusok egységét nem emberek valósítják meg a maguk talán tiszteletreméltó erőfeszítéseivel, hanem azt Krisztus teremti meg.

A Krisztusban való egységünk hitünk középontjában kell, hogy álljon. Főpapi imájában

(Jn 17,20–23) Jézus hatalmas jelentőségű szavaival összekapcsolja az Atya és a Fiú bensőséges szeretetkapcsolatát a tanítványok között megvalósuló egységgel. Ebből következik aztán az imádság, hogy ők is „mindnyájan egyek legyenek.” A Krisztussal és a Krisztusban való egységünk tehát nem „langyos” világi fogalom, hanem hitünk lényegét érinti. Ez a Szentháromság titkával, a hívő ember és Krisztus kapcsolatával függ össze, így pedig az egyház természetét határozza meg. Az egyház eszerint a Krisztussal és ezért egymással egységben lévőek közössége.

Amikor az egyház egységének védelméről beszélünk, akkor tehát nem a különböző pozíciók közötti – amúgy persze kívánatos – párbeszédre beszélünk, hanem ennél sokkal többről. Ha pedig Krisztusban maradunk, akkor érvényessé válik az apostol felszabadító üzenete: „Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban” (Gal 3,28).

Az egységet mint egyházunk nagy kincsét kell őriznünk. Urunk ennek megvalósulásához kötötte a sokat emlegetett misszió hitelességét és eredményességét is: „...hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem” (Jn 17,21c).

1. Az ökumené útján

Metropólia – a görögkatolikus egyház Magyarországon

KOCSIS FÜLÖP ÉRSEK-METROPOLITA

2

A magyar nép és a keleti egyház kapcsolata egészen a honfoglalás koráig vezethető vissza. A még vándorlásban lévő magyarok értelemszerűen előbb a keleti kereszténységgel találkoztak, s közülük két törzsfő, Bulcsú és Gyula meg is keresztelkedett Konstantinápolyban, majd Hierotheosz személyében püspököt is hoztak magukkal. A letelepedés után még sok évszázadon át együtt élt Kelet és Nyugat egyháza a Kárpát-medencében. Az 1054-es dátumhoz köthető nagy egyházszakadás után legalább két évszázadon át a népünk körében nem vették észre a szétszakítottságot, nálunk továbbra is békében élt egymás mellett Kelet és Nyugat egyháza.

Az egység keresése történelmünk során aztán más irányt vett. Előbb 1696-ban a breszt-litovszki, majd 1546-ban az ungvári unió következtében csatlakoztak a keleti egyházhoz tartozó közösségek Rómához. Kifejezetten magyar nyelvű keleti egyházmegye azonban majd csak 1912-ben jöhetett létre, melyet II. Ferenc József császár alapított, s amelyet X. Piusz pápa a *Christifideles Graeci* kez-

detű apostoli bullával szentesített. Ettől kezdve folyamatosan nőtt a magyar görögkatolikusok száma, érdekes módon még a kommunizmus alatt is. A század elején mintegy 200 ezer hívőt számláló közösség tagjainak száma az ezredfordulóra hozzávetőlegesen 300 ezerre növekedett. Ennek, és a kedvező gazdasági és politikai környezetnek köszönhetően a magyar görögkatolikuság Ferenc pápa rendelkezése nyomán 2015-ben két új egyházmegyével bővülve (Miskolc és Nyíregyháza) sajátjogú egyházzá, metropolióvá vált.

A hívek száma azért is lehet érdekes, mert épp a 2001-es népszámlálás során fogalmazódott meg, hogy a lutheránus testvérek is körülbelül annyian vannak Magyarországon, mint a görögkatolikusok. Ez a léptékazonosság aztán sok egyéb kapcsolódási pontot is magával hoz a két egyház között. Hozzávetőlegesen a lelkészek száma is hasonló, akik a mi egyházunkban – a keleti egyházjognak megfelelően – ugyanúgy házas emberek is lehetnek. Az egyházat vezető püspökök száma is közel azonos. Az intézményeinkben is sok párhuzamosságot lehet

fölfedezni szociális és oktatási téren egyaránt. Nemrégiben kölcsönös megállapodást is kötöttünk – azzal a ki nem mondott reménnyel, hogy ebben a nagy testvérek, a református és római katolikus egyház is követ majd minket – hogy az intézményeinkben nem folytatunk prozelitizmust, azaz teljes mértékben tiszteletben tartjuk dolgozóink és ellátottaink egyházi hovatartozását.

Fontos ez az összefogás a jövőben is. Úgy látjuk, hogy a sötétséget keltő felhők egyelőre nem tisztulnak a történelem egén, s a 2020–22-ben átélt világvárvány után fájdalom, talán egy új világháború küszöbén állunk. De ha ezzel nem is kellene számolnunk, akkor is bőségesen állnának előttünk

STEINBACH JÓZSEF, A DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKE,
A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK ÖKUMENIKUS TANÁCSÁNAK ELNÖKE

Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged!
(4Móz 6,24)

A Dunántúli Református Egyházkerület idei vezérigéjével, a jól ismert és olyan fontos ároni áldás soraival köszöntöm az evangélikus testvéreket, kiemelten az Északi Evangélikus Egyházkerület gyülekezeteit, lelkészeit, felügyelőit, presbitereit, híveit.

Az Isten áldása az a mennyei több, ami nélkül soha nem lehet teljes az egyház szolgálata. Az egyetlen, élő Isten maga a tökéletesség, a teljesség, a szentség, az örökkévalóság, a boldogság. Dadog az ember, még akkor is, amikor bibliai kifejezésekkel akar valamit az Istenről mondani. Isten áldása azt jelenti, hogy Isten lehajol hozzánk, és az Ő szent és örökkévaló lényének lényegéből, teljességéből ajándékoz nekünk, halandó, törekeny és töredékes embereknek. Isten áldásának maximuma Jézus Krisztus, akiben Isten megváltó, megtartó, embert felemelő és üdvözítő szeretete eljött közénk. Isten megáldja az életünket, hogy Isten szeretetének követői legyünk ebben a világban, főként a ránk bízottak és a körülöttünk élők között. Isten nem a világ összes nyomorúságát kéri rajtunk számon, hanem azokat, akiket ránk bízott, mellénk állított. Egy más „embereivé” kell lennünk, akik egymás

feladatok a hamis ideológiák által fertőzött világunkban: hogyan találjunk utat a lelkekhez az igehirdetésben, Isten országának építésében.

Bízató fejlődési irány, hogy az ökumenizmus útján jelentős lépések történtek már egymás elfogadása, elismerése irányában. A higgadt és jó szándékú elemzés szépen kimutatja, hogy a különbségek korántsem olyan mélyek és áthidalhatatlanok, mint akkor tűntek, amikor egymással szembe fordítottak minket. A Krisztushoz közeledés mindnyájunknak feladata, s ezen az úton vezetni másokat is, közös kötelességünk.

„Áldjon meg Téged az Úr!”

mellett élünk; egymás embereivé a Krisztusban, örömben és bánatban egyaránt. Isten megáldja és megőrzi életünket, itt és az örökkévalóságban. Az áldott Isten megáld bennünket, hogy áldással legyünk ebben a világban, ahol annyi a bizonytalanság, hiszen még van bűn, van betegség és halál, tombol a gonosz. De jó tudni, hogy Isten úgy szerette ezt a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte. Isten szereti, magához öleli ezt a világot általunk.

Evangélikus testvéreimre gondolva gyakran jut eszembe az ároni áldás, nemcsak azért, mert az istentiszteletek végén olyan gyakran halljuk tőlük az ároni áldást, hanem azért is, mert tapasztalom, ahogy áldással lesznek a világban. Reformátusként sokszor szent irigységgel látom szolgálatukon azt a tevékeny, krisztusi szeretetet, amely nyitottan és korszerűen tud a világhoz fordulni, nem kiszolgálva a világ igényeit, de igenis meghallva a világ szavát, kételyeit, kérdéseit. Nagy kérdések ezek manapság: hitvalló bátorság és tevékeny szeretet; haladni a világgal, szeretni a világot és mégis Jézus Krisztus követésében mindhalálig hűen megállni a világban... Miként működhetnek ezek együtt? Miként lehet hitvallóan és mégis nyitott szeretettel, „felemelten” fordulni azok felé, akik egészen más gondolkodnak a világról, mint mi? Evangélikus testvéreimtől sokat tanulok ezekben a kérdésekben.

Engedjék meg, hogy néhány evangélikus testvért név szerint is megemlítek, akik számomra a fentiek szerint meghatározóak. Sokan kimaradnak, ezért elnézést kérek, de pár név említésével konkretizálnom kell a szeretetemet és a tiszteletemet. Szolgálatom harminchárom éve alatt a saját gyülekezetem területén szolgáló evangélikus lelkészházaspárral – Isó Zoltán és Isó Dorottya – testvéri és áldott a szolgálati közösségünk. Szemerei János püspök úrral nemcsak az ökumenikus imahetek közössége köt össze, hanem számos tárgyalás, találkozó, testvéri beszélgetés, konferencia, ünnepi alkalom öröme is. Dr. Fischl Vilmossal, az ökumenikus tanács főtitkárával tíz éve áldott testvéri, baráti és szolgálati kapcsolat köt össze, számos közös küzdelemmel, élménnyel, ajándékkal. Kondor Péter püspök úr és elődje, Gáncs Péter püspök úr személyisége sok tekintetben meghatározóak számomra. Nagy tisztelettel tekintek Pröhle Gergely országos felügyelőre, hitére, tudására, és rajta keresztül azokra a nagy tekintélyű értelmiségiekre, akikből sokat kívánnék a mi egyházunk számára is. Dr. Szabó Lajos korábbi rektor urat külön ki kell emelnem, hiszen mindketten a homiletika szerelmesei vagyunk. Dr. Hafenscher Károly professzor úrral a homiletika mellett a 2017-es jubileumi év, és – dunántúli lévén – Révfülöp is régóta összeköt bennünket. És sorolhatnám tovább Gryllus Dániel művész úrral, a magyarföldi nyári zenés istentiszteletekkel... Kifogynék a szóból. Köszönöm, evangélikus testvéreim!

★ ★ ★

Evangélikus–katolikus dialógus az egység felé. Egyházunk vezetőivel találkozott Kurt Koch bíboros

KÉZDI BEÁTA (EVANGELIKUS.HU)

4

Magyarországi útjának zárásaként Kurt Koch, a Keresztény Egység Előmozdítása Pápai Tanácsának elnöke a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetőivel találkozott. A budapesti Üllői úti székházban tett június 10-i látogatásán többek között szó esett a hazai evangélikusság helyzetéről, a lutheránus oktatás jelenéről és jövőjéről, illetve az úrvacsora évről. A bíboros egyúttal megtekintette az Evangélikus Országos Levéltárban őrzött eredeti, saját kezűleg írt, német nyelvű Luther-végrendeletet is. A Keresztény Egység Előmozdítása Pápai Tanácsának elnöke látogatott Magyarországra 2021. június 7. és 10. között. Hazautazása előtt a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetőivel is találkozott,

Szándékosan a sor végére hagytam Dr. Fabiny Tamás elnök-püspök urat, aki eddigi tizennégy éves püspöki szolgálatom alatt az első perctől kezdve meghatározó egyházvezető szolgatárs lett. Ilyen minőségben első közös szolgálatunk 2009 áprilisában volt, amikor az evangélikus Teológián egy fórumbeszélgetésben mutattuk be dr. Cserhádi Sándor professzor úr kötetét, a korinthusi második levél magyarázatáról írt tekintélyes munkáját, amely ma is alapmű a könyvespolcomon. Nem sokkal azután elkezdődött a köztvé által indított püspöki fórum, 2011 októberében. Az akkor egy évre tervezett televíziós fórum tizennégy éve jelentkezik havonta, immár a 126. adással, amit Fabiny püspök úr vezet, hogy a három történelmi egyház püspöke aktuális témákat beszéljen meg, és azokra bibliai, teológiai reflexiókat adjon. Az Úr áldását kérjük Tamás elnök-püspökre, országos egyházi munkájára, közegyházi, világegyházi feladataira, egyházkerületére, lelkipásztori munkájára, szerteágazó tevékenységére.

Közös szolgálatainkat is áldja meg és őrizze meg az Úr! Jézus Krisztus feltámadott a halálból, az Ő ügye győztes ügy. Ez a győzelem nem mások legyőzésében, hanem mások felemelésében mutatkozik meg, el egészen az örök élet tágasságáig. Micsoda méltóság, hogy ennek az egyetlen Urnak a szolgálói lehetünk együtt, közösen, hiszen nagyobb szükségünk van egymásra, mint valaha!

A bíboros magyarországi látogatásának első napján a bíboros a Habsburg Ottó Alapítvány *Európa eszmei alapjai* című konferenciasorozatának kezdő részén, a Nemzeti Közszerzői Egyetemmel közösen június 7-én rendezett *Kereszténység és politikai mozgáster a 21. században* című konferencián vett részt. Programjának második nyilvános eseménye az *Isten és a világ – Vendégségben az Ige asztalánál* címmel június 8-án Pannonhalmán tartott ökumenikus konferencia volt, amelyen a bíboros mellett a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselőjében dr. Reuss András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professor emeritusa, dr. Fabiny Tamás elnök-püspök és dr. Béres Tamás, az egyetem rektorhelyettese is előadást tartott.

Kurt Koch az Üllői úti székházban tett látogatása alkalmával úgy fogalmazott, hogy az evangélikusok és a katolikusok közt zajlik a legrégebbi, évszázadok óta tartó dialógus. Öröm, hogy a Lutheránus Világszövetség és a római katolikus egyház évtizedek óta párbeszédet folytat. Kurt Koch kiemelte a világszövetség és a római katolikus egyház által szervezett lundi és malmói ökumenikus megemlékezést a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóján; ezek az ökumené és az egymással való kapcsolatkeresés fontos példái voltak Ferenc pápa részvételével. A Keresztény Egység Előmozdítása Pápai Tanácsának elnöke azt is kifejtette: bár 2030-ban lesz az ágostai hitvallás megszületésének

ötszázadik évfordulója, reméli, hogy az egység és a híd építésére törekszünk addig is, annak ellenére, hogy a közös úrvacsoravételnek a lehetőségét még akkorra sem látja biztosnak. A katolikus és a protestáns testvérek közös úrvacsoravételével kapcsolatban hangsúlyozta: azt kell elsődlegesen megvizsgálnunk egyénként is, hogy mit hiszünk. Miben hiszünk? Miről teszünk tanúbizonyságot, amikor úrvacsorát veszünk? És mit értünk a papi hivatáson?

A találkozó végén Kurt Koch és Hortobágyi T. Cirill pannonthalmi főapát az evangélikus egyház elnökségétől átvehette az Ordass-émlékplakettet, Fabiny Tamás elnök-püspök pedig egyebek mellett megkapta Kurt Koch bíboros *Luther Mártonról katolikusoknak* című könyvét.

Kurt Koch meghívását egyházunk országos elnöksége – Fabiny Tamás elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő – kezdeményezte két évvel ezelőtt, kettős céllal. Egyrészt a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus évében, amikor egyházunk is az úrvacsora jegyében alakította programjait, a lehető legmagasabb szinten szerettek volna párbeszédet folytatni az eucharisztia közös megélésének lehetősége kapcsán. Másrészt fontosnak tartották, hogy az az egyházi vezető, aki talán a legátfogóbban látja a világ keresztény közösségének helyzetét, nyilvánosan, világi közegben is megszólaljon azzal kapcsolatban, hogy mit gondol kontinensünk jövőjéről.

Az ökumené jegyében „A Hegyen”. Püspöki hivatalok munkatársainak országos találkozója

MAGYARKURIR.HU

Első alkalommal rendezték meg a püspöki hivatalok munkatársainak országos ökumenikus találkozóját *A Hegyen* címmel 2021. július 20. és 23. között Esztergomban, a Szent Adalbert Központban.

Hazai keresztény felekezetek püspöki hivatalainak munkatársai találkoztak ezekben a napokban. A résztvevők bemutatkozó alkalmak, szekcióbeszélések, közös városnézés keretében ismerkedhettek meg egymással, keresztény kollégáik munkájával.

A találkozó második napján, július 21-én a szentmise és a protestáns szervezésű áhítat után három előadás hangzott el: az ezüstmisés Pál Feri mentálhigiénés szakember a kommunikációelmélet gyakorlati vonatkozásairól, a stressz- és konfliktuskezelésről; Lovas András református lelkész, a

Dunamelléki Református Egyházkerület missziós referense az új alapítású gyülekezetekről és e közösségek lelkészvezetőinek képzéséről, mentorálásáról beszélt; Próhla Gergely, a Magyar Evangélikus Egyház országos felügyelője pedig a kereszténység helyzetét elemezte napjaink Európájában, hangsúlyozva a keresztények felelősségét a hazai egyházi életben, illetve világegyházi szinten.

A püspöki hivatalok munkatársainak országos ökumenikus találkozója harmadik napján a jelenlévők szentmisén vettek részt az esztergomi bazilikában. A rendezvény ünnepélyes lezárásán Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek is jelen volt a Szent Adalbert Központ fogadótermében.

Evangélikusként is otthon lehettünk az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson

FABINY TAMÁS (MAGYARKURIR.HU)

Az eucharisztia, az oltáriszentség a keresztény élet és küldetés forrása, amely egyben elősegíti a népek és a nemzetek közötti kiengesztelődést és egységet is – erre az alapgondolatra építkezve rendezték meg 2021. szeptember 5. és 12. között Budapesten

az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust a Zsolt 87,7-ből vett mottóval: „Minden forrásom belőled fakad”. A kongresszus kimondottan római katolikus rendezvény volt, azonban soha nem látott ökumenikus összefogás kísérte az eseményt, így

igazi ökumenikus ünneppé vált. Nemcsak keleti pátriárkák jöttek el Budapestre, de a hazai protestáns egyházak is nyitottan fogadták a katolikusok világtalálkozóját. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, aki a kongresszus egyes eseményein személyesen is részt vett, így fogalmazott: „Evangélikusként otthon lehettem a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson”.

A kongresszust megelőzően Esztergomban megrendezett teológiai szimpózium keretében Dr. Hafenscher Károly egyetemi tanár, a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinatának lelkeszi elnöke egyedüli protestáns résztvevőként képviselte egyházunkat. Előadásában a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsában együttműködő egyházak úrvacsorai tanítását és gyakorlatát mutatta be. „Ha tanítványok vagyunk, akkor feladatunk és kötelességünk figyelni a Mesterre és tanulni egymás tanításából. Félretenni a megszokott skatulyákat, a másik ilyen sémák alapján való megítélését, és rácsodálkozni arra, hogy a tanításbéli eltérések is hozhatnak Isten áldotta gazdagságot, és a gyakorlatbeli különbségek is rámutatnak az Eucharisztia kimeríthetetlenül mély titkára” – fogalmazott Hafenscher Károly.

A kongresszus keretében a Hungexpo területén szervezett programok a misékkal, a tanúságtételekkel és tematikus megszólalásokkal rendkívül sokszínű, ökumenikus árnyalatokat is megjelenítő képet mutattak. A hét nyelven gondosan összeállított füzet közös istentiszteleti hagyományainkat tükrözte. A hét közepén a Szent István-bazilikában bizánci liturgia is gazdagította a kongresszus lelki

életét. A pénteki napon, a hit napján a szentmise állandó tételeinek zenei anyagát, egy igazi „ökumenikus” kompozíciót Pejtsik Péter új műve, a Budapest klezmer mise adta, amelyben a klasszikus egyházzene, a klezmer, a jiddis és a magyar népzene ötvöződött filmzenei elemekkel. A gregorián dallamok és a népénekek mellett felcsendült sok, evangélikus közösségekben is népszerű taizéi dallam, de a záró istentiszteleten protestáns korál is: „Áldunk téged, Istenünk”.

A számos koncert, zenei esemény között a Káláka Széll Kálmán téri műsora különösen jelentős volt, mert ott a közönség együtt, tiszta szívből énekelte Lackfi Jánosnak Gryllus Dániel által megzenésített versét, az evangélikusok úrvacsorai himnuszát, amely derűvel, de komoly teológiai mélységgel igyekszik megfogalmazni az úrvacsora titkát. A katolikus költő és az evangélikus zenész igazán jó összhangot teremtett.

Ferenc pápának a Hősök terén elmondott homíliája szintiszta evangélium volt. Azt a kérdést tette fel, hogy hatalommal rendelkező messiást akarunk-e, vagy a kereszt Krisztusát. Ebben az üzenetben ott érezhetjük a lutheri *theologia crucis* tanításának alapgondolatát. Mindezt eucharisztikus kontextusba helyezte, amikor Jézusról mint megtört kenyérről szólt, illetve a keresztre szögezett szeretetről beszélt. A kongresszus lezárásaként Piero Marini címzetes érsek, a NEK pápai bizottságának elnöke ökumenikus nyitottságra biztatott: „Legyetek nagylelkűek az ökumenikus párbeszédben”.

2. Kapcsolatban vagyunk

Egységben vagyunk

Erdély: Gyümölcsöző testvérgyülekezeti kapcsolatok

KAJCSA LÁSZLÓ

8

A Barcaságban Erdély egy kicsiny különleges világa található. A Kárpátok hegycsúcsai, a Kárpát-kanyar hegyei zárják körül, és a maga titokzatos világába hívogatja nap mint nap az ide látogatókat és az itt élőket egyaránt. Itt található a Barca folyó, amely névadója e gyönyörű tájnak. Sokan úgy tartják, jó kedvében teremtette Isten e tájat. Tizenegy evangélikus gyülekezetbe tömörülnek és élnek a barcasági evangélikus csángók. Brassó a Barcaság „fővárosa”, ahol lelkes magyar evangélikus gyülekezet él és működik. Jellemző női népviselete van az itt élő magyaroknak, melynek kiemelkedő díszje a kősöntyű és bogláros öv. Népszokásaink közé tartozik a boricajárás, húsvéti tojásbűvészet, karácsonyi kántálás. Jellemző néprajzi kategóriát alkotnak a hétfalusi festett bútorok, melynek mintázatai ma is megragadják és gyönyörködtetik a tekintetet. Egyedi színfoltot jelent a népművészetben a hétfalusi csángó szőttes a maga mintázatával. Ebben a környezetben és térségben él evangélikus magyar népünk, keresve a méltó helyét a történelem zivatarában több mint ezer éve.

1990 vízkereszt ünnepén kezdődött a testvérgyülekezeti kapcsolat Kőbánya és Oltszakadát között, amikor Fabiny Tamás akkori kőbányai lelkész segélyszállítmánnyal érkezett Oltszakadára. Kellemesen lepődtünk meg, amikor bemutatkoztak az anyaországból érkezők. Pár óra állt rendelkezésünkre az ismerkedésre, tervezgetésre, reménykedésre. Ennek a tervezésnek és szívünkbe helyezett reménységnek az elmúlt 32 évben rengeteg gyümölcse született, személyes kapcsolatunkból köztem és Fabiny Tamás között. Azóta nem csak az idő szállt el fölöttünk, hanem szolgálati helyeink is változtak. Fabiny Tamás professzor, műsorszerkesztő, majd püspöke lett az északi kerületnek, én pedig a Barcaságon lévő gyülekezetek egyikébe, Hosszúfalu–Fűrészmezőre kerültem. Az új szolgálati helyem kezdetén hiányát éreztem az őszinte testvérgyülekezeti kapcsolatnak.

Többször nyaralhattunk a balatonszárszói nyaralóban és mindenik alkalommal – megjegyzem egyeztetés nélkül – találkoztunk Szabó András vanyarci lelkésszel és családjával. Találkozásaink

során barátság alakult ki köztünk és az az ötlet támadt, hogy ezt a barátságot szélesebb körbe próbáljuk átvinni. Mind a vanyarci, mind a fűrészei gyülekezetben örültek ennek a javaslatnak és elkezdődött egy élő kapcsolat, mely már húsz éve tart és gyümölcsözik.

Néhány évvel ezelőtt lelkészváltás történt Budafokon. Szolgálata első hónapjaiban keresett meg a fiatal lelkész, Hokker Zsolt. Elmondta, hogy többször járt a Barcaságon a zajzoni gyülekezetben. A budafoki gyülekezet történetével ismerkedve azt olvasta, hogy közös elődünk Petrovics Pál, aki Fűrészezőn szolgált. 1920. március 15-i kitelepése után Budafokra kapott kinevezést, ahol gyülekezetet szervezett és templomot, parókiát épített. Ennek kapcsán szeretne testvérgyülekezeti kapcsolatot kezdeményezni Fűrészező és Budafok között.

A testvérgyülekezeti kapcsolatok gyümölcsei, áldásai közül hármat szeretnék kiemelni. A legfontosabb a hitbeli kapcsolat. Ennek bibliai lényegét Jn 16,11 versében olvashatjuk: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te neved által, amelyet nekem adtál, hogy egyes legyenek mint mi”.

A második fontos gyümölcse kapcsolatainknak a testvériség, amelynek bibliai alapjait a Galata levél 6. fejezetében olvashatjuk: Egymás terhet hordozzátok és így töltsétek be a Krisztus törvényét. Számtalan alkalommal az elmúlt évek során beszámoltunk arról, hogy voltak sikereink, és voltak kudarcaink. Azt is megbeszéltük, hogy terheink, megpróbáltatásaink voltak és vannak. A négyfalusiak azt mondják, hogy a testvéreink „számon tartanak”, ami azt jelenti, hogy törődnek velünk. Különös ajándéka a testvérgyülekezeti kapcsolatnak az, hogy nem csak tudunk egymás örömeiről, kudarcairól és megpróbáltatásairól, hanem szívből jövő segítséggel enyhítünk egymás terhein. Támogatjuk egymást jó szívvvel és szolgálatkészséggel, ami egy váratlan telefonhívással kezdődik, folytatódik a jó szóval, bátorítással és kiteljesedik a valódi támogatásban. A főti kántorképzőben tanulhatnak fiatal kántorjaink, gyülekezeti tagjainknak eljuttatjuk: az Evangélikus Életet, a Híd Magazint, a szépirodalmi könyveket. Évente Útmutatót osztunk szét a gyülekezeti tagoknak. Anyagi támogatást is kaptunk a szükség idején, ami kiegészítette költségeinket és könnyítette életvitelünket. A Luther Kiadó szak- és vallásos kiadványai rendszeresen megérkeznek gyülekezetünkbe. Volt eset, mikor a betegek kezeléséről és azok hozzátartozóinak el látásáról gondoskodtak magyarországi testvéreink. Diákok lakhatását biztosítják a budapesti Melancthon Evangélikus Szakkollégiumban.

A harmadik gyümölcse a testvéri kapcsolatnak a személyes kapcsolatok áldása. A testvérek köteles-

sége – így tanultunk szüleinktől – egymás szeretete. Az igazi barátság kiteljesedéséről az Ószövetségben olvashatunk Dávid király és Jonatán, Saul király fia történetében. (1Sám 20,41–42). A személyes találkozások gyümölcse abban mutatkozik meg, hogy ismeretlen emberek találkozása barátságban teljesedik ki. Családi ünnepek alkalmával érezni lehet, hogy a barátságok mennyire erősek, szorosak. Én és családom a testvérgyülekezeti kapcsolatokból életre szóló baráti szeretetet kaptam ajándékba Fabiny Tamástól és családjától, Szabó Andrásról és Zsuzsától valamint Hokker Zsolttól és szereteteitől. Isten áldása, hogy számíthatunk egymásra!

2021 az új reménység éve volt. Általában az esztendőt a koronavírus-járvány korlátozásai, a betegségből származó félelem valamint a megélhetési gondjai határozták meg a mindennapjainkat. Meg kellett találni a lehetőséget és az alkalmat ahhoz, hogy küldetésünket és szolgálatunkat el tudjuk végezni, ami sok aggodalommal és izgalommal járt. Voltak olyan alkalmaink, amin a gyülekezeti tagok szívesen részt vettek, és voltak olyanok is, amelyekre kevesen jöttek el. Hálával tartozunk Istennek, hogy minden vasárnapi istentiszteletet meg tudunk tartani, bibliaórákat szerveztünk, gyerekekkel foglalkoztunk és ifjúságunk számára programokat szerveztünk. A gyülekezet rászoruló tagjainak segítséget adtunk, az árvákat támogattuk. Akiket lehetetlen volt elérni személyesen, telefonszolgá-

laton kerestünk meg és tartottuk a kapcsolatot. A fűrészműzöi harangszón keresztül üzentünk és bátorítottuk híveinket.

Örömteli alkalom volt szeptember elején, amikor hosszú idő után sikerült személyesen találkozni Budapesten a Fabiny és Hokker családdal, a budafoki gyülekezet tagjaival valamint Vanyarcon Szabó Andrással és Zsuzsával. Hosszú idő után a személyes találkozás révén ismét átértük a testvériség és barátság áldásait.

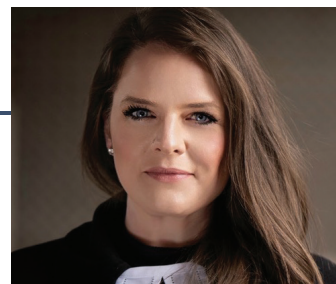
Muravidék-Szlovénia: Evangélikusok a szlovéniai szórványban

A Szlovéniai Evangélikus Egyház gondozásában három hivatalosan kétnyelvű gyülekezet van (Hodos, Domonkosfa és Lendva). Istennek hála, hogy az elmúlt két év folyamán ebből már kettő a mi szolgálati területünk alá tartozik, így ott valóban két nyelven szólhat Isten igéje.

A koronavírus sajnos megtette hatását és kulcsfontosságú híveket veszítettünk el ezekben a gyülekezetekben. Domonkosfán a felügyelőt, harangozót és alfelügyelőt is, akiknek szívügye volt a kétnyelvű hitélet gondozása. Reménységünk, hogy egy napon mind együtt dicsérhetjük majd Istent a mennyországban, addig is próbáljuk utunkat folytatni nélkülük itt a földön.

A legnagyobb örömünk, hogy a magyarországi anyaegyházzal igazán jó kapcsolatot ápolunk és támogatásukra is mindig számíthatunk. Segítségükkel beindult Domonkosfán először a kétnyelvű hittantábor, ahol nem csak szlovén, de már magyar anyanyelvű gyerekek is részt vettek. Óriási előrelépés ez a számunkra, hiszen 80 gyerekről van szó, akik a vegyesen lakott területekről érkeztek nap mint nap a táborunkba. Az üresen maradt domonkosfai parókiát alakítottuk át táborozóhellyé, ahol egy játszótér telepítése is megvalósult. Az egész

Amikor írom e sorokat, a szomszédos Ukrajnában dúl a háború és annak minden pusztítása. Híveink szívéből és lelkéből még ki sem költözött talán a koronavírusról való félelem és máris szorongatja lelkünket a háború kegyetlensége. Áprily Lajos gondolataival biztatom az olvasókat. Menedék című versében ezt üzeni: „S mikor völgyünkre tört az áradat / s már hegy se volt, mely mentő csúccsal intsen, / egyetlen kőszikla megmaradt, / egyetlen tornyos sziklaszál: az Isten.”

ANDREJEK JUDIT

épület elhelyezkedése és elrendezése tökéletesen védett területet biztosít a gyerekek és a fiatalok számára.

A média képviselői is érezték annak szükségességét a koronavírus idején, hogy a lelki tartalmak elérjenek az emberekhez. A magyar rádióban eddig évi három istentiszteletet tarthattunk, most kéthetente szólt evangélikus istentisztelet magyar nyelven vasárnaponként. Az egyik állami televízió is lehetőséget adott az egyháznak, hogy minden héten szólhassunk a hívekhez, ami csodás együttműködést eredményezett.

A 2021-es év során az egyik kulcsfontosságú szolgálati területté a kórházi lelkigondozás vált. Tudni kell, hogy nálunk Szlovéniában nincsen erre külön, hivatalos lelkész. Én magam is voltam látogatni egy asszonynál, aki nem beszélt szlovénul, hetekig feküdt a kórházban. Egy-egy magyar szó és imádság lélekmentő lett ezekben a helyzetekben.

Számomra különösen nagy öröm, hogy megkelestek a ljubljana-i magyar közösség tagjai: szeretnének istentiszteleti és hittanalkalmakat, ha megoldható. Azóta havi rendszerességgel látogatom őket és csodás tanúja lenni annak, hogyan tud Isten működni annak ellenére, hogy nem élek ott közöttük.

Úgy néz ki, a tavalyi év után lassan minden visszaáll a régi kerékvágásba. Ezek az évek kitörölhetetlenül ott maradnak a lelkünkben. Emlékszem az első koronahúsvétkor csak ültünk a férjemmel, néztük, ahogy a gyerekek a fűben keresik a meg-

lepetéseket és abban reménykedtünk, hogy pár héten belül vége lesz ennek. Azon a vasárnapon reggel nem kapcsoltuk ki a templomba hívogató

harangokat. Felvettük a legszebb ruhánkat és ünnepeztünk, mert Jézus él és Jézus feltámadt, és azt ígérte, velünk lesz életünk minden napján.

DR. PÓCZE ISTVÁN

A külső keretokről

Amikor ma nemzetről beszélünk, nemcsak az országhatárainkon belül élőkre gondolunk, hanem mindazokra a külhonba szakadt honfitársainkra, akik a XX. század során szétszóródtak szerte a világban. E szétszóródott közösségek között létszámát tekintve is jelentős lélekszámot képvisel a 30–35 ezer főt számláló svédországi magyarság, melyből mintegy 3500 főre tehető azok száma, akik valamilyen módon kapcsolódnak a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösséghez (SMAPEK).

A szolgálati terület megközelítőleg a mai Magyarország és Erdély összterületével megegyező. A nyilvántartásunkban szereplők jelenleg 13 gyülekezetbe szerveződnek: vannak, akik egy-egy istentiszteletre 100–120 km távolságból érkeznek. Saját templomunk nincs, egyetlen ingatlanunk a Stockholmtól 400 km-re lévő gyülekezeti otthon, mely 1961 óta képezi egyházi közösségünk tulajdonát. Istentiszteleteinket többnyire a Svéd Egyháztól bérelt evangélikus templomokban tartjuk. A környező északi országok magyar gyülekezeteiben is hagyományszerűen a svédországi lelkész szolgál, ez jelenleg Finnországra és Észtországra vonatkozik.

A közösség lélekarcáról

Közösségünk alapvető célja, hogy megfelelő keretet és háttérrel biztosítson Isten ígéjének magyar nyelvű hirdetéséhez, illetve a különböző lelkészi szolgálatok végzéséhez. A hívek közötti kapcsolat fenntartása tekintetében fontos kiadványunk a negyedévente megjelenő *ÚJKÉVE* című lapunk. Elkötelezettek vagyunk a nemzeti identitás megélésének segítése, valamint a magyar kultúra és hagyományok ápolása terén a Svédországban élő magyarok között.

Közösségünk jó kapcsolatot ápol az országban működő magyar egyesületekkel és szervezetekkel, továbbá a Magyarországi Evangélikus Egyházzal.

Észak-Európa, Svédország: „Hogy egy se vesszen el...”. Lelkészi szolgálat a skandináviai magyarok között

A Magyarországi Evangélikus Egyházzal való kapcsolatáról

Ez utóbbi kapcsolatban jelentős tényező, hogy a svédországi magyar protestánsok közötti szolgálatot a kezdetektől fogva mindig evangélikus lelkész végezte. Erre nyomós okot adott, hogy az állam és az egyház 2000-ben történt szétválásáig a lelkész a Svéd Evangélikus Egyház alkalmazásában állt. Magam pedig a MEE lelkészi állományához tartozó lelkészként kaptam megbízást a külszolgálatra, melynek következtében ez a kapcsolat magától értődő. A diaszpóra magyar lelkigondozását összefogó Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület (METT), valamint az Országos Egyház Ökumenikus és Külügyi Osztálya nem csak figyelemmel kíséri, de konkrét támogatásokkal is segíti szolgálatunkat. Ennek egy jelenleg zajló kiemelt projektje közösségünk elmúlt évtizedeinek írásos és fényképanyagának digitalizálása, mely munka teljes egészében a MEE anyagi támogatásával valósul meg.

A 2021-es évről

Bár hangsúlyosan szól felénk Jézus biztatása: „*Ne félj!*”, ennek ellenére általános tapasztalat, hogy a koronavírus-járvány miatt a gyülekezeteink aktivitása és az istentiszteleti látogatottság szerényebb lett a korábbinál, valamint a lelkészi szolgálat is részben lefékeződött a 2021. esztendőben és

az online térbe tevődött át. Ugyanakkor mindez új lehetőségek keresését is kikényszerítette a kommunikációs és kapcsolatfenntartási formák tekintetében. Többek között mi is elindítottunk egy YouTube-csatornát valamint nagy örömeinkre a Zoom felületen két szakképzett hitoktatóval beindult a hitoktatás is.

Nyugat-Európa: Ismertető a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségéről

GÉMES PÁL

Stuttgartban 1947-től van rendszeres istentisztelet magyar nyelven a háború miatt idemenekült és később letelepedett evangélikusok, reformátusok és egyéb protestánsok számára. Hasonló régi múlttal rendelkeznek más németországi városok mellett Nyugat-Európa más központjai is: London, Bécs, Párizs, Zürich stb. Skandináviában az 56-os menekülthullám után keletkeztek Stockholmban és másutt protestáns gyülekezetek. A 60-as–70-es években a délvidéki magyar vendégmunkások, akik Németországba érkeztek, a 80-as években kivándorló erdélyiek, majd a 90-es évektől máig tartó munkavállalók töltötték fel a meglévő gyülekezeteket, de alakultak újak is. A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségébe jelenleg Ausztria (2 gyülekezet), Belgium, Észtország, Finnország, Németország (7), Norvégia, Svájc (8), Svédország (15), összesen 36 gyülekezet tartozik.

Jellemzője ezeknek a gyülekezeteknek, hogy mind „protestáns”, azaz ökumenikus gyülekezetek, nyitottak mindenki felé, aki anyanyelvén szeretné hallani Isten igéjét. Ennek két oka van. A háború után a külföldre sodródott lelkészek közös evangélikus–református szolgálatot alkottak és felosztották egymás közt a nagyobb menekült-kontingenssel rendelkező nyugat-európai városokat azzal a közös céllal, hogy minél több helyen legyen istentisztelet az egyik felekezet lelkészével. Később megszűnt a közös szolgálat és kialakultak a felekezeti lelkészi közösségek, de a 2000-ben megalakult Nyugat-

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható” – vallja Kosztolányi Dezső. Közösségünk szolgálattevői a maguk eszközeivel és lehetőségeivel szeretnék ezt mindinkább megvalósítani.

Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége újra megerősítette a protestáns ökumenét. Már csak azért is, mert a másik ok nem szűnt meg, hiszen továbbra is kevesen vagyunk és össze kell fognunk. Csupán Bécsben van külön református és evangélikus gyülekezet.

Sok gyülekezet használja az 1983-ban Stuttgartban kiadott ökumenikus énekeskönyvet, amelyben minden magyar protestáns (és a katolikus) egyház énekeiből válogattunk, hogy lehetőleg minden istentiszteleti látogató „otthon” érezze magát.

A gyülekezetek jogi státusza, bekapcsolódása a helyi evangélikus, illetve református egyházba vagy éppen a tőle való függetlensége esetenként más és más. Ezért olyan fontos, hogy Berlinben és Stuttgartban, Svédországban, Norvégiában és Finnországban erős a kötődés a magyarországi evangélikussághoz, hiszen évtizedek óta az itt szolgáló lelkészek is evangélikusok (voltak). Ha Berlinnek, Finnországnak nincs is állandó lelkésze, evangélikus teológusok és ösztöndíjasok látják el a gyülekezetet.

Jóleső érzés számunkra az a tudat, hogy kötődünk valahová – a mi esetünkben a METT-en keresztül a magyarországi evangélikussághoz. A kölcsönös információcsere, az a tudat, hogy az anyaegyház figyelemmel kíséri és igyekszik néha erején felül is ellátni a diaszpóránkat lelkésszel, felszólal mellettünk a befogadó, nem magyar egyház vezetőinél, testvéri közösséggé kovácsolja össze sokszínű és -hagyományú közösségeinket a felekezeti hovatartozáson túl is.

Az elmúlt két év nem volt könnyű a szétszórásban élő magyar evangélikusoknak, reformátusoknak és szabadegyháziaknak. Amúgy sem találkoztunk sűrűn, a járványügyi tiltások következtében

sok helyütt kénytelenek voltunk rátérni az internetes istentiszteletekre. Ezek sajnos nem kárpótolnak bennünket a személyes találkozások elmaradásáért. Nagyon igényeljük, mi élénk gyülekezeti élethez szokott keresztények az igehirdetés és közös éneklés vigasztaló és hitépítő erejét, a szeretetvendégségek közösségi élményét. Ahol csak lehetett, az istentiszte-

leteket megtartottuk élőben, akkor is, ha a látogatók száma érezhetően csökkent.

Ha Isten is megsegít, folytatjuk a munkát a szórványban érezve, hogy nem vagyunk magunkra hagyva, hanem érezzük, hogy élő részei vagyunk Krisztus testének az anyanyelvünkön elhangzó ige hallgatásában.

TAMÁSY ÉVA

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia (AMEK) az egyetlen és utolsó Észak-Amerika (Kanada) oldali közösség, amely majdnem száz éves múltra tekint vissza. Az AMEK ernyőszervezet, amely az észak-amerikai kontinensen található összes magyar evangélikus gyülekezetet egységbe fogja. Főesperesként férjemmel, Tamásy Zoltánnal együtt immár 25 éve szívünkön viseljük azoknak a keresztény magyar családoknak az életét, akik távol a magyar földtől élnek mindennapjaikat. Meghatározónak és egyben jelmondatunknak tekintjük azt, hogy „mindnyájan törött szárnyú angyalok vagyunk, s ahhoz, hogy újra szállni tudjunk, bele kell kapaszkodnunk egymásba”.

Férjemmel együtt a ránk bízottak között Clevelandben, Torontóban és Akronban építjük Krisztus egyházát. Clevelandben a magyar evangélikusságnak korábban két temploma volt. A keleti oldalon a magyar negyed idővel teljesen felbomlott, a közbiztonság és az ottani környezet átalakulása miatt. A nyugati oldalon is hasonló sors várt volna a gyülekezetre. Ezek után döntenünk kellett, hogy vagy a kicsiny, de élő kövekből álló gyülekezetünk, vagy a nagy templomaink fenntartására törekszünk. A közösségünk pedig az élő köveket választotta. Jelenleg pedig e három helyen tartjuk az istentiszteleteinket. Clevelandben egy amerikai evangélikus közösségtől bérelt templomban végzem a lelkipásztori szolgálatot, míg Torontóban és Akronban férjem szolgál a gyülekezeti alkalmakon. Gyülekezeti alkalmainkat egy családtól megörökölt házban tartjuk, amelynek pincéjét átalakítva közel harminc férőhelyes családi légkörben tudjuk megélni az egymással és az egymásnak élés ajándékát. Közösségünk jellemző, hogy nemcsak evangélikus ma-

Tengerentúl: Híradás az Óperenciás tengeren túlról

gyaroknak ad otthont, hanem nyitott más felekezetűek számára is. A velünk közösségben levőknek lehetőségük van bekapcsolódni a hétközi alkalmainkba is, hiszen tartunk női bibliaköröket, irodalmi esteket, pásztor köröket (Magyar Ökumenikus Lelkészek Közössége).

Vasárnaponként az istentisztelettel párhuzamosan vasárnapi iskolába kapcsolódhatnak be gyülekezetünk iskolás fiataljai, majd ezután vasárnapi ebédre hívjuk a testvéreket, ahol igazi nagycsaládként vagyunk jelen. Gyülekezetünkben a magyar iskolánk mellett óvodánk is működik. Fontosnak tartjuk, hogy megéljük alkalmainkon a magyarságunkat, valamint azt, hogy anyanyelvünket folyamatosan őrizzük és ápoljuk.

2021-ben a Covid ellenére meg tudtuk ünnepelni az AMEK 80, az Erős Vár újság 90 és a magyar iskolánk 20 éves fennállását. Ebben az évben ismét jeles évfordulóért adhatunk hálát az Istennek, ugyanis a clevelandi és a torontói gyülekezeteink 90 évesek lettek.

A magyarországi evangélikusokkal való kapcsolatunkat fontosnak tartjuk. Messze vagyunk egymástól fizikálisan, ám mégis jóleső érzés az, hogy a távolság ellenére az imádság ereje által a lelkünk összeér. Az otthoniakkal való szoros kapcsolatot többek között a támogatások adják és annak a lehetősége, hogy az Egyesült Államokban ösztöndíjak keretében magyar teológushallgatók tanulhas-

sanak. Ebben az évben Balázs Fanninak és Hegedűs Kendének van lehetősége arra, hogy a Trinity Lutheran Seminary teológián tanuljanak. Végezetül egy számunkra kedves és fontos bibliai igével kívá-

nunk a magyarországi evangélikus egyházunknak áldást és köszönetet: Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma. (JSir 3,22)

Együttműködünk

Magyar és szlovák evangélikusokként is egy test tagjai vagyunk.
Szlovákiai egyházi delegáció látogatott Budapestre

VITÁLIS JUDIT (EVANGELIKUS.HU)

Alaposan előkészített, sok szempontból fontos találkozó keretében fogadta a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház delegációját 2021. szeptember 20. és 22. között Budapesten a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki kara. Ivan Elko elnök-püspököt, Ján Hroboň és Peter Mihoč kerületi püspököt, Marcela Kmeťová külügyi vezetőt, Viktória Lisáková lelkésznőt valamint Nagy Olivér lelkészt érkezésük estéjén a pesti szlovákjű evangélikus gyülekezet egykori, Rákóczi úti templomában fogadta egyházunk képviselőiben Fabiny Tamás elnök-püspök, Szemerei János és Kondor Péter püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő, Krámer György országosiroda-igazgató és Cselovszkyné dr. Tarr Klára, az országos iroda ökumenikus és külügyi osztályának vezetője.

Másnap egyházunk Üllői úti országos székházában, harmadnap pedig a déli egyházkerületi püspöki hivatalban folytatódott a találkozó. A munkamegbeszélések előtt közös, kétnyelvű úrvacsorai istentiszteleten vettek részt a jelenlévők, a liturgiában mind a hat püspök közreműködött. Fabiny Tamás Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele alapján arról prédikált, hogy legyünk bár szlovákok vagy magyarok, de Jézus követőiként mindannyian Krisztus testének tagjai vagyunk, és benne mindannyian egy közösséghez tartozunk. Ez pedig azt is jelenti – hangsúlyozta az elnök-püspök –, hogy kölcsönösen felelősek vagyunk egymásért is, és nemcsak magunkról kell gondoskodnunk, hanem a másik jóllétéért is tennünk kell.

A tárgyalások első felét a kölcsönös ismerkedés jellemezte. Az egyházi és társadalmi aktualitások

sorra vétele után magyar részről az állam és egyház közötti szerződésről, szlovák oldalról pedig az úgynevezett „öt ujj stratégiáról” esett szó bővebben. A vendégeket különösen is érdekelte az egyházfinanszírozás kérdése, minthogy náluk eddig a lelkészek fizetését az állami költségvetés biztosította, ebben azonban változás előtt állnak. Ugyanígy a lelkészi életpályamodell, illetve a diakóniai hálózat működése kapcsán is számos kérdést tettek fel.

Egyházunk fontosnak tartotta, hogy bemutassa az országos szlovák lelkészi szolgálat munkáját, illetve az egyházi élet szlovák vonatkozásait, ideértve a budapestin túl a Békéscsabán és Tótkomlóson élő közösségeket is.

„Az egyházaink között 2012-ben megkötött szerződés rendelkezik arról, hogy mindkét fél nevezze meg, illetve állítsa szolgálatba azt a koordinátort, aki szervezi az anyanyelvi istentiszteletek, hitoktatás és lelkigondozás kereteit. E tekintetben a mai napig nem szimmetrikus a helyzet, hiszen a szlovák evangélikus egyház részéről eddig ez nem történt meg. Újra kértük, hogy ők is teremtsék meg ennek szervezeti feltételeit. Az egyházvezetés erre késznek mutatkozik, reméljük, hogy a helyzet mihamarabb rendeződik” – mondta Fabiny Tamás.

A felvidéki magyar misszió kapcsán egyházunk vezetői bemutatták azt a beruházást, amelynek révén a magyar kormány támogatásával Tornalján (Tornaľa) missziói központot létesíthet egyházunk. „Szlovák kollégáink eddig még nem hallottak erről, de sikerült megnyugtatóan tájékoztatnunk őket. Aláhúztuk: a magyar állam tulajdonában lévő

intézményt mi fogjuk működtetni, de nyitottan a szlovákság felé is, és ez erősítheti az egyházaink közötti kapcsolatot is – ismertette a magyar elnökök. – A projekt kapcsán szóba került Lóczy Tibor gyülekezeti munkatárs státusza is. Ő az Evangélikus Hittudományi Egyetem másoddiplomás képzésének elvégzése után kész lesz arra, hogy Gömörben hivatalosan is lelkészi szolgálatba álljon. Egyházainkra vár a feladat, hogy megtaláljuk a legjobb megoldást ennek kereteinek kidolgozására.”

Az egyeztetések mellett a vendégek megtekintették Luther Márton végrendeletét is, amelyet az Evangélikus Országos Gyűjtemény őriz. Ellátogattak az Evangélikus Országos Múzeumba is, ahol az állandó kiállítás szlovák vonatkozású műtárgyaira – így az eperjesi véstörvényszék kínzóeszközére és a gályarab prédikátorok emlékeire – is rácsodálkozhattak. A Deák téren, ahogyan korábban a Rákóczi úton is, megtekintették Ján Kollár szlovák költő, nyelvtudós, evangélikus lelkész emléktábláját is – utalva arra, milyen jó volna, ha Szlovákiában is hasonlóképpen őriznék Rázga Pál evangélikus lelkész, 1848-as pozsonyi vértanú emlékét.

„A találkozón végig hangsúlyoztuk, milyen sokat jelent egyházunkban a szlovák örökség – értékelte a találkozót Fabiny Tamás. – Az egyeztetések során a kölcsönös bizalom kiépítését tekintettük a legfontosabbnak. A most megkezdett közös munkát a tervek szerint egy év múlva Pozsonyban tudjuk folytatni.”

MICHAEL MARTIN EGYHÁZFŐTANÁCSOS

Ma a bajor evangélikus egyház 1536 gyülekezetében mintegy 2,3 millió egyháztagot tartanak számon. Az egyházi szolgálatban több mint 28 000 alkalmazott, köztük mintegy 2500 lelkész dolgozik. A bajor diakóniai szolgálatban több mint 76 000 alkalmazott és közel 146 000 önkéntes végzi feladatát. Az egyházi életet nagyon eltérő regionális körülmények határozzák meg: a frank régió többségi gyülekezeteitől egészen a Dél-Bajorország egyes területein található diaszpórahelyzetig.

Hírek a Bajorországi Evangélikus Egyházból

Legnagyobb ökumenikus partnereink a bajor római katolikus egyházak. Emellett a felekezetek teljes spektruma jelen van az ortodoxoktól egészen a szabadegyházakig, valamennyi együttműködik a bajor keresztény egyházak munkaközösségében.

Természetesen 2021-ben a koronavírus-járvány bennünket is rendkívül igénybe vett, ennek az egyházi munkára kifejtett hatását csak a következő néhány év fogja megmutatni. Az már most biztos, hogy sok mindent újra kell kezdeni – az egyházzenétől az ifjúsági munkáig, a nemzetközi kapcsolatoktól az istentiszteletekig, a regionálistól az országos szolgálatokig. Az országos zsinat „a hit továbbadását a következő generációnak” nevezte meg az egyik legnagyobb kihívásként. Egyre fonto-

sabbá válik az interkulturális nyitottság a gyülekezet más országokból bevándorolt tagjai felé. Az elmúlt években több mint 2000 iráni és afganisztáni hívőt vett fel egyházunk keresztségre való felkészítésre – híveink több mint 10%-a, mintegy 250 000 fő nem Németországban született.

A parokiális gyülekezetek mellett különböző kísérleti gyülekezeti formák, illetve missziói kiküldések és gyülekezetplántálási projektek is központi szerepet játszanak a bajor evangélikus-lutheránus egyház jövőjének kérdésében.

30 év partneri kapcsolat

A magyarországi és a bajor evangélikus egyházat 30 éves partnerség köt össze. Ez jó alkalom arra, hogy átgondoljuk, mit jelent ez számunkra Bajorországban.

Egyházaink partneri kapcsolata a 90-es években különleges „európai hídként” indult, és a mai napig igazolja létjogosultságát. Kezdetben a magyarországi egyház rendszerváltás utáni újjáépítése állt a középpontban. Az iskolák, oktatási intézmények, egyetemek és gyülekezetek közötti partnerségek, a diakóniai projektek személyes kapcsolatokhoz vezettek; sokat tanulhattunk egymástól és egymásról az ilyen találkozások során.

Mindezekkel a tapasztalatokkal és a megnövekedett bizalommal ma különleges kihívásokkal nézünk szembe. Egyházaink sajátos társadalmi és politikai kérdések mentén, különböző kontextusban működnek. Országaink népei számára azonban mindketten Jézus Krisztus egyháza akarunk lenni, és azt az evangélium perspektívájából kívánjuk formálni. Ezért megosztjuk egymással, hogyan reagálunk korunk kihívásaira: hogyan maradunk evangélikus egyház a mindenkori saját kontextu-

sunkban. Kihívást jelent, hogy a másik szemével lássunk, és ugyanakkor megosszuk tapasztalatainkat a másikkal. Ez az összetartozás évek óta formálja egyházi partnerségünket.

Lehetőségeink társadalmaink alakítására nagyon eltérőek. Éppen ezért egyházi partnerségünk ma fontosabb, mint valaha. Európán belül kontextusaink összemosódnak egymással: nincs többé egyfelől a „bajorok világa”, másfelől a „magyarok világa”. A szoros gazdasági egymásrautaltság, a közös európai uniós tagság, de például a Bajorországban élő magyarok nagy száma miatt is a meglévő kihívások közös kihívásokká, közös feladatokká válnak. Pontosan ezért olyan fontosak a találkozások és a beszélgetések. Különösen viharos időkben és nehéz körülmények között építhet együttműködésünk az elmúlt évtizedekben megerősödött nyitottságra és bizalomra.

Eddigi közös utunk során együtt sok mindent elértünk és felépítettünk, amelyekért hálát adhatunk Istennek. Bizalommal telve, ezekkel a tapasztalatokkal folytathatjuk utunkat a jövőbe. Együtt és erőteljesen adhatjuk tovább Isten szeretetét ott, ahol élünk, és állhatunk ki az evangélium mellett saját kihívásainkban.

Eszmecsere szemmagasságban. Magyar–bajor konzultáció Visegrádon

PRÓHLE GERGELY (EVANGELIKUS.HU)

16

2021. szeptember 13–14-én bajor testvéregyházunk képviselőivel, Michael Martin egyházfőtanácsossal és Raphael Quandt tanácsossal találkoztunk Visegrádon. Egyházunkat az országos elnökség – Fabiny Tamás elnök-püspök és e sorok szerzője – mellett Kondor Péter diakóniáért felelős püspök, Krámer György országosiroda-igazgató és Cselovszkyné dr. Tarr Klára, az országos iroda ökumenikus és külügyi osztályának vezetője képviselte.

Az egyeztetésnek kettős célja volt. Bajor testvéreink kérték, hogy részletesen megismerhessék a Magyarország kormányával 2020 márciusában kötött megállapodásunkat, ezt követően pedig pontról pontra egyeztettük az egyházaink közötti kapcsolatot a következő évekre szabályozó, hamarosan megújítandó és aláírandó szerződés szövegét.

A magyar–bajor testvérkapcsolati együttműködés közel harminc éve fontos szerepet tölt be egyházunk életében. Mindnyájan emlékszünk arra

az időszakra, amikor ez leginkább anyagi segítséget jelentett, bár nyilván mindig is fontos volt, hogy akár teológiai, akár intézményi kérdésekről „auf Augenhöhe”, vagyis szemmagasságban, egyenrangúan beszélhessünk német hitsorsosainkkal.

Az idő múlásával az anyagi támogatás súlya, részaránya csökkent, noha továbbra is jelentős maradt, ugyanakkor megnőtt azoknak az együttműködési területeknek a jelentősége, amelyek korunk azon kihívásaira reflektálnak, melyek mindkét felet érintik. Nem véletlenül kapott nagyobb hangsúlyt a diakóniai együttműködés, amely természetes módon állítja a kölcsönös figyelm fókuszába a minket körülvevő világ társadalmi problémáit. Ezekről beszélve könnyebben át tudjuk érezni egyházaink szolgálatának tétjét, a mindennapokat, amelyek a találkozás ritka alkalmával vagy különösen a sajtó tájékoztatása alapján alig ismerhetők meg, vagy nélkülözik a hitelességet.

Ezért volt fontos, hogy a kormánnyal való megállapodásunkat közösen elemezve fel tudtuk idézni azt a folyamatot, melynek során a legnagyobb körültekintéssel határoztuk meg az együttműködési területeket, átgondolva egyházunk, gyülekezeteink valós teherbírását és azt a felelősséget, melyet a missziói parancs teljesítésével híveink és a magyar társadalom egésze felé viselünk. Bajor testvéreink is megértették annak jelentőségét, hogy egy olyan korban, amikor a legváltozatosabb kommunikációs hatások érnek egy viszonylag kis egyházat, mennyire fontos az, hogy meg tudjuk őrizni evangélikus közösségünk egységét – még ha tisztában vagyunk is a köztünk bizonyos kérdésekben meglévő nézetkülönbségekkel.

A szerződés létrejötté, az a tény, hogy minden testületünk gyakorlatilag egyhangúlag támogatta a dokumentum aláírását, a közös szándék kifejeződése volt, melyet a kormányzati oldal pozitívan igazolt vissza. Ennek kapcsán szót ejtettünk országaink és egyházaink aktuális helyzetéről, a közelgő német és a hazai választások esélyeiről, mindazokról a közéleti kérdésekről, melyek az európai diskurzusban manapság megjelennek.

Még ennél is fontosabb, bár az említettekkel nagyon is összefüggő programpont volt a 2030-ig szóló együttműködésünknek keretet adó szerződés szövegének egyeztetése. Bajor testvéreink elmondták, hogy zsinatuk milyen grémiumain milyen kérdésekkel szembesülhetnek, melyekre érdemes felkészülni. Ennek jegyében fontos, hogy néhány pontot külön is kiemeljünk, ami a kétoldali kapcsolatainkat részleteiben nem ismerő zsinati tagok számára is kézzelfoghatóvá teszi az együttműködés tartalmát, annak időszerűségét. Ennek megfelelően mind a diakóniai, mind az oktatási területet érintve külön hangsúlyt kap a roma közösség helyzete, a gyülekezeteinkben tapasztalható lelkeszhiány ellenpontosaként a laikusok képzése, szolgálatba hívása, valamint továbbra is az egyházzenei együttműködés.

Bajor vendégeink örömmel számoltak be annak a filmnek a felvételeiről, mely Frenyó György rendezésében a testvérkapcsolat eddigi tapasztalatait mutatja be, s melynek németországi részleteit nemrég forgatták. Ennek alapján – minden, a német sajtóban hazánkkal kapcsolatos negatív hír ellenére – elmondható, hogy általános szimpátia övezi immár harmincéves intézményes kapcsolatunkat, ami biztató a jövőre nézve is.

Az Olaszországi Evangélikus-Lutheránus Egyház bemutatása

HEINER BLUDAUI

Az Olaszországi Evangélikus-Lutheránus Egyház több mint 70 éve létezik. Az olaszországi német-ajkú gyülekezetek (némelyik hosszabb múlttal) a második világháború után hozták létre közös egyházukat, melyet így a Lutheránus Világszövetség is elismert. Az idők során további gyülekezetek is csatlakoztak, illetve újonnan alakultak. Ma 15 gyülekezet van az északi Bolzano és a déli Szicília között. Az egyházat az állam elismeri, így az részesedik az olasz egyházi adóból. Míg a múltban a legtöbb gyülekezetet alapvetően az Olaszországban élő németek kultúrája alakította, mára az olasz identitás egyre jellemzőbbé válik, egyre több olasz látogatja a közösségeket. Egyházunk jövője valószínűleg ebbe az irányba mutat. Fontos azonban, hogy sem német, sem olasz, hanem elsősorban evangélikus egyháznak lássuk magunkat. Mint ilyen működünk együtt sok más olaszországi egyházzal.

Egyházunkat a Magyarországi Evangélikus Egyházhoz partnerkapcsolat fűzi. 2010-ben a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetése és az Olaszországi Evangélikus Egyház konzisztórium azzal a szándékkal kötött megállapodást, hogy „egymást mint európai kisebbségi egyházak támogassák”, megfogalmazva a célt, hogy „egyházpolitikai kérdésekben – elsősorban nemzeti és európai szinten – az együttműködést megerősít-

sék”. Ez azonban nem csak az egyházi vezetők közötti kapcsolatokról szól, hanem például a teológiai oktatás és a laikusok továbbképzése terén folytatott együttműködésről. A személyes találkozások mint az élő partneri kapcsolat alapja, nagyon fontosak számunkra. A múltban számos kölcsönös látogatásra került sor, nemcsak a zsinatok alkalmával, hanem lelkészkonferenciák keretében is. Teológushallgatók rendszeresen jönnek Rómába tanulni. A Protestáns Egyházak Európai Közösségén keresztül is voltak és vannak élénk kapcsolataink.

Sajnos az elmúlt években partnerségünk keretében viszonylag kevés esemény realizálódott. Ez nagyrészt a pandémiához is köthető. Az elmúlt két évben az Olaszországi Evangélikus Egyház sokat munkálkodott annak érdekében, hogy megfelelő megoldást találjon a nehéz helyzet kezelésére. Gyakoribbá váltak a digitális találkozások, még istentiszteletek tekintetében is. Jelenleg keressük és fejlesztjük a megfelelő formákat erre. Másrészt azonban sok közösségben érezhető a személyes találkozások igénye is. A személyes találkozásokat nem igazán helyettesíthetik digitális formák.

Még nem vagyunk a világjárvány végén. Jelenleg aligha lehet a jövőre vonatkozó világos perspektívát kialakítani. Még inkább fontossá vált, hogy elgondolkodjunk egyházunk létezésének közép-pontján, a Jézus Krisztusba vetett hiten. Tekintetünket Rá vetve magabiztosan haladhatunk a jövőbe, bármennyire átláthatatlan is ez az út. Ezt az utat szeretnénk magyarországi testvéreinkkel együtt járni.

A 2023-as LVSZ-nagygyűlést előkészítő bizottság találkozója Krakkóban

FABINY TAMÁS

Az LVSZ 13. nagygyűlését előkészítő bizottság (APC) első, személyes részvételű találkozására 2021. október 18–20. között került sor Krakkóban,

a Szent Márton evangélikus gyülekezetben, amely egyben a szervezői stáb munkájának is helyet ad. A bizottság elnökeként vehettem részt a találkozón,

melyen a Lengyel Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház vezetőivel és a helyi előkészítő bizottság tagjaival is közelebbről megismerkedhettem. A MEE részéről velünk volt Pap Kinga Marjatta is mint az LVSZ nagygyűlés nemzetközi liturgiai bizottságának elnöke. A hosszú ideje tartó pandémia nehézségei között sokat dolgoztunk már együtt az online térben, de most végre személyesen is találkozhattunk, hogy a program előkészítéséről egyeztessünk. Jó érzéssel töltött el mindnyájunkat a személyesség varázsa, a közvetlenség és a lelki impulzusok intenzitása.

Jerzy Samiec elnök-püspök köszöntötte a bizottságot és a lengyel egyház nevében kifejezte örömét, hogy a nagygyűlés Lengyelországban kerül megrendezésre. A bizottság végiglátogatta a tervezett helyszíneket, többek között az ICE konferenciaközpontot és a Wavel királyi kastélyt is. Látogatást tettünk a közeli Auschwitz–Birkenau emlékközpontban, ahol elnökpüspök-társammal az LVSZ képviselőjében koszorút helyeztünk el az emlékfalnál, ahol foglyok ezreit végezték ki. „A szavak üresnek és értelmetlennek tűnnek ilyen szörnyűség láttán.

Testvéreink északon. A norvégiai Møre-i Egyházkerület bemutatása

Az egyházkerület 1983-ban lett önálló igazgatási egység, és így a Norvég Egyház legfiatalabb egyházkerületének számít. A régió keresztény történelme azonban a régmúltba nyúlik vissza, amit az 1034-ből származó, Kuløy szigetéről elnevezett Kuli-kő bizonyít. Az eredeti rúnaoszlopot a Trondheim Múzeumban őrzik, hű másolata az eredeti helyszínen, Smøla szigetén található. A kő felirata egyrészt a kereszténység elterjedését hirdeti: „már 12 éve van kereszténység Norvégiában”, ezért Norvégia „keresztlevelének” is hívják. Másrészt jelentősége abban is áll, hogy a skandináv ország neve (Norge) először fordul elő írott formában. A rúna-

Az emberi értelem mindig magyarázatot akar találni a szenvedésre, de ez a szenvedés megmagyarázhatatlan! A koszorúkat letesszük, feküdjön itt csendben, kifejezve a mélységes gyászunkat” – mondta Prof. Dr. Dirk Lange, az LVSZ főtítkárhelyettese.

A helyi előkészítő bizottság (LAPC) Anna Wrzeńska vezetésével már javában dolgozik a nagygyűlés szervezői feladatain. „Nagyon boldogok vagyunk, hogy részt vállalhatunk az LVSZ történetében, és ezt az evangélikus közösségünkért tesszük. [...] Örömmel várjuk a találkozást a testvérekkel a világ minden tájáról. Azok, akik már részt vettek korábbi nagygyűléseken, azt mondják, hogy ez egy olyan esemény, ami megváltoztatja az életünket és a gondolkodásunkat. Arra számítunk, hogy Krakkóban is ezt tapasztalhatják meg a résztvevők. Nagy reménységgel tekintünk arra a lehetőségre, hogy a nagygyűlés inspirálni fogja a gyülekezeteinket, akik már most izgatottan várják, hogy közvetlen közlőrlől megéljék, mit is jelent a Lutheránus Világszövetség tagjának lenni itthon, Lengyelországban.”

A nagygyűlés témája „Egy test, egy lélek, egy reménység”, mely fontos üzenetet akar közvetíteni egy megosztott világban. A világunknak nagy szüksége van a reménységre. Tanúi vagyunk az igazságtalanságoknak, szegénységnek, hátrányos megkülönböztetéseknek, a menekültek helyzetének és mindazoknak, akiknek szenvedést kell elhordozniuk. Számukra fel kell mutatnunk a reményt, beszélnünk kell róla és cselekednünk kell.

A nagygyűlés előkészítése jó ütemben halad. A kiváló lengyel munkatársak, valamint a főszervező Maryssa Camaddo és kollégái lelkesedése és odaadása bizakodással és várakozással tölt el minket.

oszlop közel két méter magas, a szélesebbik felén egy nagy kereszt látható, aminek kicsinyített mását a lelkeszi öltözők ékeként viselik a norvég esperesek.

A Møre-i egyházkerület mottója: „Több mennyet a Földön!” Az egyházkerület szóval és cselekedetekkel tesz tanúságot a Krisztusban lévő megváltásról, szabadságról és reménységről. Teszi mindezt hittvalló, nyitott, diakóniai és missziói egyházként. A Møre-i Egyházkerület a következőképpen határozza meg a törekvéseit:

- **Istentiszteletek:** a Szentháromság Istenről bizonyosságot téve végezzük az igehirdetés, keresztelezés és úrvacsora szolgálatát. A keresztelezés hitet és identitást nyitott szívvel képviseljük a közösségekben való részvételünkkel, illetve újabbak létrehozásával.

- **Egyházzene és kultúra:** Isten jelenlétét a nyelvek és kifejezésmódok sokféleségében tapasztalhatjuk meg. Teret engedünk az alkotó embernek. A gyülekezeti énekincset ápoljuk és megújítjuk.

- **Misszió:** Krisztushoz hívjuk az embereket! A hívőket felkészítjük a missziós szolgálatokra itthon és világszerte. Megtapasztaljuk, hogy közös elhívásunk által a világegyház részesei vagyunk. A legtöbb gyülekezetnek van ilyen szerepvállalása, amit missziós szervezetek közreműködésével végeznek. Rajtuk keresztül hathatósan tudjuk segíteni információs anyagokkal és anyagiakkal is a külföldi rászoruló egyházakat.

- **Diakónia:** Imádkozunk minden embertársunkért, és gondoskodunk szükségleteikről. Könnyen hozzáférhető lehetőségeket kínálunk a közösségi életbe és a lelkipásztori szolgálatba való bekapcsolódásra. Szívügyünk a teremtésvédelem, az igazságosság és az emberi méltóság mellett való kiállás.

- **Nevelés:** Tápláljuk és erősítjük a Szentháromság Istenbe vetett hitet. Keresztelezésre hívogatunk, és erre való felkészítést, katechetikai oktatást nyújtunk minden gyülekezeti tagnak 0–18 éves kor között.

A Møre-i Egyházkerület területén kb. 265 000 lakos van, 82%-uk tagja a Norvég Evangélikus Egyháznak, és a hat egyházmegye mintegy 95 gyülekezetének valamelyikéhez tartoznak. Az egyházkerület 120 templomból kilenc oltalom alatt álló középkori műemlék, ugyanakkor 1983 óta kilenc új templom is épült.

A pandémia jelentős befolyással volt az egyházkerület munkájára az elmúlt két évben. A személyes jelenlétű istentiszteleteket több alkalommal hosszabb-rövidebb időre sajnós fel kellett függeszteni, aminek áldozatul esett 2020 és 2021 húsvétja is. Máskor korlátozott létszámmal és regisztrációhoz kötve tartották az alkalmakat. Míg korábban általában tele voltak a templomok, most a veszteséget elszenvedő családoknak nehéz volt megélni, hogy gyászukat nem oszthatták meg szélesebb körben. Rengeteg gyermek- és ifjúsági alkalmat kellett lemondani vagy elhalasztani, illetve csak meghatározott létszámmal lehetett őket megtar-

tani. Sok szolgálattevő hosszú időn keresztül otthonról végezte a munkáját, ami pszichésen olykor megterhelő volt számukra.

A nehézségek mellett azonban sok jó tapasztalatot is hozott a pandémiás helyzet. A szabad ég alatt tartott istentiszteletek, összejövetelek csodálatos élménynek bizonyultak. A rövid koncertek, rendezvények a szokásos gyülekezeti kör mellett más érdeklődőket is vonzottak. A hideg időjárás ellenére az emberek szívesen jöttek el, nagy létszámban. A közösségi média új utakat mutatott meg az emberek eléréséhez. A digitális eszközök hatékonyaknak bizonyultak az evangélium hirdetésében. Ezek az ismeretek, eszközök a pandémia után is hasznára lesznek a szolgálatnak.

Ingeborg Synøve Midttømme püspök Oslóból származik. 1986-ban szerzett lelkészi diplomát. Oslo és Dél-Hålogaland kerületek gyülekezeteiben végzett lelkészi szolgálatot 2003-ig, amikor a Norvég Evangélikus Egyház Lelkészsövetségének vezetője lett. 2008-ban megválasztották a Møre-i Egyházkerület püspökének: az egyházkerület harmadik, nőként pedig első püspöke. A szolgálatba 2008. szeptember 21-én iktatták be, az ünnepségen Fabiny Tamás püspök is részt vett. A két egyházkerület azóta több ízben újította meg együttműködési megállapodását, és kölcsönös figyelemmel kísérik egymást.

Ingeborg püspök aktívan részt vesz a Norvég Egyház különböző intézményeinek munkájában. A hittudományi egyetem és a diakónusképző tanári karának tagja. 2011 óta a Norvég Egyházi Segélyszolgálat munkájába bekapcsolódva különös figyelmet fordít a nők helyzetére az Etióp Evangélikus Egyházban. 2011-ben kezdeményezte a Szentírás újnorski (nynorsk) nyelvre történő lefordítását, ami a norvég hivatalos nyelvek egyike. A projekt a *Biblia a szív nyelvén* elnevezést kapta. A püspök olyan közéleti kérdésekben is gyakran nyilatkozik és tevékenyen részt vesz, mint a klímaváltozás és a menekültek helyzete.

Tormod Remøy moldei evangélikus lelkész látogatása

2021. október 22-én az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában kedves és egyben előremutató találkozóra került sor: Tormod Remøy moldei

evangélikus lelkészt láttam vendégül munkatársaim körében. A norvégiai Møre-i Egyházkerülettel 2000 óta ápolunk baráti kapcsolatot, amit 2019-ben egy partnermegállapodás keretében még szorosabbra fűztünk. A pandémia bár eddig késleltette, ámde nem akadályozhatja meg a terveink kibontakozását. A 2022-es évre vonatkozóan Ingeborg Midttømme püspök kezdeményezésére egy közös imanaptárt szeretnénk bevezetni, aminek segítségével az istentiszteleteken imádságban hordoznánk egymás lelki épülését. Illetve egyeztettünk a kölcsönös zarándoklat hagyományának folytatásáról, aminek helyszínét most magyar tájak adják majd. Ez a norvégiai kapcsolat a maga kedvességével, baráti viszonyulásával sok lehetőséget tartogat mindnyájunk számára.

Tormod Remøy a Møre-i püspöki hivatal által megbízott, magyar kapcsolatért felelős referens. 1992-ben szerzett lelkési diplomát. Ezt követően segédlelkészként és helyetteslelkészként szolgált 1999-ig, majd parókuslelkész Lurøy-ben és 2006 óta a Kleive-i és Bolsøy-i gyülekezetek pásztora. Ki-

emelt érdeklődési területe a zarándokteológia, amit evangélikus szempontból kutat és művel. A témában tudományos kutatásokat is folytat, képzéseken vesz részt. Norvégiában alapítója volt a Trondheimig vezető parti zarándokútnak, és a zarándoklatok rendszeres vezetője.

Magyarországhoz fűződő kapcsolata 2012-ben kezdődött, amikor Buday Barnabással szoros barátság alakult ki a magyar lelkész háromhetes norvégiai látogatása idején. Ez az azóta is gyümölcsöző személyes barátság nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a Møre-i és az Északi Egyházkerület testvérkapcsolata tovább erősödjön és elmélyüljön. A norvég lelkész a magyar tájakat felfedezve már több ízben szervezett nálunk evangélikus zarándoklatokat a Pannon Pilgrim közreműködésével. Ez a hagyomány 2022-ben is folytatódik. A programban számos evangélikus gyülekezet, lelkész és egyháztag vesz részt magyar oldalról.

A két egyházkerület együttműködése egyfelől ezekben a lelki tartalmú és egyházi arculatot megismertető kölcsönös látogatásokban erősödik; a zarándoklatok mellett az egyházzenei és egyéb szakmai találkozók is rendszeres eseményei a kapcsolattartásnak. Tormod Remøy 2021-ben tett látogatása alkalmával tolmácsolta felénk Ingeborg püspök felhívását, hogy a két egyházkerület 2022-ben közös imanaptár használatával is kifejezze az egymás iránti figyelmét, törődését. A norvég lelkész elkötelezett a két egyházkerület testvérkapcsolatának továbbépítésében: „Együtt menni az úton, együtt étkezni, együtt imádkozni és együtt lenni több napon át Isten gyönyörű teremtett világában csodálatos módja a testvériség megerősítésének. Számomra mindez olyan, mint egy beteljesült álom, egy valódi imameghallgatás!”

A finnországi evangélikus érseket látta vendégül egyházunk

2021. szeptember 14–17. között a Finnországi Evangélikus Egyház érseke, Tapio Luoma, valamint Pekka Huokuna egyháztanácsos, Kimmo Kääriäinen külügyi osztályvezető és Juha Meriläinen érseki titkár voltak a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) vendégei.

Szeptember 15-én, szerdán délután az MEE Üllői út 24. szám alatti székházában a FinnAgora finn kulturális intézménnyel közösen szervezett szemináriumot tartottak *A kisebbségi egyházak szerepe a 21. század Európájában* címmel. A meghívott előadók Tapio Luoma finnországi evangélikus érsek, Fabiny Tamás, az MEE elnök-püspöke, Kocsis Fülöp görögkatolikus metropolita, Keveházi Klára, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet fejlesztési igazgatója, valamint Fábri György szociológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karának habilitált egyetemi docense, az MEE Északi Egyházkerületének felügyelője.

Szeptember 16-án, csütörtökön este 18 órakor Tapio Luoma érsek a budavári evangélikus gyülekezet templomában (1014 Budapest, Bécsi kapu tér) szolgált igehirdetéssel.

Egyesült Államok: Iowai testvérkapcsolat

Az Amerikai Evangélikus Egyház (ELCA) a legnagyobb keresztény felekezetek egyike az USA-ban. Az egyház mintegy 3,3 millió tagot számlál, az 50 államban és a karib-tengeri régióban pedig összesen több mint 8900 gyülekezet aktívan gyakorolja a hitét. Az egyház mottója: „God’s work. Our hands” (Isten műve – a mi kezünk által). Ennek az üzenetnek a nyomán az egyház hangsúlyozza Isten üdvözítő kegyelmét a Jézus Krisztusba vetett hit által, és a szolgálatban való egységet a világ keresztényei között.

A MEE és az ELCA több évtizede ápol közeli barátságot. Az óceánon átnyúló kapcsolat keretében egyetemi diákjaink rendszeres ösztöndíjas hallgatói a Trinity Lutheran Seminary evangélikus egyetemén, és az ottani egyházvezetők, többek között a korábbi püspök, Steven L. Ullestad személyes vendégszeretetét is megtapasztalhatták.

Az Északkelet-Iowai Egyházkerület 2021-ben új püspököt választott: **Kevin T. Jones** 2021. szeptember 1-jén kezdte meg hat éves szolgálatát. Az új püspök ünnepélyes beiktatására szeptember 25-én került sor a Trinity Evangélikus Gyülekezetben.

Jones püspök 1993-ban szerzett lelkészdiplomát az Északkeleti Teológiai Szemináriumon, St. Paulban (Minnesota). Ezt követően hosszú évtizedeket töltött el lelkészi szolgálatban a Blairi Evangélikus Egyházközségben (Wisconsin 1993–2001), majd Marion városban, a Feltámadás Evangélikus Egyházközségben (Iowa 2001–2014). A püspökké választása előtti időszakban a Mason City-beli Trinity Evangélikus Egyházközségben szolgált, ahol kiemelt feladatának tekintette az ifjúság nevelését, a családok lelkipozíciói szempontú felkarolását, integrálását a gyülekezetbe, valamint az oktatást.

Jones püspök jelenleg az Evangélikus Egyházi Szolgálat Vezetői Testületének tagja, és a Strawberry Point városában működő Ewalu Evangélikus Missziói Központ, valamint Mason Cityben az Észak-Iowai Otthon az Emberiségnek Központ szolgáltatója.

A püspöki szolgálat kezdetén Jones püspök az egyházkerület tagjaival való személyes törődést tartotta a legfontosabbnak, hiszen a közösség továbbra is erőn felül birkózott a koronavírus-járvány által előidézett kihívásokkal. A püspök így foglalta össze a prioritásokat: „A járványhelyzet nehézségeiben próbálunk kitartani és odafigyelni azokra, akiket ez a veszedelem súlyosan megsebzett: hozzátartozóik körében vagy egzisztenciális körülményeikben veszteséget kellett elszenvedniük. Elsődleges feladatunk ezeknek az embereknek a lelkipozíciója közösségeinkben. Az ember

képes alkalmazkodni, de az elmúlt másfél-két év sokat kivett belőlünk. Úgy tűnik, mintha a türelmünk elfogyott volna egymás iránt, és nehezebb lenne a másikat szeretni... Nagyon várom, hogy meglássam Krisztus lelkének a munkáját kiteljesedni az egyházunkban, amint új életet lehel belé. Úgy hiszem, ámulattal és örömteljes szívvel leszünk tanúi ennek a reménységnek.”

Jones püspök hasonló elkötelezettséggel fordul a kreatív önkifejezés felé is. Hosszú évek óta kedvenc hobbyja a fafaragás, amiről így vall: „Egy kedves barátom, Jerry, keltette fel az érdeklődé-

semet ez iránt a mesterség iránt. Csodálatos, ahogyan az élet és a kreatív tevékenység összekapcsolódik a fa megmunkálásában. Újabban a kések és vésők mellett hatalmas méretekben, láncfűrész-megoldásokkal kísérletezem. Ezeket az alkotásokat barátoknak ajándékoztam, de az Ewalu Missziói Központban is látható belőlük néhány. Az alkotói folyamat a tervezéssel kezdődik. Először fejben kezdek dolgozni, majd a megvalósítás útjára engedve az első elképzelésemet izgalommal figyelem, hogy valójában mi lesz belőle. Ugyanígy gondolkodom a szolgálatról is.”

3. Így élünk

Gyülekezeti hírek

BORSOD-HEVESI EGYHÁZMEGYE

Tokaji műemlékorgona kerülhet a sátoraljaújhelyi evangélikus templomba

2021. március 15.

Tokaj – Sátoraljaújhely – A Tokaj és Környéke Evangélikus Egyházközség a Bethlen Gábor Alapnál hangszerfelújításra pályázott, és 2,5 millió forintot nyert. Ebből a pénzből és adományokból szeretnék felújítani a tállyai gyülekezetben elhelyezett,

1790-ben készült tokaji műemlékorgonát, hogy azt a sátoraljaújhelyi gyülekezet használatba vehesse. Az orgonát 2003-ban részlegesen felújították, de 2009 óta a tállyai evangélikus templom karzata alatt állt részekre szedve. A tervek szerint a műemlékorgona a felújítást követően az oltártérbe kerülne és a másik orgona is megmaradna.

Arnótról jelentkezett az Útmutató tévéműsor

2021. május 2.

Arnót – A Duna Televízió Útmutató című műsorában *Kilépni az arnóti templom küszöbén* címmel

mutatták be az Abaffy Gyula Evangélikus Szeretetszolgálat munkáját Buday Barnabás esperes segítségével. A házi segítségnyújtás és a népkönyha munkája különösen is fontossá vált a koronavírus-járvány idején. A jövőbeli terveikről és az esperes küldetéséről is szó esett; a műsorban megszólaltak a munkatársak és ellátottak is. A műsor bemutatta Magyarországot legszegényebb faluját, Csenyét is.

Fancsali gyerektábor 2021. „A nagy változás”

2021. június 28. – július 4.

Fancsal – A Fancsal-Hernádvécsei Evangélikus Egyházközség június 28. és július 4. között tartotta meg hagyományos gyereketét. A Vasárnapi Iskola Szövetség (VISZ) munkatársa és a nyári misszionáriusképzőt végzett fiatalok ismertették meg a gyerekekkel a Jézusról szóló bibliai történeteket.

A létszámra és a korosztályra tekintettel a gyerekek két csoportban hallgathatták a történeteket. A tábor napjain szabadtéri játékok, sorversenyek és a napi történethez kapcsolódó kézműveskedés is színesítette a programot. A gyerekhéten várakozásunkon felüli létszámban vettek részt a helybeli és környékbeli gyerekek, a fancsali óvodások is bekapcsolódtak a programba, illetve a falubeli fiatalok segítették a táborvezetők munkáját.

Megújult az abaújszántói evangélikus templom toronysüvegének lemezborítása

2021. nyár

A Bethlen Gábor Alapon keresztül a 2021. évben érkező templomfelújítás támogatásnak köszönhetően 10,5 millió forintból megújult az abaújszántói evangélikus templom 1926-ban épült tornyának lemeztetőzete. 2020 február elején a viharos szél a toronysüveg nyugati oldalán több mint 10 négy-

zetméter lemezborítást felszakított, a lemezdarabokat a templom közelében álló fa fogta fel, így nem zuhantak rá az ott levő buszmegállóra. A hír az országos rádiókban is elhangzott, a sátoraljaújhelyi

katasztrófavédelem tudta megszüntetni a veszélyt. A felújítás 2021 nyári hónapjaiban zajlott. Érdekes, hogy a hőség miatt a munkások hajnal 4 óra és délelőtt 10 óra között tudtak csak dolgozni. A toronysüveg rheizink borítást kapott, a kivitele pontosan megegyezik a korábbi lemezborítás formájával és kivitelével. A torony villámvédelme is teljesen megújult. Szeptember 6-án történt meg a toronysüveg átadás-átvétele az encsi református gyülekezet műszaki ellenőre, Mercz Dániel közreműködésével.

Régi hagyomány a megújult templomban. Regionális csendesnap templomszenteléssel Tállyán

2021. október 2.

Tállya – Kívül-belül felújítva várta a tállyai evangélikus templom a Borsod-Hevesi Egyházmegye evangélikusait, valamint a nyíregyházi és nagycsengeri gyülekezeti tagokat október 2-án a hagyományos regionális csendesnapra. A templomban, ahol egykor Kossuth Lajost megkeresztelték, több mint százán gyűltek össze, hogy evangélikus identitásukban megerősödjének, lelkiekben töltődjenek, és hálát adjanak az Úristentől kapott ajándékokért. A csendesnap Gerlai Pál helyi lelkész és Buday Barnabás esperes köszöntő szavaival kezdődött, majd Dr. Szalipszki Péter történész-muzeológus vezette egyháztörténeti, illetve teológiai „időutazással” folytatódott. A délelőtt második felében Varga Gyöngyi egyetemi docens, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékének

vezetője *Nomád teológia* címmel tartott vetített képes előadást. A közös ebéd után templomszentelési istentisztelettel zárult a csendesnap. Az ünnepi alkalmon Fabiny Tamás püspök, az Északi Egyházkerület lelki vezetője Mt 18,11–14 alapján prédikált.

Elkészült a sátoraljaújhelyi evangélikus templom kiszolgáló helyiségeinek felújítása

2021. december 3.

Sátoraljaújhely – 2021. december 3-án zárult a templombelső felújítása, amely egy 2019-ben kapott támogatásból valósulhatott meg. A német Gustav-Adolf-Werk és az olaszországi valdenszek anyagi segítségével alakították ki a többfunkciós közösségi teret, más néven „chatszobát”. A támogatásból a vizesblokkok is megújultak, illetve egy teakonyha

is kialakításra került. A gyülekezet hálásan köszöni a Magyarországi Evangélikus Egyház Ökumenikus és Külügyi Osztálya és Domokos Ildikó külügyi referens a pályázat lebonyolításában nyújtott sok segítségét.

Gyülekezeti események Ózdon

Az országosan elismert Laurum blockflöte-együttes nyári koncertet tartott, melyen barokk darabokkal örvendeztették meg Ózd város zenekedvelő közönségét. Ez az alkalom több évtizede mindig felemelő élményt jelent Nagy Károly művészeti vezető odaadó szolgálata által. Az együttes kiemelkedő díjakkal rendelkezik: általuk megta-
pasztaljuk, hogy a zene valóban mindenkié.

Az orgonahangverseny rendszeres alkalom az Ózdi evangélikus templomban. Különleges alkalom volt, mikor Kassai Kitti, a gyülekezet egyik kántora, a Liszt Ferenc Zeneakadémia hallgatója J. S. Bach darabjai által idézte fel a művész életútját. Az alkalmon áhítattal szolgált Tóth Melinda Anna evangélikus lelkész, hiszen a zene mellett az ige által is erősödünk, amire ebben a mai időben nagy szükségünk van.

A zenei alkalmak mellett karitatív szolgálatban is részt vesznek a gyülekezet tagjai. Most a hátrányos helyzetű gyermekeket lepték meg az adventi idő elején finom és szép mézeskalácsokkal. A gyülekezet tagjai fontosnak tartják, hogy érzékeltessék számukra, mennyire nagy ajándék az ő életük az Istennek. Karácsonyra készülve a gyülekezet meghívta az Ózdi Városi Vegyeskart is, akik színvonalas egyházi műveket énekeltek.

A váci püspök nyitotta meg az ökumenikus imahetet Budavárban

2021. január 17.

Budavár – Marton Zsolt váci megyéspüspök nyitotta meg az ökumenikus imahetet a Budavári Gyülekezetben. Két istentiszteleten vett részt és tartott igehirdetést, először Budagyöngyén, majd a Budavárban. A püspök prédikációjában hangsúlyozta az ökumenikus együttműködés fontosságát, kiemelve, hogy mindannyian egy szőlőtőről forrásozunk. Ezt az ökumenikus nyitottságot szépen kifejezi a püspöki címere is, amelynek érdekessége, hogy helyet kapott benne a maglódi evangélikus templomtorony is.

A budafoki evangélikus presbiterek böjti áhítatsorozatot készítettek

2021. február

Budafok – A Budafoki Evangélikus Egyházközség presbiterei vállalták, hogy a 2021-es év nagyböjtjében reggeli áhítatokkal segítenek böjti elcsende-

sedéseinkben, a feltámadás ünnepére való készülésünkben. A sorozatot az egyházközség YouTube-csatornáján lehetett nyomon követni.

Karanténpassió Pesthidegkútról

2021. március

Budapest – A Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség tagjai karanténpassiót készítettek, amelyet a Youtube-csatornájukon osztottak meg a szélesebb közönséggel.

Húszéves a budahegyvidéki gyülekezet temploma

2021. április 9.

Budahegyvidék – A Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség 2021-ben ünnepelte temploma felszentelésének 20. évfordulóját. Az évforduló alkalmából D. Szabik Imre nyugalmazott evangélikus

püspök emlékezett vissza a templomépítésre. Visszaemlékezése szerint régi vágya teljesült a gyülekezetnek, amikor az 1980-s évek végén lazult az egyházellenes hangulat, és álmodni lehetett egy új templom felépítéséről. 1990 után az egykori egyházi ingatlanok tulajdoni rendezéséről és kártalanításáról szóló törvény már az anyagi források megnyitását biztosította. Amikor pedig az új építendő templom telke is kijelölésre került, és az alapkövet is lerakhattuk, komolyra fordult a tervezés előkészítése. Következetes biztatásra volt szükség, mert sokan voltak a kétkedők táborában, akik látva az elénk tornyosuló nehézségeket és a közelmúlt rossz emlékeit, nem hitték, hogy felépülhet a templom. Egy évtizedre volt szükség, míg megépült Benczúr László Ybl-díjas tervező tevékenysége nyomán és Holmann Attila kivitelező munkájával a gyönyörű templom.

„Egy gyülekezet számára nincs nagyobb ajándék, mint hogy templomot kap.” Letették az új piliscsabai templom alapkövét

2021. május 23.

Piliscsaba – Pünkösdvasárnap egyházi és világi méltóságok jelenlétében tették le a piliscsabai új evangélikus templom alapkövét. Az ünnepi alkalom istentisztelettel vette kezdetét. Az igehirdetés szolgálatát Fabiny Tamás püspök végezte, a liturgiában Keczkó Pál budai esperes és Kézdy Péter piliscsabai lelkész szolgált. Az istentiszteletet követően Pröhle Gergely országos felügyelő köszöntötte az egybegyűlteket, ezt követően Krizsán András Ybl-díjas építész osztotta meg gondolatait, majd Mocsári Dezső felügyelő idézte fel a gyülekezet közelmúltjának eseményeit. Beszédet tartott Fürjes Zoltán egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, Csenger-Zalán Zsolt

országgyűlési képviselő valamint Farkas András, Piliscsaba polgármestere. A köszöntéseket követően a gyülekezet a templom tervezett helyszínére vonult, ahol Fabiny Tamás püspök, Keczkó Pál esperes, Kézdy Péter és Szilák-Túri Krisztina lelkész valamint Gáncs Péter nyugalmazott püspök szolgálatával megáldották az alapkövet.

Jézus csapatában. Budafokon lelkésszé szentelték Sztyéhlik Csabát

2021. július 4.

Budafok – 2021. július 4-én Fabiny Tamás püspök lelkésszé szentelte Sztyéhlik Csabát. A liturgiában az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében Varga Gyöngyi tanszékvezető egyetemi docens, házigazdaként Hokker Zsolt lelképásztor segédkezett. Prédikációjában Fabiny Tamás a lelkészjelölt választott igéjével (Mt 8,8) kapcsolatban kiemelte: egyikünk sem méltó erre a szolgálatra, de Isten kegyelméből ajándékba kapjuk ennek lehetőségét. A köszöntések sorában Fabiny Tamás tolmácsolta Fábri György egyházkerületi felügyelő üdvözlését, Varga Gyöngyi a hittudományi egyetem képviselőjében a kapcsolatok fontosságáról beszélt. Keczkó Pál, a Budai Egyházmegye esperese Csaba konstruktív, alázatos, de előremutató munkáját köszönte meg, amelyet az ifjúsági munkáért felelős egyházmegyei presbiterként végzett. A lelkész leendő gyülekezete, a Sámsonházai Evangélikus Egyházközség nevében Pálik Pál, a pásztói gyülekezet nevében Lőrincz Lászlóné felügyelő fordult közösségeik leendő lelképásztorához, a budafoki gyülekezet nevében pedig Bujdosóné Sztruhár Szilvia búcsúzott a „mi Csabinktól”.

Kettős ünnep Kelenföldön. Molnár Lilla iktatása és Nagy Szabolcs ordinációja

2021. július 3., 2021. július 24.

Két szép eseménynek adott otthont 2021 nyarán a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség temploma.

2021. július 3-án derűs hangulatú istentiszteleten iktatta be Molnár Lillát a gyülekezet másodlelkései szolgálatába Keczkó Pál esperes. A közgyűlésen köszöntőt mondott Fabiny Tamás püspök, valamint a lelkészne tanárai és több lelkésztársa. Július 24-én pedig Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke avatta lelkésszé Nagy Szabolcs teológushallgatót hatodéves gyakorlatának színhelyén. Az ordinációs liturgiában az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében Szabó B. András, a Gyakorlati Tanszék adjunktusa, valamint a lelkészjelölt mentora, Gáncs Tamás igazgató lelkész vett részt. Közreműködtek a Közel zenekar tagjai és a fóti kántorképző júliusi tanfolyamának énekkara.

Az Evangélikus Kántorképző Intézet augusztusi tanfolyamának hangversenye

2021. augusztus 12.

Budahegyvidék – A Fóti Evangélikus Kántorképző augusztusi tanfolyama szolgált egyházzenei áhítaton augusztus 12-én, csütörtökön 18 órakor Budahegyvidéken. Johann Sebastian Bach „Weinen, Klagen, Sorgen, Sagen” (BWV 12) című, Jubilate vasárnapra írt kantátája volt műsoron. Az ország különböző részeiről érkező fiatalok tíz nap alatt készültek fel a koncertre. A kórust és a zenekart Márkus István vezényelte. Igét hirdetett Simon Attila, a tanfolyam lelkésze.

„Akármikor jössz, itthon van az Isten.” Pápicsné Jakab Johanna lelkésszentelése

2021. augusztus 28.

Óbuda – 2021. augusztus 28-án 11 órakor az óbudai evangélikus templomban Fabiny Tamás püspök ünnepi istentiszteleten szentelte lelkésszé Pápicsné Jakab Johanna Júliát. A püspök Kányádi Sándor

sorait idézte: „Lábad ősi ösvényre ismer / akármikor jössz, itthon van az Isten”. A Johannát köszöntők sorában ott voltak tanárai, mentorai és egykori gyülekezeteinek képviselői mellett jövődó szolgálatának helyéről – az apró bakonyi falvakból – érkező evangélikusok küldöttei is, hogy kifejezzék: nagy szeretettel várják új lelkészüket. A köszöntők, gratulálók között mégis a legbüszkébb és legmeghatottabb az Óbudai Evangélikus Egyházközség parókuslelkésze volt, Jakab Béla, hiszen ő édesapaként is megáldhatta fiatal lelkésztársát.

Élő kövek ünnepe Budakeszin. Felszentelték az új evangélikus templomot

2021. szeptember 4.

Budakeszi – A Benczúr László tervezte templomot Fabiny Tamás püspök szentelte fel ünnepi istentisztelet keretében. Fabiny Tamás Lukács evangéliumának 10. fejezete alapján tartott igehirdetésében elmondta: mivel a templomot a 20. és a 21. században mártírhálált halt keresztények emlékének ajánlották, ezért a templom tetejét tartó hat, a Kárpát-medencét és az öt kontinentst jelképező oszlopon tizenkét-tizenkét, különböző felekezetekhez tartozó vértanú neve szerepel. Kitért arra is, hogy az új templom Budakeszin az „ég kapuja, jeladás a szentről egy Istentől távolodó, gyakran istentelen világban”. Az istentiszteleten Finta Gergely orgonán, Móré Irén fuvolán, valamint a Hylarion Ének-együttes Mechler Anna vezetésével teljesített zenei szolgálatot. A köszöntések sorában Keczkó Pál budai esperes, Fábri György, az Északi Egyházkerület felügyelője, Azbej Tristan, a Miniszterelnökség üdözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős államtitkára, Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára és Győri Ottília, Budakeszi polgármestere osztotta meg ünnepi gondolatait.

„Indulj el, Jézusunk kis nyája!” Konfirmáció a Budavárban

2021. október 2–3.

Budavár – Október első hétvégéjén konfirmációs ünnep volt a Budavári Evangélikus Egyházközségben. Kovács Kata hitoktató szolgálatával végül tizenkét fiatal állt készen arra, hogy konfirmációs vizsgájukon a *Fogadó a Kősziklán* című hitvalló színdarabban mutassák be mindazt, amit az év során tanultak. Vasárnap pedig ünnepi hálaadó istentiszteleten részesültek megerősítő áldásban, és térdeltek először az úrvacsora asztalához.

Világstárok a jubileumi budavári Bach-fesztiválon

2021. november 23. – 2021. december 15.

Budavár – A budavári evangélikus templomban 2017-ben szentelték fel Magyarország legnagyobb barokk stílusú orgonáját. Ekkor rendezték meg – a templom új ékessége és a bachi gyökerek előtt tisztelegve – az első budavári Bach-fesztivált, idén november 23. és december 15. között pedig már a tizedik alkalommal várta a rendezvény Bach műveinek szerelmeseit. A fesztivál programjában szerepelt zenekari koncert, amelyen Bach- és Vivaldi-concertók csendülnek fel (Borsányi Márton – orgona, Nagy Csaba – lant és a Bach Akadémia Budapest zenészei), a Klavierübung III. manualiter korárelőjátékaihoz kapcsolódóan pedig énekekben szólaltak meg a négy szólamú Bach-korálok Bán István és a Bach Akadémia énekeseinek előadásában. A fesztivál ideje alatt a templomtérben Eifert János fotóművész és Kiss Viktor festőművész közös tárlata volt megtekinthető.

Elkészült az Adapterház Szolnokon

2021. március

Szolnok – Közösségi házzal bővült a szolnoki evangélikus templom. Az egyházközség 40 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert a Széchenyi2020 Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében meghirdetett pályázati kiíráson.

Pünkösdi zöldágazás Maglódon

2021. május 22–23.

Maglód – A város evangélikus közössége minden pünkösdkor feldíszíti templomát. Pünkösöd szombatján állítják fel a májfákat a templomban. Ezen a napon a férfiak reggel az evangélikus parókia előtt gyülekeznek össze, és kivágják a nyárfákat és elhelyezik őket a templomban. Az asszonyok délután színes szalagokkal, hímzett kendőkkel díszítik fel ezeket a zöldágakat és pünkösdi piros színbe öltöztetik az oltárt. Pünkösdvasárnap a hívek már a feldíszített templomba érkeznek meg.

A mozgó zöld ágak, a zizegő levelek a pünkösdi szélzúgást, a színes szalagok az apostolok feje felett megjelent tüzes lángnyelveket jelképezik. A gyülekezetben pedig szlovákul és magyarul hangzik az ige, az ének és imádság. A maglódi templomi zöldágazáshoz hozzátartozik, hogy a gyülekezet helyi népviseletben vesz részt az istentiszteleten. A templombelső, a zöld nyárfaágakra helyezett színes szalagok-kendők és a népviselet sokszínű szépsége páratlan látványt teremt. 2021-ben a színes szalagok közé kettő fekete, azaz gyászsínűt is elhelyeztek a járványban elhunytakra emlékezve. Ezt a néphagyományt mint a Maglódi Evangélikus Egyházközség által előterjesztett örökségelemet 2018-ban vették fel az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Magyar Nemzeti Jegyzékére.

„Uram, kihez mehetnénk?” Konfirmáció Maglódon

2021. június 27.

Maglód – A maglódi gyülekezetben június utolsó vasárnapján tizenegy fiatal, szeptember első vasárnapján pedig öt felnőtt konfirmációjára került sor. „Amikor azt éljük át, hogy fogyatkozik Isten szentjeinek száma és sokan nem járnak többé Jézussal, áldott megerősítés számunkra, hogy fiatalok, felnőttek szívében és ajkán megszületik a hitvallás: 'Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje.'” (Jn 6,68–69). A gyülekezet tagjainak adományából 80 ezüstözött kiskelyhet készítettek a maglódiak. A járvány alatt ezek az Istennek szentelt edények megkönnyítették az úrvacsoravételt. Szívükben hálaadással, kezükben az új kelyhekkel járultak az úrvacsorai oltárhoz a konfirmáltak és a gyülekezet tagjai Maglódon.

Egyházmegyei lelkésztalálkozó Tápiószentmártonban

2021. június 9.

Tápiószentmárton – Hosszú kihagyás után újra találkoztak az egyházmegye lelkészei Németh Mihály lelkész, az Lelkeszi Munkaközösség elnökének szervezésében. A találkozó helyszínéül a tápiószentmártoni Kincsem lovasparkra esett a választás. Az ebéddel egybekötött beszélgetést az evangélikus templomban úrvacsorás istentisztelet előzte meg, melyen Győri Péter Benjámín esperes szolgált az útmutató igéi alapján. Az igehirdetési előkészítőt Simon Viktória, a beszélgetést Sánta József és Buday Zsolt vezette. Köszönet minden szervezőnek a találkozás lehetőségéért, amely segítette, hogy az egyházmegye közös munkája ezen a téren is elindulhasson.

Táblaavatással emlékeztek a mártírsorsú Csaba Gyulára

2021. június 20.

Péteri – „Kövesd Krisztusodat!” – egyes visszaemlékezések szerint ezt vágták kínzó Csaba Gyula, a kommunisták által kegyetlenül megkínzott és mártírhalált halt evangélikus lelkész arcába 1945. május 1-jére virradóra. Emlékére még 2020-ban,

háromnegyedszázaddal a történetek után a Magyarországi Evangélikus Egyház emléktáblát készített, rajta az igeszakasszal: „Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok” (Mt 5,11). A járvány miatt csak egy évvel később tudták kihelyezni az emléktáblát Péteriben, június 20-án, vasárnap pedig Fabiny Tamás püspök jelenlétében adták át és koszorúzták meg.

A Pilisi Evangélikus Egyházközség templomudvarán megnyílt a Petyusz-játszótér

2021. augusztus

Pilis – A „Petyusz” névre keresztelt új játszótér elnevezése mögött a gyülekezet másodfelügyelőjének szívszorító története áll. A Halkó családnak 2019-ben el kellett engednie súlyosan beteg, mindössze öt éves gyermeke, Péter, becenevén Petyusz kezét. Az orvosok éveken át küzdöttek a kisfiú életéért, akinek gyógykezelésére komoly gyűjtőakció indult. Hogyan lehet feldolgozni egy ilyen tragikus veszteséget? Erre a kemény kérdésre adott hitvalló választ a család és a mellettük álló gyülekezet a Petyusz-játszótér életre hívásával,

amely a gyógykezelési költségekre összegyűlt és sajnos megmaradt pénzügyi források felhasználásával, valamint jelentős közösségi összefogással épült meg. Az utca felőli bejáratnál emléktábla őrzi Petyusz mosolygós arcképét és hirdeti Jézus vigasztaló szavait: „...én élek, és ti is élni fogtok” (Jn 14,19b).

Partitúra sport- és zenei tábor Szolnokon

2021. augusztus 1–7.

Szolnok – Egy év kihagyás után újra megrendezésre került Szolnokon a Partitúra tábor 53 gyermekkel és a segítőkkel. A tábor témáját Győri Péter Benjámín esperes, a szolnoki gyülekezet lelkésze

állította össze, mely most a hivatás, a hétköznapi élet és a hit összekapcsolására épült. A vezérfonalat az efezusi levél egy egy szakasza alakította a következőképpen: Műveld és őrizd! (1Móz 2,15), Fedezd fel! (Ef 1,3–6), Állítsd helyre! (Ef 1,7–14), Álmodd meg! (Ef 4,1–7), Éld át! (Ef 4,11–16), Terjeszd ki! (Ef 6,10–19). A témát Kiss Szabolcs Máté mérnök, Szemenyei Gabriella orvos, Sárközi Géza mentős, Szabó Zoltán óvodapedagógus mint felkért előadók tették életszerűvé. A reggeli igehirdetés szolgálatát Blatniczky János, Dániel, Kustra Csaba és Végh Miklós lelkész erősítette. A táborban résztvevők az egyes napokon elhangzott igehirdetéseket és előadásokat kiscsoportos beszélgetéseken, játékokon, vetélkedőkön keresztül mélyíthették el magukban. Köszönet a szolnoki evangélikus és református gyülekezet szervezőinek az egész hét előkészítésért és levezetéséért!

Gyermektábor Albertiben

2021. augusztus 9–13.

Alberti – Az Alberti Evangélikus Gyülekezet „Egy színes történet” mottóval tartotta meg harmadik napközis gyermektáborát. A szavak nélküli könyv színei adták a napok témáit: a fekete a baj, az arany a mennyország, a piros Jézus Krisztus, a fehér a tisztaság és a tökéletesség, a zöld pedig a növekedés

színe. A bibliai történeteken túl sok-sok játék és örömteli pillanat várta a tábor résztvevőit. Az idei évben is sikerült megfesteni a közös gyülekezeti pólókat is. Külön öröm volt, hogy a gyülekezet ifjúsági együttese, a Maranatha zenekar csodálatosan játszott a tábor teljes ideje alatt. Istennek legyen hála, és a segítőknek köszönet ezért a szép hétért!

A templom is létra. Templomszentelés Vecsésen

2021. szeptember 5.

Vecsés – Templomszentelésre gyűltek össze a vecsési evangélikusok. Templomtér, iroda, gyülekezeti terem, mosdók és konyha is helyet kapott az új gyülekezeti komplexumban. A vecsési evangélikusok álma emberi adakozás (11,3 millió forintot a gyülekezeti tagok adtak és gyűjtöttek össze), áldozatos emberi munka (tizennégy állami és egyházi pályázat megírása és elszámolása, szeretetteljes tervezés, pénzt nem számoló kivitelezés), valamint önkormányzati segítség (járda és parkoló megépítése) révén valósult meg 88,8 millió forintból. A gyülekezet – ahogyan azt prédikációjában Fabiny Tamás püspök is kiemelte – méltán lehet büszke nemcsak a végső formát nyert épületre, hanem annak a küzdelemnek a megvívására is, amelynek eredményeképpen elérkezhetett a szentelés ideje. Az Északi Egyházkerület vezetője Jákób álma (1Móz 28,10–17) kapcsán úgy fogalmazott, hogy a templom is egyfajta létra, hiszen a mennyei Isten és a földi ember közötti kapcsolat megteremtését teszi lehetővé. „Biztos vagyok benne, hogy Istennek tetsző dolgot cselekedtünk, amikor neki akartunk házat építeni; amikor olyan épületért dolgoztunk együtt, amelyikben a gyülekezet tagjai, kicsik és nagyok, idősek és fiatalok lelki otthonra találhatnak” – fogalmazott Heinemann Ildikó, aki az ünnepi közgyűlésen különösen is három embernek mondott köszönetet: Schliszka Csaba építésmérnöknek, Halgas Csaba kivitelezőnek és Halgasné Takács Mónika felügyelőhelyettesnek.

Amikor kézzelfoghatóvá válik a sokszoros. Lelkésziktatást ünnepelt a monori és a nyáregyházi gyülekezet 2021. szeptember 19.

Monor–Nyáregyháza – Két gyülekezet is örömmel ült szeptember harmadik vasárnapján, amikor Sánta Józsefet a monori és a nyáregyházi evangélikusok parókuslelkészévé iktatták. Az istentisztelet liturgiájában Győri Péter Benjámint, a Dél-Pest Megyei Egyházmegye esperesét, Németh Mihály espereshelyettesét, maglódi lelkészt, valamint Szöllősi István Sándor pilisi lelkészt szolgált. Igehirdetésében Győri Péter Benjámint esperes az ábrahám elhívás történetét alapul véve többek között arra szólította a fiatal lelkészt – de hozzá hasonlóan a gyülekezet tagjait is – hogy Isten üdvözítő tervét vigyék el minden ember közé, beleértve azokat is, akik nem feltétlenül szerepelnek az anyakönyvekben vagy a névjegyzékben. A lelkészi díjlevelet Csontos Tamás monori felügyelő és Rosta László nyáregyházi gondnok nyújtotta át. A frissen beiktatott lelkész Lk 18,28–30 tartott igehirdetésében kiemelte, hogy Isten sokszoros áldása valóban már itt a földön megtapasztalható. Az egyházmegye nevében Németh Mihály, a helyi ökumenikus lelkész körképviseltében Urr Zsolt Ipoly plébános köszöntötte a lelkészt.

34

„A szél arra fúj, amerre akar.” Maglódiai a szentendrei skanzenben

2021. szeptember 25–26.

Maglód – Szeptember harmadik hétvégéjén, a kulturális örökséget ápoló közösségek ünnepén

a maglódi evangélikusok bemutathatták zöldágazó szokásukat a szentendrei skanzenben. A szabadtéri múzeum színpadán a Kacamajka Néptánc együttes és a Roszicska Hagyományőrző Egyesület táncolt maglódi, pünkösdi koreográfiát. Ezt követően a feldíszített kápolnánál Németh Mihály maglódi lelkész tartott áhítatot. Arról beszélt, hogy „amint az első pünkösdön az apostolokat kimozdította álló helyzetükből a Szentlélek, úgy mozdította ki a maglódiaiakat is: tavaszról-őszbe, lakóhelyükről Szentendrére. De ennél lényegesebb, hogy a szívet mozdítsa meg a Lélek a Krisztus-követő életre!” Ez a szeptemberi hétvége szeles, őszi időt hozott a Kárpát-medencébe. A szél olykor felborogatta a maglódiai plakátját, kápolna előtti feldíszített nyárfaágát a skanzenben. De hát nem utalt-e ez mindennél jobban arra, amit az Úr Jézus mondott a Szentlélek eljövételéről? „A szél arra fúj, amerre akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.” (Jn 3,8) Bárcsak újjászületnének a szívek és életek Maglódon is és szerte a világon!

310 éves az Alberti Evangélikus Gyülekezet

2021. szeptember 29. – október 4.

Alberti – 2021. szeptember 29-én volt 310 éves az Alberti Evangélikus Gyülekezet. Bár nem kerek az évforduló, mégis jelentős. A sokszínű és minden korosztályt megmozgató programsorozat keretében a gyülekezet és intézményei együtt ünnepeltek. Október 1-jén a Káldy Zoltán Szeretetotthonban a lakók művészeti kiállítását nyitotta meg Fazekas László polgármester. Október 2-án 18 órától Finta Gergely, az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyházzenei tanszékvezetőjének színes repertoárú orgonakoncertjét hallgathattuk meg templomban. Október 3-án ünnepi hálaadó istentiszteletre gyűltek össze a hívek, amelyen Fabiny Tamás püspök hirdette Isten ígését. Az istentiszteleten a gyülekezet énekkara is szolgált Hepp Éva karnagy vezetésével, és a közösség óvodásai is szép műsort adtak. Külön öröm volt, hogy a Miatyánk szlovák nyelven is elhangzott Dobrovolni Máté szolgáltaival. Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés követte. Október 4-én a gyülekezet ifjúsági együttese, a Maranatha ifjúsági zenekar adott koncertet a lakók

örömeire és Isten dicsőségére a Káldy Zoltán Szeretetotthonban. Köszönjük a szervezőknek és gyülekezeti tagoknak a sok-sok munkát, szolgálatot!

Gyülekezet és város kiváló együttműködése

2021. október 23.

Dabas-Gyón – Az egykori evangélikus iskola önkormányzati tulajdonban lévő épületét Dabas város önkormányzata pályázat és önerő által felújította, és a Gyóni Evangélikus Egyházközség számára családi bölcsőde működtetésére átadta. A gyülekezeti házban már működő, a Sztehlo Intézet fenntartásában lévő, egycsoportos Kisharang családi bölcsőde így, az igényesen kialakított épületbe tud átköltözni, amely a Hajnalcsillag nevet viseli majd, és ahol egy újabb csoport nyitására is lehetőség van. A gyülekezet számára ez az együttműködés nagy öröm, és kiváló lehetőség a további épülésre.

★ ★ ★

Folynak a galgagyörki parókia és gyülekezeti terem felújítási munkálatai

2021. február

Galgagyörk – A galgagyörki gyülekezeti terem és a lelkészi hivatal hónapokon belül a befejező munkálatok szakaszába ér és szép tágas, világos gyülekezeti terem vehet majd birtokba a gyülekezet. A válaszfal lebontásával a korábbi két kisebb terem egybenyitották és kialakítottak egy kis teakonyhát is.

Nagytarcsai ünneplés

2021. október 24.

36

Nagytarcsa – 90 éves templomában ünnepelt a nagytarcsai evangélikus gyülekezet és adott hálát az 1931-ben épült hajlékért Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke igehirdetési szolgálatával. A kilencvenedik évforduló alkalmából tartott ünnepségen a püspök igehirdetésében a királyi menyegző példázata alapján hálaadásra biztatta a gyülekezetet azért a hívásért, amely kilencven éve hangozhat ebben a templomban. Mert a lelkészek változtak, a hívek változtak, a régielk mentek

a minden halandók útján, de jöttek újak, és ugyanaz a hívás hangzik a szószékről, amely a kegyelemről, az Úrral és az egymással való közösségről szól. A megemlékezés alkalmával bemutatták a templomról készült panorámafelvétel-sorozatot, amely lehetővé teszi, hogy a gyülekezet honlapján baranogó a szószéktől a karzaton át a toronyig virtuálisan is bejárja az épületet. Bevezető gondolatokat mondott Gáll Sándor, a gyülekezet felügyelője, a liturgiában Baranka György és Baranka Mária helyi lelkész vett részt.

Konfirmáció Dunakeszin

2021. szeptember

Öt gödi és három dunakeszi fiatal konfirmált 2021 szeptemberében a konfirmandus-hétfévégét követően. A járvány előtti időkben egy egész hetet táborban töltöttünk, de erre a két éves oktatás után ebben az évben itthon volt lehetőségünk. Mégis összegezni tudtuk a tanultakat, és mindenki kidolgozhatta a saját témáját, melyet megtanított társainak. Így szüleiknek nyolc témát adtak elő játékos formában a templomkertben, templomban, gyülekezeti teremben úgy, hogy a család szeme végig be volt kötve, és nekik meg kellett velük értetni, hogy mi a keresztség, az úrvacsora stb. A konfirmációi vizsga eredményébe így a szülők és a család értékelését is beszámítottuk. A napot faültetéssel és tábortűzzel zártuk. Ekkor szerveződött meg az ifjúsági csoport, amelynek tagjaira számíthatunk a családi istentiszteletek zenei és felolvasói csapatában, a napközis táborig segítői munkában és a templomtakarításban is. Mindez a konfirmációi gyakorlat része volt, és a tapasztalat szerint megszokták és megszerették az egyházi szolgálatot. A fiatalok gyors pörgésű életébe ugyanakkor nehéz beilleszteni a rendszeres istentiszteleti részvételt, és az

egyéb gyülekezeti találkozásokat, tehát van még miért imádkozni gyülekezetünkön kívül az egész egyházban is.

Sztechlo Gáborról nevezték el Hatvan egyik terét

2021. november 9.

Hatvan – Többször megfogalmazódott már az igény a Hatvani Evangélikus Egyházközség tagjaiban, hogy közterületet nevezzenek el a templom-építő Sztechlo Gáborról. Legutóbb a templomépítés 85. évfordulóján, 2020 szeptemberében a hálaadó istentiszteletet követően jelezték ezt a szándékukat Horváth Richárd polgármester felé, aki személyesen karolta fel az ügyet a város képviselőtestületében, ahol kedvező döntés született: az evangélikus templomhoz közeli tér kapta Sztechlo Gábor nevét. A tér névadási ünnepére a városvezetés támogatásával elkészült a Sztechlo-emlékoszlop, amely az általa építtetett templom fotóját, munkásságának rövid méltatását és Kocsik Mónika evangélikus lelkész egy grafikáját tartalmazza. Az emléktáblát Laczik Csaba szobrászművész készítette. Az avatáson Horváth Richárd polgármester méltatta Sztechlo Gábor személyét, életútja további állomásairól Fabiny Tamás elnök-püspök szólt, aki megköszönte a gyülekezet fáradozását és az önkormányzat segítőkészségét is. Kocsik Mónika lelkész Jézus tanítása, Sztechlo Gábor élete, munkássága és mindannyiunk napi feladatai között vont párhuzamot. Az emléktáblát végül Fabiny Tamás püspök és Horváth Richárd polgármester leplezte le.

Uram, emlékeztess! Ravatalozót szenteltek Csőváron

2021. november 21.

Csővár – Örök élet vasárnapján, november 21-én szentelte fel Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke a Csővári Evangélikus

Egyházközség tulajdonában lévő temető felújított ravatalozóját és új urnafalát, amelyre a gyülekezet a Magyar Falu Program pályázatán keresztül több mint 9,6 millió forintos támogatásban részesült. Az ünnepi istentiszteleten a csővári hívek együtt adtak hálát az elmúlt egyházi esztendőért, és megemlékeztek mindazokról, akiket a tavalyi évben magához szőlített az élet és halál Ura. Az istentisztelet liturgiai szolgálatát Czöndör István parókus-lelkész végezte. Jel 21,6–7 alapján elmondott igehirdetésében Fabiny Tamás rámutatott arra, hogy így is imádkozhatunk: „Uram, emlékeztess halálomra gyakran. Emlékeztess örök életemre még gyakrabban”. Az istentisztelet után a szolgálattevők és a gyülekezet levonult a templom mellett található ravatalozóhoz, ahol Korenné Turán Gyöngyi gyülekezeti felügyelő átadta a megújult ravatalozó kulcsát, majd a püspök megáldotta az épületet és az urnafalát. Az anyagyülekezet az istentisztelet offertóriumát a Penci Evangélikus Leányegyház templomának tetőfelújítására ajánlotta fel. A gyülekezet háláját fejezte ki Nemezc Pálné polgármester asszonynak, Petrovicz Sámuel vállalkozónak és mindazoknak, akik munkájukkal, hozzájárulásukkal és imádságukkal támogatták a felújítás folyamatát.

Adventkoszorú-készítés Dunakeszin

2021. advent

Dunakeszin a környékbeli evangélikus családokat hívtuk meg a keddi kicsik hittanjára, amelyen ad-

venti koszorút készítettünk a gyülekezeti teremben. Kitűzött célunk az volt, hogy a felsőgödi, alsógödi és dunakeszi templomnak is elkészítsük a koszorúját a sajátunk mellett. Volt olyan, aki annyira belemerült a templom koszorújának készítésébe, hogy sajátot csak utána készített az utolsó pillanatokban. A helyi evangélikus idősök otthonának is mi készítettük el a koszorút, amelyet Petriné Chikán Katalin gyülekezeti és diakóniai lelkész kézbesített az első gyertyagyújtáskor a lakóknak.

Advent 4. vasárnapja Gödön

2021. december 19.

A Gödi Evangélikus Leányegyházközség gyermekei advent 4. vasárnapján gyermekkarácsonyt tartottak, és a családi istentisztelet szolgálatát szinte végig ők végezték, majd a templom előtti betlehem előtt folytatták egy imádsággal. Kisebbség és nagyobbak, akiknek családjai közül kevés rendszeres templombjáró van csak, minden adventi vasárnapon jöttek a templomba, és készültek. Tóthné Barcs Ágnes gödi és Varga-Tóth Tímea dunakeszi hitoktató közös munkájaként született meg a műsor, benne éneklő, zenélő, verset mondó gyerekekkel. Apukák és anyukák is bátran kiálltak egy-egy felolvasásra, mert a családi istentisztelet ettől egész és szép. Amikor ezek a sorok íródtak, még mindig emlékezetünkben van az a vasárnap, hi-

szen karácsonykor sem voltunk annyian a templomban személyesen, mint advent 4. vasárnapján. Hálás a szívünk azért is, mert a főtí evangélikusoktól vett példa alapján ismét kerítésidézeteket helyezhettünk el azok számára, akik az ünnepi időszakban a templom felé járnak, de bejönni nem tudnak. Ezen a vasárnapon ezt a presbiterek által vállalt kezdeményezést ismét útnak indítottuk a felsőgödi Bolla Árpád fasorban található imaháznál, az alsógödi kerékpárút mentén fekvő templom kerítésénél és a dunakeszi vasút közelében lévő templomunk előtt is.

★ ★ ★

HAJDÚ-SZABOLCSI EGYHÁZMEGYE

Ökumené Debrecenben. Újra összegyűlhetnek a hívek

2021. január 18.

Debrecen – A debreceni evangélikus templomban folytatódott az ökumenikus imahét, a járványügyi intézkedések szigorú betartása mellett. Az esemé-

nyen Asztalos Richárd evangélikus lelkipásztor köszöntötte a résztvevőket, dr. Pafkó Tamás baptista lelkipásztor hirdetett igét, valamint Sípos Barnabás ortodox parókus vezette az imaközösséget.

Ökumenikus napközis sporttábor Kölcshán

2021. július 5–9.

Napközis táborot tartottunk a kölcsei gyülekezet új közösségi terében, a Pap Túrja Túraközpontban. A programok megtartásában három felekezet lelkészei és önkéntes segítők vettek részt. A napközis táborban 25 gyermek tölthette el boldogan nyári szabadságának egy részét. A lelki programok mellett a résztvevők sport programokon vettek részt, kenuztak az öreg Túron, kerékpároztak a kijelölt túraútvonalakon. Az ökumenikus sporttábor

a BGA támogatta. A „Pap Túrja” egy hétig zengett a vidám énekléstől és a gyermekek nevetésétől. Isten áldása volt rajtunk.

Isten megvigasztal, amikor szomorú vagy! A VISZ ötnapos klubja Görögszálláson

2021. augusztus 2–6.

Egy év kihagyás után ismét megrendezésre került a Vasárnapi Iskolai Szövetség (VISZ) ötnapos klubja Görögszálláson a Filadelfia Evangélikus Egyházközség gyermekszolgálóinak vezetésével, többségében hátrányos helyzetű gyermekek, óvodások, iskolások számára. Minden nap egy bibliai történeten keresztül érthették meg a gyerekek Isten üzenetét. Különösen fontossá vált a szolgálók számára, hogy a napi történet és aranymondás érthető legyen minden gyermek számára, hisz nagyon sokan küzdenek a kirekesztettséggel, a szeretetlenséggel. A klub alkalmain azonban megérthették, hogy Istenhez bármikor fordulhatnak, mert Ő készen áll arra, hogy meghallgasson, gyógyírt adjon gondjainkra igéjén keresztül. A pontgyűjtő versenyben mosolygós fejeket lehetett gyűjteni ismétlő kérdések megválaszolásával, aranymondások felmondásával. Kézműves foglalkozás is színesítette a délutánt, ahol mindig a napi történethez kapcsolódó tárgyakat készítették a gyerekek. Az ötödik nap végén került sor az eredményhirdetésre, ahol minden gyermek ajándékkal távozott, többek között színezőt és gyermekbibliát is kaptak.

Gyermektábor a nyíregyházi Filadelfia Egyházközségben

2021. augusztus 15–20.

Augusztus 15-én, vasárnap istentisztelettel indult a nyíregyházi Filadelfia Egyházközség hagyományos tábora a nyírteleki evangélikus templomban. A tábor fő helyszíne a bodrogkeresztúri Betlehem Evangélikus Pihenőház volt. A tábor zárónapja augusztus 20-ára, péntekre esett, így a táborozók becsatlakozhattak a gyülekezet közel 30 éve megrendezésre kerülő csendesnapjába. A táborban összesen 32 gyermek, fiatal és 11 felnőtt vett részt.

A járványhelyzet miatt sajnos az amerikai evangélikus testvérek végül nem tudtak eljönni. A délelőtti sorozatban a Vasárnapi Iskolai Szövetség *Isten figyel rád, amikor szomorú vagy* c. anyagát dolgozták fel a táborozók. A bibliai történetek által nagy hangsúly helyeződött az elfogadás, a segítség, a tisztaság és megbocsátás témakörére. Az elhangzottakat kisebb, korosztályonkénti csoportokban mélyítették tovább. Délutánonként a Ringu című missziói történetet ismerhették meg a gyerekek, amelyben végigkövethették, ahogy Ringunak és családjának az életében a félelmét hogyan formálta át Isten benne való hitté és bizalommmá. A tábor programját színesítette még reggeli torna, éneklés, kézműves foglalkozások, sorversenyek, játékos vetélkedő is.

A Filadelfia Gyülekezet hétvégéje Mályin

2021. szeptember

A Filadelfia Evangélikus Gyülekezet tagjai hagyományosan minden májusban elmennek a Mályi-tó mellé egy hétfőre elcsendesedni az Úr előtt. 2021-ben a pandémia miatt szeptemberben volt lehetőség a szokásos összegyülekezésre. A hétfő mottója ez volt: Közösség az Úrral és egymással. Ezt élhették meg a gyakorlatban is a résztvevők Ittész István szolgálatait hallva.

Horváth-Hegyi Áron iktatása

2021. szeptember 11.

Nyíregyháza – A Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség megválasztott lelkészét, Horváth-Hegyi Áront a nyíregyházi evangélikus Nagytemplomban ünnepélyes keretek között iktatták be szolgálatába. Az iktatás és igehirdetés szolgálatát Zsarnai Krisztián, a Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmege esperese végezte, a liturgiában dr. Kovács László Attila igazgatólelkész is szolgált. Az esperes ApCsel 4,29-et választotta az iktatás pillanatait megelőző prédikációja alapjául. Igemagyarázatában rámutatott, hogy a Jézusról szóló bátor igehirdetésnek vannak következményei, és elmondta: abban bízunk, hogy Áron igehirdetése nyomán megtérések fakadnak. Beköszöntő igehirdetésében Horváth-Hegyi Áron Jer 1,17 alapján prédikált. Kiemelte, hogy bár ő az ünnep tárgya, annak oka az Isten szeretetének végtelensége és igéjének hirdetése. Kitért arra is, milyen nagy öröm, hogy a nyíregyházi gyülekezet nem fogy: volt hely egy negyedik lelkésznek, és nem elégedtek meg a nyugdíjba vonult lelkész után három igehirdetővel. Majd pedig arról szólt, hogy a feje tetejére állított világban, ahol minden a maga ellentétére fordult, ijesztő harc dül, de nem ijedhetünk meg ettől. Neki az ad ehhez erőt, hogy tudja, ki hívta el őt, és ki küzd helyette, mégis általa.

Egyik megyeszékhelyről a másikra. Debreceniek gyülekezeti kirándulása Miskolcon

2021. szeptember 18.

Debrecen–Miskolc – A debreceni gyülekezet tagjai miskolci kirándulásuk alkalmával elsőként a belvárosi evangélikus templomot látogatták meg, ahol a miskolci gyülekezet lelkészei, Sándor Frigyes és Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi nagy szeretettel fogadva őket bemutatta a templomot, annak Székely Bertalan festette oltárképét. A következő állomás a diósgyőr–vasgyári evangélikus templom volt, aminek rendkívül érdekes történetét Molnár József lelkész és Tóth-Czakó Krisztina gondnok mutatta be. A gyülekezet tagjai innen a diósgyőri evangélikus templomba látogattak, majd Lilla-füredre vezetett az útjuk. A kirándulók Miskolc ikonikus református templomát, a Deszkatemplomot is meglátogatták, majd az Avasi kilátónál zárult a kirándulás.

Évfordulókért adtak hálát a nyíregyházi Emmausban

2021. szeptember 18.

Nyíregyháza – Szeptember 18-án a nyíregyházi Emmaus Evangélikus Szeretotthon 28 éves és a templom 16 éves fennállásáért adtak hálát. Az al-

kalom Korányi András egyháztörténész, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettesének Hag 1,6–9 alapján tartott rövid áhítatával kezdődött. Az áhítatot követően az egyháztörténész August Hermann Francke német evangélikus lelkész tevékenységét mutatta be arra példaként, milyen nagy dolgokat tud véghezvinni Isten a szolgálattévőin keresztül. A délutáni ünnepségen Bozorády András, a Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség lelkésze köszöntötte a Felvidékről érkezett vendégeket: Lóczy Tibort, a felvidéki evangélikus misszió vezetőjét és a négytagú sajógömöri evangélikus énekkart, akik többször is szolgáltak már gyülekezetünkben. Lóczy Tibor az előadott énekek közötti szünetekben saját megtéréséről beszélt, valamint a sajógömöri gyülekezet történetéből osztott meg részleteket a hallgatósággal.

A Filadelfia Egyházközség „sőrekúti” keresztje

2021. december

Nyíregyháza – A Svédországban feltalált Octopus rendszer akár -40°C-ig környezetéből hőt felvéve fűt belső tereket. Alapesetben ez egy két méter magas, nyolckarú külső hőcserélő, de Svédországban, ahol a népesség túlnyomó többsége evangéli-

kus, a gyülekezetek kérésére ezt az eszközt kereszt alakban is legyártották. Ezt a hőcserélő rendszert Magyarországon nemrégiben kezdték forgalmazni. Filadelfia Evangélikus Egyházközség tagjai élve a lehetőséggel hazánkban elsőként állították fel Tokaji úti templomuk mellett ezt a keresztet, mellyel régi tervüket beteljesítették, hogy a napelemek által termelt energiátöbbletet felhasználják. A kereszt egyben emlékhely is, amely azokat az időket idézi, amikor a nyíregyházi evangélikus nagytemplom építéséhez a gyülekezet tagjai lovaskocsikon szállítva a bodrogkeresztúri termésköveket, késő esti hazatérésük előtt, utolsó pihenőként itt álltak meg (akkor még „Sőrekútnál”) itatni.

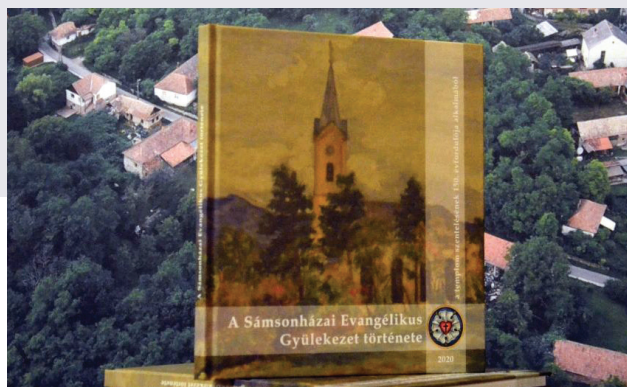

NÓGRÁDI EGYHÁZMEGYE

Egy igaz történet, aminek még nincs vége. Megjelent a sámsónházai gyülekezet történetéről szóló kiadvány

2021. február

Sámsónháza – Az evangélikus templom felszentelésének 150. évfordulója alkalmából megjelent

Horváth-Hegyí Áron lelkész és Hímesné Bacsa Ilona presbiter a gyülekezet történetét bemutató kiadványa. A kötet egészen 1678-tól, az evangélikus közösség hivatalos létrejöttétől mutatja be a gyülekezet történetét. A múlt feltárását az 1808-as tűzvész okozta kár jelentősen megnehezítette, mivel ekkor megsemmisültek a gyülekezet dokumentumai. A következő évtizedek jegyzőkönyvei kézírással, szlovák nyelven íródtak, amelyek feldolgozására sajnos nem került sor a kötetben, így helyi iratok híján külső forrásokban lelt információkból alkottak képet a szerzők erről a korszakról. A kutatás számai egészen Bécsig és Berlinig nyúltak el a régi térképek és rajzok felkutatása során. Az 1870-ben felépült templom története minden részletében feldolgozható volt. Az írásos dokumentumokon kívül szóbeli, személyes emlékeket felidéző elbeszélésekből is sok, főként XX. századi részlet látott napvilágot. Az említett hiányosságok ösztönző erőt adnak a megkezdett munka folytatásához.

A templomot húsz éve felszentelték Pásztón, de az építkezés azóta is tart

2021. május 16.

Meghittent emlékeztek a pásztói evangélikusok templomuk szentelésének húsz éves évfordulójára. 2001. május 19-e, szombat bekerült Pásztó városának történelmébe, hiszen nagy ívű összefogás eredményeképpen, hosszú évek tervezése és kivitelezése után D Szebik Imre püspök felszentelte az evangélikus templomot. Az ünnepi közgyűlésen a gyülekezet felügyelője, Lőrincz Lászlóné beszámolt az építkezés folyamatáról: az előkészületektől kezdve az 1996-os alapkövetélen és az 1999-es megkezdésen át a 2001-es szentelésig. A jelen lenni nem tudó egyházi előljárók levélben köszöntötték az egybegyűlteket, személyesen a település polgármestere, Farkas Attila szólt, majd a gyülekezet jelenlegi, hetedik éve itt szolgáló lelkésze, Horváth-Hegyvi Áron. A sort Fabiny Tamás püspök biztató szavai zárták: azt a reményét fejezte ki, hogy a fiatalodó, gyarapodó gyülekezetnek szép jövője lesz, és nem szabad az építkezést sem lelki, sem fizikai értelemben abbahagyni.

Emlék a falba

2021. május 16.

Sámsonháza – A múltból kaptak és a jövő nemzedékeknek küldtek üzenetet a sámsonházi evangélikusok. 2021. május 16-án helyezték el templomuk oltár mögötti falának üregében azt a csomagot, amelyet a majdani híveknek szánnak. A templomot és kertjét rendező és takarító sámsonházi evangélikus hívek még 2020. október 3-án a templomfalban egy üreget találtak, amelyet 1970-ben helyeztek el a templomszentelés centenáriumi ünnepelő sámsonháziak: iratok, tállyai bor, érmék, ünnepi nyilatkozat került elő a templomfal rejtekéből. A fal visszazárása május 16-án Fabiny Tamás püspök

jelenlétében és áldásával történt meg. A jelen nemzedék digitális anyagokat (képek, videók, szkennelt jegyzőkönyvek, anyakönyvek formájában), 2020-ból származó bort, pálinkát, mézet, érméket, újságokat, egy maszkot, gyerekrajzokat, gyülekezeti tagoktól származó írásos üzeneteket helyezett el a jövő nemzedéknek.

400 éves pásztorok

2021. november 14.

Galgaguta – 400 éves évfordulóját ünnepelte a Galgagutai Evangélikus Egyházközség. 1543 körül Gutát szlovák anyanyelvű lakosok népesítették be, akik már magukkal hozták a lutheri tanokat, az evangélikus hitet. Az első feljegyzett lelkész Flaska (Fideliáni) János 1620-tól végezte itt szolgálatát. Az ünnepi megemlékezésre a járvány miatt 2021-ben, a gyülekezet templomszentelési emlékűnnepén került sor, amelyet a Budavári Evangélikus Gyülekezet támogatásával és a helyi Szlovák Önkormányzattal közösen szervezett a gyülekezet. Az ünnepi istentiszteleten Lukács Máté András beosztott lelkész prédikált, a gyülekezet kórusa magyar, a galgagutai és a vanyarci összevont kórus szlovák nyelvű énekekkel szolgált. Az ünnepi közgyűlésen köszöntötték a volt parókus- vagy helyettes lelkészeket, és az elhunyt lelkészek hozzátartozóit. A köszöntőbeszéd után Szabó András esperes avatta fel a gyülekezet lelkészeinek névsorát tartalmazó emléktáblát. Az ünnepi közgyűlés után a résztvevők kézbe vehették a Galgagutai Evangélikus Egyházközség történetét bemutató kiadványt, és megtekinthették a gyülekezet életéről, lelkészeiről készített fotókiállítást.

Konferenciák, lelki gyakorlatok

„Emeljétek fel a fejeteket” – együtt, közösségben. Északi évkezdés

2021. augusztus 24–26.

Révfülöp – Az Északi Evangélikus Egyházkerület lelkészei *Emeljétek fel a fejeteket* mottóval munkaévkezdő lelkészkonferencián vettek részt az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. A tanácskozás középpontjában a lelkészi hivatás, identitás állt. A találkozó ebédrel vette kezdetét, majd a lelki bevezetést Szabó B. András pestújhelyi lelkész, a Melanchthon Szakkollégium igazgatójának előadása követte *Elhívásunk–hivatásunk dinamikája* címmel. Másnap a reggeli áhítatot a házigazda, az eseménynek helyet adó intézmény igazgatója, Hafenscher Károly a következő vasárnapi ige – Lk 13,22–30 – alapján tartotta. Délután a gyermekúrvacsora és a konfirmáció aktuális kérdéseiről folytattak igen élénk beszélgetést a résztvevők, amelyet Pángyánszky Ágnes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézete vezetőjének előadása és Gregersen-Labossa György, a diakóniai bizottság elnökének korreferátuma vezetett föl. A vacsorát követően az egyházkerületi elnökség adott tájékoztatást a folyamatban lévő országos és kerületi ügyekről. Az estét dr. Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettes áhítata és Pilinszky János versei zárták, mindezek után pedig testvéri és kötetlen beszélgetésekre volt alkalom. Harmadnap az együttlét istentisztelettel zárult. Prédikációjában Fabiny Tamás püspök a hegyek ószövetségi és újszövetségi jelentőségére utalt, majd a lelkészi szolgálat távlatairól szólt.

Északi teológushallgatók évkezdő csendesnapja Piliscsabán

2021. augusztus 30 – szeptember 1.

Piliscsaba – Háromnapos elvonulás keretében Isten igéjére figyelve, hivatástisztázó beszélgetésekkel és a közösség megélésével készültek Fabiny Tamás püspök vezetésével a tanévre az északi teológushallgatók Piliscsabán.

Megszámláltatunk. Megtartották a felügyelők országos konferenciáját Révfülöpön

2021. november 5–7.

Révfülöp – A jövő évi népszámlálás és az evangélikus presbiterek tervezett országos találkozója voltak a felügyelők országos konferenciája fő témái. A két év után ismét személyes jelenléttel zajlott eseménynek a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ adott otthont. Az egybegyűlteket péntek este Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője köszöntötte, majd Rosta Gergely vallás-szociológus tartott előadást *A vallásosság trendjei Magyarországon és Európában* címmel. Hafenscher Károly, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora, az oktatási központ igazgatója, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke a vesperán az Ószövetség és az Újszövetség számaint idézte. A szombat reggeli áhítatot Kondor Péter déli egyházkerületi püspök tartotta, majd Fábri György előadása hangzott el *Egyházunk a számok tükrében* címmel. Gáncs Péter nyugalmazott püspök az egyház presbiter- és munkatársképzéseit ismer-

tette, majd az evangélikus presbiterek országos találkozójáról beszélt. Ezt a rendezvényt, amely egyben a gyülekezetek, intézmények vezetőinek

és munkatársainak konferenciája, 2022. szeptember 24-ére tervezik. „Várjuk a hitoktatókat, gyülekezeti munkatársakat, szeretnénk megtölteni a Hungexpó kétezer embert befogadó konferenciatermét” – mondta. A konferencia tervezett mottójáról is szó esett: „Mid van, amit nem kaptál?” (1Kor 4,7); Elfogadtál és elhívtál... (EÉ 475,1); „Ti adjatok nekik enni!” (Mk 6,37).

Első- és másodéves teológushallgatók látogatása az északi kerületi püspöki hivatalban

2021. november 30.

Budapest – November utolsó napján Fabiny Tamás elnök-püspöknél tett látogatást a hagyománynak megfelelően az Evangélikus Hittudományi Egyetem első évfolyama, illetve ezúttal a másodévesek is, mivel tavaly a járvány miatt erre a találkozásra nem volt lehetőségük. Újdonság volt idén, hogy Réz-Nagy Zoltán egyetemi lelkész mellett az évfolyamtanárok – Bácskai Károly és Kőszeghy Miklós – is elkísérték a hallgatókat erre a találkozásra. Az evangélikus hallgatók mellett négy metodista hallgató is jelen volt az alkalmon. A találkozás Fabiny Tamás püspök áhítatával kezdődött, majd dokumentumfilmet tekintettek meg Túróczy Zoltán püspök életéről és szolgálatáról szóló. A program a diákok rövid bemutatkozása után közös pizzázással folytatódott, végül egyházismereti vetélkedő zárta az alkalmat.

★ ★ ★

4. Intézményeink híreiből

10 éves a Keresztény Roma Szakkollégium, Rómába látogattak a szakkollégisták és vezetőik

2021. október 12.

Debrecen–Róma – Tízéves a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat, ebből az alkalomból tartottak ökumenikus istentisztelet Debrecenben, az Attila téri görögkatolikus főszékesegyházban. Az istentiszteletet Kocsis Fülöp érsek-metropolita vezette, majd Balog Zoltán református püspök hirdetett igét. Fabiny Tamás ünnepi beszédet mondott. Kiemelte: fontos dátum ez a kirekesztés és a szegregáció kapcsán is; majd a befogadtatás áldását kérte a hazai roma közösségekre, végül Cseh Tamás és Bereményi Géza közös szerzeményével, a *Tíz év múlva* című népszerű dallal hivatkozott a szervezet megalakulásának dátumára.

A Római Magyar Akadémia dísztermében tartott konferencia keretében október 12-én este bemutatkozott a tíz éve létrejött Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat. A Szentszéki Magyar Nagykövetség által szervezett esten a Vatikán, a magyar kormány és a szentszéki nagykövetség képviselőin túl jelen voltak a szakkollégiumok vezetőinek és diákjainak küldöttei.

Vitamincsomagokat kaptak ország-szerte az evangélikus intézmények

2021. április 1.

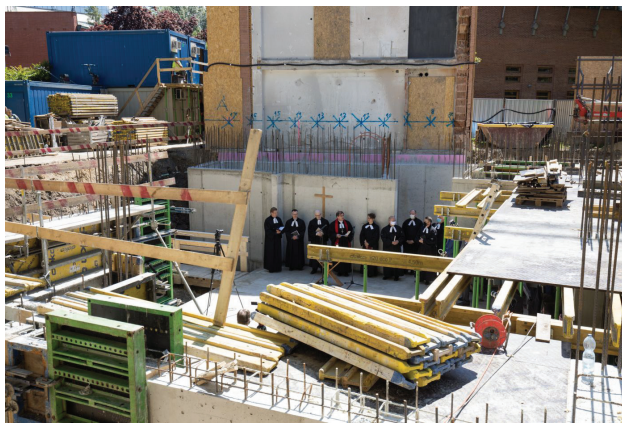

Nagycsütörtökön és nagypénteken vitamincsomagszállítmányokat vittek ki a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) vezetői a diakóniai intézményeinkben dolgozóknak. A készítmények csupán apró, de fontos gesztusként fejezik ki a hálát az

intézményekben folyó áldozatos munkáért. A csomagokat Gödöllő, Debrecen, Albertirsa, Pilis állomásokon Fabiny Tamás juttatta célba. A csomagok kiszállítását megelőző nagycsütörtöki sajtótájékoztatón Fabiny Tamás elnök-püspök a MEE Üllői úti székházában tartott rövid áhítatában elmondta: szimbolikus, hogy nagycsütörtökön, az úrvacsora szerzése és a diakóniai szolgálat ünnepén kezdik a vitaminok kiosztását, amelyet másnap, nagypénteken is folytatnak, hogy húsvét ünnepe előtt minden érintett intézményhez eljuthasson a csomag.

A szellemi munka méltó keretét nyújtja majd a Luther Otthon új épülete Újbudán tették le a szakkollégium új épületének alapkövét

2021. május 21.

Budapest – Elhelyezték az új, 120 férőhelyes Luther Otthon – Evangélikus Diákothton alapkövét a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) székházának telkén, a Magyar Tudósok körútján. A Luther Otthon a Magyarországi Evangélikus Egyház legrégebb felsőoktatási kollégiuma, amely szakkollégiumként is működik. A több mint 1,8 milliárd forint értékű beruházást Magyarország kormánya 1,2 milliárd forinttal támogatta, az Evangélikus Diákothtoni Alapítvány 640 millió forinttal, az MEE pedig az építési költségeken túl 100 millió forinttal járul hozzá a kollégium elindításához. Az alapkövetétel alkalmából tartott istentisztelet keretében ígét hirdetett és áldást mondott Fabiny Tamás elnök-püspök. Beszédet mondott a kormány képviselőjében Orbán Balázs, a Miniszterelnökség miniszterhelyettese és parlamenti és stratégiai államtitkára, az egyház nevében Pröhle Gergely országos felügyelő, valamint az épület tervezője, Benczúr László Ybl-díjas építész – egyben a telken álló MEÖT-székház alkotója – is. Az új lakóintézmény várhatóan 2022 szeptemberében nyitja meg kapuit.

Evangélikusok oázisa a Bánkító fesztiválon

2021. július 8–10.

Bánk – Meselabirintussal, zarándokúttal, beszélgetésekkel, koncertekkel várta a fesztiválozókat az evangélikus udvar július 8–10. között Nógrád megyében, a Bánkító fesztiválon. A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Gyülekezeti és Missziói Osztálya első alkalommal vett részt a közkezdvelt rendezvényen. A meselabirintus *A hétlábú paripa* című mesét dolgozta fel. A labirintust járva olyan témákon lehetett gondolkodni, mint a félelem, a nehézségek vagy a segítségkérés éles. A meselabirintust bejárókkal külön beszélgetések is kialakultak az élet kérdéseiről, elakadásokról és örömeikről és persze a hitről is. A meselabirintuson túl öt kilométer hosszú zarándokút is várta a fesztiválozókat. A Bánkító fesztivál szervezőivel együttműködésben ez évben komolyzenei koncerten is részt vehettek a fesztiválozók az evangélikus templomban: Friderikusz Péter és Kertész Endre csellóduóját hallgathatták meg. Az evangélikus udvarban letelepedős, társasjátékozásra és pihenésre alkalmas sarkokkal is találkozni lehetett.

Együttműködés a megerősödésért

2021. augusztus 2–6., 9–13.

Pilis – A Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával a pilisi Bizsu-ház Közösségi Tér kezdeményezésére megvalósult az a tábor, ahol a helyi, Gubányi Károly Általános Iskola – elsősorban – roma gyermekeinek segítettek hátrányos helyzetük megannyi kihívásával megküzdenni a civil felhívásra jelentkezett önkéntes tanárok, egyetemisták, középiskolások, evangélikus gyülekezeti tagok. A gyermekek személyes igényeihez igazított táborigramban izgalmas elegyet képezett a pótvizsgára való felkészülés és a nyárvégi gyakorlás az egyéni önismeret elmélyítését segítő kézműves,

beszélgetős foglalkozásokkal és az identitáserősítő közösségi programokkal. Törtek, helyesírás, Római Birodalom és mindennapos iskolába járás... – ezután könnyebben lesznek teljesíthetőek ezeknek a gyermekeknek. Mindehhez elengedhetetlenül szükséges az elfogadás mindennapos megélése s a boldogulás pozitív mintáinak saját életükben is vállalt feltétele: „tedd bele magad teljesen!”

Napocska és Holdacska. Családi bölcsődét avattak Debrecenben

2021. augusztus 29.

Debrecen – Hálaadó istentiszteletre és a Miklós utcai bölcsőde megáldására hívták a Debreceni Evangélikus Egyházközség harangjai a családokat augusztus utolsó vasárnapján. Mivel a városban kevés felekezeti bölcsőde működik, elhatározták, hogy az egykori parókia üresen álló épületrészében családi bölcsődét indítanak két csoporttal. Terveiket részben önerőből, részben pedig egy pályázat elnyerésével tudták megvalósítani. Fabiny Tamás püspök igehirdetésében felhívta a figyelmet, hogy a biztatni kell a gyermekeket, hogy a földiekről fölemeljék tekintetüket a Napra, a Holdra és a csillagokra, mert azok Istenről beszélnek. Krámer György országosiroda-igazgató kifejtette, hogy a mai modern teológia kutatásai szerint az élő gyülekezet egyik legfontosabb ismérve az, hogy minél több átjárható ajtót nyit a körülötte levő civil társadalom felé. Asztalos Richárd, a gyülekezet lelkésze

pedig az egyetemes keresztény értékek átadásának fontosságáról beszélt. A város önkormányzata képviselőjében Barcsa Lajos alpolgármester kiemelte, hogy jó kapcsolatot tartanak fenn az evangélikus egyházközséggel, annak céljaival és törekvéseivel egyetértően, és az elmúlt három évben harmincmillió forinttal támogatni is tudták a gyülekezetet. Az istentisztelet után Fabiny Tamás püspök mondott áldást, majd Barcsa Lajos alpolgármesterrel közösen átvágták a megnyitást jelképező nemzetiszínű szalagot. Az udvaron számos családi és gyermekprogram vette kezdetét, a talpalávalót a Kíváncsi Katica zenekar szolgáltatta.

Sztehlo – élet és nyaralás

2021. szeptember

A Sztehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat dunakeszi telephelyén, a diakóniai központban a 2021-es kápolnaszentelés után igazi otthon kaptak az istentiszteletek és a szerdai imaórák: az Istenről való beszéd. 2021 húsvétjára minden telephelyről kaptunk valamit a kápolnához, amit mások készítettek vagy adományoztak: oltárt, oltárterítőket, harangot. Fontos számunkra, hogy az átvett intézmények sorában mi is az egyház része vagyunk.

A közösségépítés reményében indultunk el a szeptemberi Sztehlo-nyaralásra is, ahol a támogatott lakhatás és a többi lakóotthon gondozottjai egy pihenős hetet tölthettek el Balatonszárszón. A lelkeszi munkacsoport tagjai az ifjúsági hetek mintájára szervezték meg a tevékenységeket, melyek fontos részei voltak az áhítatok. A szokásos bőséges balatonszárszói ellátás az értelmileg sérült felnőttek kifejezett szeretetnyelve volt: minden étkezéskor viharzó tapssal zártunk, hiszen még repetát is kaphattunk. Szokás szerint a hét vége felé meglátogatott bennünket az intézmény vezetője és vezetőlelkésze is. Az otthoni mindennapokban a közösség azóta is emlegeti a nagy élményeket, és továbbra is fontos része heteinknek a hálafüzet, amelyet Lajtosné Dudok Mária gyógypedagógus hozott be már korábban az imaóráinkra.

Üzenetközvetítő keresztény könnyűzene

2021. október 15.

Aszód – A Gyülekezeti és Missziói Osztály kezdeményezésére – a nevelési és oktatási osztály, valamint az Evangélikus Pedagógiai Intézet bevonásával – 2020-ban az egyházi fenntartású iskolák diákságának számára indított evangélikus könnyűzenei program fő célja az intézményeken belül elsősorban zenekarokat, majd gospel-énekkarokat életre hívni és folyamatosan támogatni. A kezdeményezést a TakeMeHome zenekar koncertkörútja vezette be, amelynek egyik állomása az Aszódi Evangélikus Gimnázium volt. A koncertkörúttal a zenészek célja az volt, hogy biztassák a fiatalokat a közösségi zenélésre, vagyis alapítsanak maguk is zenekarokat, adják át magukat a zene művészetének, és találják meg abban önmagukat.

Jubileumi gála a miskolci Kossuthban

2021. október 22.

Miskolc – Különleges rendezvényre gyűltek össze a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium tanulói, pedagógusai és a büszke szülők a Művészetek Házában. Az idei Kossuth-gála nem csak a színvonalas előadások miatt volt kiemelkedő, hanem azért is, mert több jelentős évfordulóról is megemlékeztek az eseményen. A koronavírus-járvány okozta korlátozások miatt az elmúlt két tanévben nem volt lehetőség a Kossuth-gála megtartására, így még nagyobb várakozás és izgalom övezte az eseményt. A mintegy kétórás rendezvényen változatos programokat sorakoztattak fel az intézmény növendékei. Láthattunk jelenetet *A muzsika hangja* című musicalből, lenyűgöző előadásból tudhattuk meg, hogyan alakult meg a gimnázium színjátszó köre és különböző táncprodukciók is színesítették a programot. Fantasztikus dallamok csendültek fel a Kossuth kisiskolásai, gimnazistái és tanárai előadásában, az este folyamán bűvészműtatvány is elbűvölte a vendégeket. Az óvoda bájos nagycsoportosai mesevilágba varázsolták a nézőket, gyönyörű szalagtáncuk és énekük mindenkit levett a lábáról. Az intézmény összetartó közösségét mutatja, hogy az ovisok, általános iskolások, gimnazisták és a pedagógusok mellett már végzett diákok is visszatértek, hogy bekapcsolódjanak a gálába. Különösen meghitt pillanat volt az intézmény jelenlegi és korábbi iskolalelkészeinek és hitoktatóinak közös imádsága a Művészetek Háza színpadán.

5. Pillanatfelvételek a püspöki szolgálatokból

Ima a békéért

2021. január 1.

Cserháti Ferenc esztergom-budapesti segédpüspök vezette idén Budapesten, az Egyetemi templomban a Sant'Egidio közösség által szervezett ökumenikus imádságot a békéért. Fabiny Tamás, a Magyar Evangélikus Egyház elnök-püspöke mondott könyörgést, a házigazda Martos Levente Balázs, a Központi Szeminárium rektora volt. A Sant'Egidio közösség hagyományosan minden évben, a világ sok száz pontján csatlakozik a pápa békeüzenetéhez. Budapesten általában fáklyás felvonulást tartanak a rakparttól az Egyetemi templomig; azoknak az országoknak a nevét írják transzparenszre, ahol

háború dúl vagy az erőszak más formája pusztít. Idén a felvonulásról a járvány miatt le kellett mondani, de nem mondtak le az imádságról.

Megemlékezés a csepregi mészárlásról

2021. január 19.

Éppen 400 évvel ezelőtt politikai és vallási indítású vérengzés történt Csepregen. A katolikus császári csapatok 1200 evangélikus polgárt felkoncoltak, templomaikat és a város nagy részét elpusztították. Istennek hála a kiengesztelődés jegyében ökumenikus keretben tudtunk az imahéten megemlékezést tartani.

Szólj be a püspöknek extra a püspöki hivatal kápolnájában

2021. január 21.

A közkedvelt *Szólj be a pappnak* eseménysorozat ezúttal különkiadással jelentkezett a püspöki hivatal kápolnájából. A járványhelyzet miatt személyes részvételre nem volt lehetőség, a hallgatóság élőben követhette az eseményeket a közösségi média felületein. A válaszadók sorában Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök, Balog Zoltán református püspök, Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita mellett Deák Viktória Hedvig OP domonkos rendi főnöknő állta a „beszólásokat”. Az alkalom moderátora az események ötletgazdája, Berecz Péter volt.

A megfeszített Jézus nem távolról nézi az emberek szenvedését

2021. április 4., húsvét

50

Budapest-Budavár – A megfeszített Jézus nem távolról nézi az emberek szenvedését, hanem jelen van benne – mondta Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöke húsvétvasárnap a Budavári Evangélikus Egyházközség templomában. A megfeszített Jézus sebei ott vannak a mai üldözöttek seibeiben, haláltusa ott van a lélegeztetőgépen szenvedők fájdalmában. Ezért „ha szenvedőkkel találkozunk, Krisztussal találkozunk, ha

odahajolunk hozzájuk, a szenvedő Krisztushoz hajolunk oda”. Jézus, aki magára öltötte „szenvedő, haláltusát vívó emberi testünket, szeretetével vállal minket, és ezért a haláltusa magányában is tudhatjuk, nem vagyunk elhagyottak. Az ő megváltott gyermekei vagyunk, és az ő megváltott gyermekei azok is, akik már előre mentek” – fogalmazott Fabiny Tamás.

Ökumenikus püspöki találkozó Süttőn

2021. április 29.

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, érsek látta vendégül a süttői nyári rezidencián Fabiny Tamás evangélikus és Balog Zoltán református püspököket. A vacsora baráti hangulatban telt, érintve számos aktuális egyházi és ökumenikus kérdést is.

Családias megemlékezés Andorka Rudolfról a nevét viselő intézményben

2021. április 30.

Évek óta Andorka Rudolf Széchenyi-díjas professzor, egykori zsinati elnök nevét viseli a balatonszárszói konferenciaközpont. Az üdülőben eddig nem utalt semmi arra, hogy ki is az intézmény névadója, ezért születése 90. évfordulóján öt ábrázoló nagyméretű fotókat helyeztek el az épület

belső falán. Fabiny Tamás elnök-püspök is hangsúlyozta a tudós egyházi, tudományos és közéleti elkötelezettségének hármas egységét, publikációnak máig ható érvényességét.

„A komfortzónánkon kívül is szükség van ránk.” Élő közvetítésben kérdezték a három püspököt

2021. május 18.

Budapest – A három egyházkerület püspökének részvételével szervezett online beszélgetést a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Luther Kiadó. Fabiny Tamás (Északi Egyházkerület), Kondor Péter (Déli Egyházkerület) és Szemerei János (Nyugati [Dunántúli] Egyházkerület) az Evangélikus Információs Szolgálat és az Evangélikus Élet magazin főszerkesztője, Kézdi Beáta vendégeként ült a kamerák elé. Az egyházvezetők nemcsak azt idézték fel, milyen válaszokat adott az egyház a pandémia kihívásaira, hanem abba is bepillantást engedtek, hogy magánemberként miként élték meg az elmúlt hónapokat – szavaikból pedig sokak közös tapasztalata köszönt vissza.

A vallásturizmus is a misszió eszköze lehet

2021. május 27.

Budapest – Öt történelmi egyház képviselője is ellátta kézjegyével a nemzeti turizmusfejlesztési stratégia megújulásáról szóló nyilatkozatot. A hazai idegenforgalom hosszú távú fejlődését meghatá-

rozó elképzelés egyik kiemelt területe a vallásturizmus erősítése. A Magyar Turisztikai Ügynökség sajtónyilvános eseményen tájékoztatta a nyilvánosságot a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 program részleteiről. A dokumentum kidolgozásában részt vevő negyvenkilenc szakmai szervezet és öt történelmi egyház képviselői a Várkert Bazárban közös nyilatkozatot írt alá az összefogásról, együttműködésük megerősítéséről. A stratégiában – a vendéglátás, az egészségturizmus, valamint az üzleti és konferenciaturizmus mellett – külön fejezet foglalkozik a vallási turizmussal. Fabiny Tamás elnök-püspök nyilatkozatában úgy fogalmazott: a vallásturizmus „alkalmat ad arra, hogy a látogatók felfedezzék vallási és kulturális történelmünket, és átéljék, megtapasztalják ember és Isten kapcsolatát”.

Hihetünk a győzelemben?

2021. június 7.

Ezzel a kérdésfelvetéssel indult a *Szólj be a papnak* eseménye az óbudai Kobuci Kertben, amelynek apropója a Ferencváros BL-szereplése és a Magyar Válogatott EB-részvétele, illetve a Nemzetek Ligájában folytatott küzdelme, így a futball és a személyes hit kapcsolatának kérdése állt a középpontban. Fabiny Tamás evangélikus püspök mellett Telek András válogatott labdarúgót, Fejes Csaba római katolikus papot, a papi focicsapat tagját, valamint Hamberger Ádám vezérszurkolót kérdezhetette a közönség. Az esemény moderátora Gundel-Takács Gábor volt.

Színes hitélet az államtitkárságon

2021. június 9.

Azbej Tristan államtitkár meghívására az üldözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős államtitkárságon tett látogatást Fabiny Tamás püspök. Ellátogattak az előző évben Erdő Péter bíboros által felszentelt

kápolnába is, ahol megtalálhatók többek között üldözött keresztény keleti egyházak liturgikus öltözékei, valamint könyvei is. Fabiny püspök áhítatában iraki és nigériai személyes élményeit osztotta meg az államtitkárság munkatársaival, majd rövid szertartás keretében együtt imádkoztak. Az alkalom végén a püspök az evangélikus liturgikus könyvből is a kápolnának adományozott egyet, tovább gazdagítva az intézmény hitéletét. Az alkalom után az államtitkárral személyes egyeztetésre és testvéri beszélgetésre is adódott lehetőség.

Határokon átívelő szövetségben. A Martin-Luther-Bund elnökévé választották Fabiny Tamás püspököt
2021. október 8.

Wittenberg – Magyar egyházvezetőt választott a németországi erlangeni székhelyű Martin-Luther-Bund elnökévé a szervezet közgyűlése.

2022. január 1-jétől dr. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke tölti be – a szövetség történetében az első külföldiként – ezt a tisztséget. A Martin-Luther-Bund a 19. században elsősorban azzal a céllal alakult meg, hogy a Németországból kivándorolt evangélikusokat hitéleti szempontból gondozza. A 20. században aztán a figyelem középpontjába egyre inkább a kelet- és közép-európai evangélikus egyházak megsegítése került. A hangsúly azóta is a szórványban élő evangélikusság helyben való támogatásán van, mind lelki-szellemi, mind anyagi értelemben – például ösztöndíjak biztosításával, konferenciák, nyelvtanfolyamok szervezésével, kiadványok megjelentetésével. A szövetség folyamatosan sok kisebb projektet karol fel, illetve minden évben egy nagyobb célra is adományoz. Fontos kiemelni, hogy a szövetség szorosan együttműködik a Németországi Egyesült Evangélikus-Lutheránus Egyházzal, amely tulajdonképpen a Martin-Luther-Bundon keresztül valósítja meg a kelet-európai egyházak felé irányuló segélyintézkedéseit.

Akik előttünk jártak a hitben

2021. október 14.

Megújulhatott Scholtz Gusztáv egykori evangélikus püspök sírja a Fiumei úti sírkertben. A család néhány hónappal korábban fordult Fabiny Tamás püspökhöz támogatásért azzal, hogy az egykori budavári lelkész, majd esperes, 1906-tól a Bányai Evangélikus Egyházkerület (az Északi Egyházkerület egyik jogelődje) püspökének sírja az utóbbi években erősen megromlott. Az egyházkerület fontosnak tartja a püspökelődök méltó emlékezetét, ezért a felújításhoz 90%-os támogatást biztosított a család részére. A megújult sírt Fabiny Tamás püspök áldotta meg a Scholtz család jelenlétében.

Ökumenikus imádság a járvány idején

2021. november 28.

Advent elején, az elcsendesedés időszakában, közösen imádkoztak a történelmi egyházak vezetői a betegek gyógyulásáért, kegyelettel emlékezve az elhunytakról, valamint közösen kérve erőt és áldást az orvosok, ápolók és minden jóakarató ember munkájára. Az imádságot november 28-án délután tartották Budapesten, a Szent István-bazilika altemplomában. A könyörgések mellett három igehirdetés is elhangzott, Mohos Gábor segédpüspök képviselte a házigazda Erdő Péter bíborost, aki épp Rómában tartózkodott, a református egyház képviselőjében Balog Zoltán püspök, evangélikus részről pedig Fabiny Tamás püspök bátorította a híveket. Az imádságon Áder János köztársasági elnök és Herczeg Anita is jelen volt, több miniszter és államtitkár mellett. A szertartás végén koszorút helyeztek el a néhány hónappal korábban koronavírusban elhunyt Snell György segédpüspök, a bazilika egykori plébánosa sírján.

Tudományos konferencia az országos Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat jubileumán

2021. november 25.

Szeged – 2021. november 25-én A Gál Ferenc Egyetem Klebelsberg-termében rendezték meg *Hittel, tehetséggel* címmel a roma szakkollégisták tudomá-

nyos munkáit bemutató konferenciát. A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSZH) 2011-ben indult, 4 szakkollégiummal, a kormányzat és az egyházak összefogásával. A jubileumi záróeseményen részt vett számos állami tisztségviselő, illetve az ország mind a tizenegy roma szakkollégiumának vezetője, munkatársak és hallgatók. Fabiny Tamás elnök-püspök reggeli áhítatában arról szólt, hogy a jézusi táalentumok példázata jól kapcsolható általában a tehetséghez, ám a „hittel, tehetséggel” mottónak még inkább megfelel a Pál apostoli karizma gondolata.

EVFC évzáró

2021. december 29.

2015 óta, az Erős Vár FC megalakulása óta hagyomány, hogy év végi bankett keretében a püspöki hivatal termében találkoznak a játékosok és Fabiny Tamás püspök. Előbb Isten igéjére figyelnek, amit a püspök hirdet nekik, majd a csapatok vezetői – komoly és játékos formában – értékelik a szezont, végül kötetlen formában folytatódik az évzáró. Nagyszerű, hogy immár két gárda is jelen volt, hiszen idén már az ificsapat is szerepel a bajnokságban.

★ ★ ★

6. Éves jelentések

Püspöki jelentés a 2021-es évről

DR. FABINY TAMÁS PÜSPÖK

Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradásuknak szép eredménye van. Mert ha elesnek, az egyik ember fölemeli a társát. De jaj az egyedülállónak, mert ha elesik, nem emeli föl senki. Éppígy, ha ketten fekszenek egymás mellett, megmelegszenek; de aki egyedül van, hogyan melegedhetne meg? Ha az egyiket megtámadják, ketten állnak ellent. A hármas fonál nem szakad el egyhamar. (Préd 4,9–12)

2021-ben immár második éve velünk élt a koronavírus. Nem mehetünk el az egész világot megrázó olyan változások mellett sem, mint a modern kori népvándorlás vagy a klímaváltozás. A biztosnak vélt európai hagyományok is a fejük tetejére álltak. A második világháború óta nem tapasztalt katonai fenyegetés tanúi vagyunk. Tapasztaljuk a folyamatos belpolitikai adok-kapokat. Tudatában kell lennünk saját gyengeségünknek és esendőségünknek.

Ilyen keretek között végeztük munkánkat 2021-ben. A sokat emlegetett koronavírus-járvány miatt az elmúlt esztendőben még számos alkalmat Zoomon vagy más felületen tudtunk csak megtartani. Ez a kényszerűség azonban lehetőséget adott arra is, hogy a korábbinál több LMK-n tudtam részt venni, illetve sok gyülekezetbe videón rögzített prédikációt tudtam küldeni. Ez természetesen nem pótolta a személyes találkozásokat, viszont öröm, hogy így „találkozhattunk” olyan határon túli testvérekkel is, akik a Felvidéken, Kárpátalján, Délvidéken vagy éppen Amerikában élnek. Amikor ismét lehetőség nyílt offline találkozásokra örömmel látogattam a gyülekezeteket és az intézményeket.

Igehirdetői szolgálatok

Mindenekelőtt Isten ígését kell a ránbízottaknak tolmácsolni, tettem ezt a saját, budavári gyüleke-

zetemben és számos más közösségben. Sok esetben kellett temetésen is szolgálnom, egyebek mellett lelkésztestvérek sírjánál.

Teológiai munka

A szó szűk és tág értelmében is igyekeztem teológiai munkát művelni. Tizenöt év szünet után újra rendszeresen tartottam előadásokat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Igyekeztem figyelemmel kíséreni a hatodévesek, és a másoddiplomások pályáját is, valamennyi északi kerületi hallgatót háromnapos lelkigyakorlatra hívtam Piliscsabára, írtam az EHE oktatói kötetébe, és számos teológiai előadást tartottam itthon és külföldön.

Ökumenikus feladatok

A szokásos imaheti és protokolláris alkalmak mellett (pl. részvétel testvéregyházak püspökeinek beiktatásán) személyesen is szívügyemnek tekintem ezt a területet. 2021 kiemelkedő ökumenikus alkalmá volt a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus. Ellentétben az 1938-as találkozóval ez most igazán nyitott szellemiségben zajlott.

Nemzetközi kapcsolatok

A covid idején különösen is fontos volt az a tudat, hogy hittestvéreinkkel is szoros kapcsolatban lehetünk: rendszeresen konzultálhattam a norvégiai, az iowai, a bajor és más külföldi partnereinkkel. A Lutheránus Világszövetség következő, krakkói nagygyűlését előkészítő bizottság elnöke lehetek. Az év őszén elnökké választott az Erlangeni (Németország) központú Martin-Luther-Bund. Hosszabb szünet után ismét személyesen találkozhattunk a METT (Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete) közösségével.

Egyházkormányzás

Elnök-püspökként különösen is feladatomban a kormányzati szervekkel való rendszeres kapcsolat-tartás. Technikailag ezt megkönnyítette, hogy az Egyházügyi Államtitkárság a püspöki hivatallal szomszédos épületbe költözött. Az év tavaszán lelki napra hívtuk át Soltész Miklós államtitkárt és munkatársait. Látogatást tettem Azbej Trisztánnál, az üldözött keresztényekért felelős államtitkárnál, illetve több találkozómban volt kormányzati szereplők-

kel. Mindent megtettem annak érdekében, hogy a Magyarország kormányával megkötött szerződés pontjai érvényesüljenek, például a parókiaépítési és az óvodai programban. Bízom benne, hogy az evangélikus kórház ügye is előremozdul. Örömmel írtam alá azt a megállapodást, amelynek jegyében lelkészeink az államtól kiegészítő támogatást kapnak.

Kultúra

Lehetőség szerint a koronavírus-járvány idején is megtartottuk az általam vezetett Budavári Evangélikus Szabadegyetem alkalmait. Számos konferencián, könyvbemutatóon, kiállítás megnyitón, zenei és kulturális fesztiválon vettem részt.

Médiaszolgálatok

Rendszeresen meg kell szólalnom az egyházi és a világi médiában. Az olyan állandó műsorok mellett, mint a Püspökkenyér, és a Lélektől lélekeg, gyakran lehetőségem kínálkozott a szélesebb nyilvánosság előtti megszólalásra.

Amiről külön szólnom kell

A szolgálat örömei mellett a gondokat és aggodalmait is meg kell osztanom az egyházkerület közösségével. Többször azt tapasztaltam, hogy korábban egy irányba húzó emberek mintha székértáborokba rendeződnének. Egyáltalán nem vagyok a vélemények ütköztetése ellen, sőt kifejezetten örvendetesnek tartom a pezsgő és építő vitákat. Mindez teljesen helyénvaló volna, ha úgy akarnánk a másként gondolkodót meggyőzni, hogy szeretnénk az ő véleményét is megérteni, vagy akár készek vagyunk tőle tanulni is.

A köszönet szava

Hálás vagyok az egyházkerület minden gyülekezete – benne a lelkészek, felügyelők és presbiterek – minden munkájáért és imádságáért. Köszönöm elnöktársam, Fábri György felügyelő és helyettesem, Cserhátiné Szabó Izabella sokirányú szolgálatát. Jó mindig megtapasztalni a püspöki hivatal munkatársainak kitartó, szívós munkáját.

Budapest, 2022. május 20.

Püspöki szolgálatok 2021-ben

Kategória	Alkalmak száma
Istentisztelet, áhítat, prédikáció, liturgikus szolgálat	89
Lelkészek személyes és szolgálati ügyei, egyéb lelkigondozói beszélgetések, látogatások	124
Hivatali munkatársak, gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi, országos és nemzetközi ügyek, kormányzati és médiakapcsolatok, intézmények, személyi kérdések, projektek, pályázatok, rendezvények, események, egyéni megkeresések	47
Politikusokkal, egyházvezetőkkel, külföldi partnerekkel, külföldi önkéntesekkel, teológushallgatókkal, diákokkal	64
Fórum, kerekasztal, konferencia, egyetemi előadás, bemutató	52
Missziói nap, közgyűlés, lelkészkonferencia, hivatásgondozás, ET, LMK, MET, találkozók, ordinációs előkészítő, parókusi alkalmassági vizsga stb.	27
Esküvői, temetési és keresztelési alkalmon részvétel és szolgálat	6
Megnyitó, avatás, átadás, díjkiosztó, karácsony, búcsúztatás, megemlékezés	10
Interjú, TV-/rádiófelvétel, sajtótájékoztató, videofelvétel	88
LVSZ, PÜT, OE, OP, EHE, zsinat, elnökség, bizottságok, eseti stb.	53
Iktatás, szentelés, évnyitó, évforduló	20
Más kategóriába nem sorolható tevékenységek	12

Fabiny Tamás 2021. évi publikációi

I. Saját írások

Evangélikus Élet Égtájéoló

A csepregi mézszárlás

2021. január 10-17. (86. évf./1-2. sz.) 17. o.

Erős kővárunk az Isten!

2021. február 21-28. (86. évf./7-8. sz.) 15. o.

Előttünk megy Galileába

2021. április 4-11. (86. évf./13-14. sz.) 15. o.

Távirat stop

2021. május 16-23. (86. évf./19-20. sz.) 15. o.

Kettétört pásztorbot

2021. június 27. – július 4. (86. évf./25-26. sz.) 15. o.

„Arcodat viszem” Magyarföldi csodák

2021. augusztus 8-15. (86. évf./31-32. sz.) 15. o.

Budakeszi és vecsési Jákókok álma

2021. szeptember 19-26. (86. évf./37-38. sz.) 15. o.

Luther a korrupció ellen

2021. október 31. – november 7. (86. évf./43-44. sz.) 14-15. o.

Hűség és hűtlenség

2021. december 12-19. (86. évf./49-50. sz.) 15. o.

Evangélikus Élet egyéb

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos elnökségének állásfoglalása a Covid-19 oltás kapcsán

2021. január 24-31. (86. évf./3-4. sz.) 40. o.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének állásfoglalása Donáth László ügyében
2021. január 24–31. (86. évf. /3–4. sz.) 40. o.

Nem hiányzott Luther zoknijja
Elköszönés Nagy László szerkesztőtől
2021. április 18–25. (86. évf. /15–16. sz.) 40–41. o.

„Lelkiismeretemhez és Isten ígéjéhez vagyok kötve”
A Magyarországi Evangélikus Egyház elnökségének nyilatkozata
2021. május 2–9. (86. évf/ 17–18. sz.) 8. o.

Andorka Rudolf öröksége: Kilencven éve született az egyházához ismindvégig hű szociológusprofesszor.
2021. május 2–9. (86. évf./ 17–18. sz.) 19–21. o.

Számos témában tájékozódott az országos presbitérium
2021. május 20. – június 6. (86. évf./ 21–22. sz.) 10. o.

Püspöki tanácsi üzenetek

Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsának pásztorlevele
2021. március 21–28. (86. évf./ 11–12. sz.) 7. o.

Egyházunk püspöki tanácsának virágvasárnapi körlevele
2021. április 4–11. (86. évf./ 13–14. sz.) 9. o.

Püspöki körlevél
Májustól személyesen is megélhetjük az istentiszteleti közösséget
2021. május 2–9. (86. évf/ 17–18. sz.) 8. o.

„Együtt ugyanazon a helyen”
Pünkösdi pásztorlevél
2021. május 30. – június 6. (86. évf./21–22. sz.) 13. o.

Útmutató a konfirmáció előtti úrvacsoravételre
2021. június 27. – július 4. (86. évf. /25–26. sz.) 2. o.

Lelkipásztor

A bölcsesség kezdete az összetépett villamosjegy
Igehirdetés Zsigmond Árpád nyugalmazott lelkész, levéltáros temetésén (Péld 9,10)
96. évfolyam, 2021/7.

Könyvrészletek, tanulmányok, cikkek

Ajánló sorok – Kéznyújtások. In: Fónyad Pál István (szerk.), *Elég neked az én kegyelmem.* Ordass Lajos Alapítvány, Budapest, 2021. 5–7. o.

Ajánlás. In: Csermely Péter: *Mennyei hálózatban.* Csermely Péter akadémikussal beszélget Boda Zsuzsa. Luther Kiadó. Budapest, 2021., 7–9. o.

És Te mit kaptál? Hitből megerősödést. In: Kézdi Beáta (szerk.): *És te mit kaptál? Luther Kiadó, Budapest, 2021.*

Lectori salutem. In: Érfalvy Livia (szerk.), *Keresztutak – Szemelvények az Evangélikus iskolák kutató tanárainak IV–VI. konferenciáin elhangzott előadások anyagából.* Luther Kiadó. Budapest, 2021, 9–11. o.

Magyarázatok. In: Kovács Levente – Kovács-Szabó Tímea (szerk.): *Evangélium 21.* Üzleti Negyed.com Kft., Budapest, 2021. 21. o., 33. o., 45. o., 63. o., 83. o., 99. o., 119. o., 131. o., 139. o., 151. o., 159. o., 169. o., 187. o.

Nem voltam egyedül. In: Fónyad Pál István (szerk.), *Elég neked az én kegyelmem.* Ordass Lajos Alapítvány, Budapest, 2021. 13–43. o.

„Más juhaim is vannak nékem”. In: Szerdahelyi Csongor: *„Szemlélhettem a csodát”* Életútinterjú Sajgó Szabolcs jezsuitával. Jezsuita Kiadó, Budapest, 2021. 5–7. o.

Mondjunk nemet, hogy igent tudjunk mondani. In: Boda Zsuzsa (szerk.): *Evangélikus naptár.* Luther Kiadó, Budapest, 2021. 151–154. o.

Szüntelen a halál révén. In: Dr. Lackner Pál: *„...akiket a bizonyágtévőknek ekkora fellege vesz körül...”* A budakeszi evangélikus templom és a 20–21. századi keresztyény mártírok. Budakeszi Evangélikus Templomért Alapítvány. Budakeszi, 2021. 7–8. o.

Dr. Fabiny Tamás elnök püspök válasza, Magyarországi Evangélikus Egyház. In: Ujhelyi Sándor: *Istenfélő ateizmus. Segíteni csak azon lehet, aki segítséget kér.* Novum publishing, 2021., 41–42. o.

Lectori salutem. „El ne felejtse!” In: Érfalvy Livia (szerk.): *Keresztutak. Szemelvények az Evangélikus iskolák kutató tanárainak IV–VI. konferenciáin elhangzott előadások anyagából.* Opera Scholarum 4. Luther Kiadó, Budapest, 2021., 9–11. o.

Az egyház mint a lelkiismeret őre. „Istennek kell inkább engedelmeskedni, mint embereknek” (ApCsel 5,29) Teológiai és morális dilemmák a szabadság jegyében. In: Orosz Gábor Viktor – Pángyánszky Ágnes – Bácskai Károly (szerk.): *Teológia és lelkiismeret.* Evangélikus Hittudományi Egyetem – Luther Kiadó. Budapest, 2021., 13–30. o.

[Lelki útravaló írások cím nélkül] In: Galambos Ádám (szerk.): *Szeretetforrás. Lelki útravaló az év minden napjára.* Magyarországi Evangélikus Egyház Gyülekezeti és Missziói Osztály – Luther Kiadó. Budapest, 2021., 48–49. o., 229–230. o., 402–403. o.

Várszegi Asztrik 75 – Fabiny Tamás köszöntése
Népszava, 2021.01.26.
https://nepszava.hu/3107447_varszegi-asztrik-75-fabiny-tamas-koszontese (2022. január 7.)

75 éves a volt pannonhalmi főapát
Népszava, Belföld, 2021. január 27., 4.o.

A táboron kívüli Jézus és az ő egyháza
Szép szó: A Népszava kulturális és társadalomkritikai melléklete, Kentaurbeszéd rovat, 2021. április 3. szombat

Nagyheti meditáció
Budavári hírmondó XXVI. évfolyam 2021/1. szám Bőj-Húsvét, 1. o.

„Letipornak, de nem pusztulunk el”
Budavári hírmondó XXVI. évfolyam 2021/3-4. szám Reformáció–Advent, 11. o.

Szörnyű év volt
Országút II/1, Hit és élet, 2021. január 15.

Elkárhozott, vagy testvérünk
Országút II/6, Hit és élet, 2021. március 26.

„Más juhaim is vannak” Életinterjú Sajgó Szabolcs jezsuitával.
Országút II/18, Recenzió, 2021. szeptember 10. 26–27. o.

58

Otthon lehettem
Országút, 2021. szeptember 13.
<https://orszagut.com/hitelet/otthon-lehettem-1886> (2022. január 7.)

Megemlékezés Böjtös Lászlóról
Erős vár, 2021. július (90. évf./ 1. sz.) 19. o.

Poprzedza nas do Galilei – przesłanie od wegierskich luteran
<https://www.luteranie.pl/poprzedza-nas-do-galilei-przeslanie-od-wegierskich-luteran/>

Ecclesia et saeculum
Vigília 2021/10, 742–749. o.

„Öreg szülők a házban”
Vigília 2021/12, 943–947. o.

Evangélikus.hu-ról

Ülésezett az országos presbitérium
2021. december 22.
<https://www.evangelikus.hu/hireink/itthon/2021-12-ulesezett-az-orszagos-presbiterium> (2022. január 7.)

II. Interjúk

Folyamatosság és radikális újítások
Tabernaculum I. évfolyam 2021/1. szám, 37–43. o.

A pszichológia nem ördögtől való
Népszava, 2021. március 7.
https://nepszava.hu/3112059_a-pszichologia-nem-ordogtol-valo

Evangélium 21 a debreceni MODEM-ben
Gondola, 2021. augusztus 6.
https://gondola.hu/cikkek/120171-Evangeliium_21_a_debreceni_MODEM-ben.html (2022. január 7.)

Gólt rúgott Balczónak – dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök és a sport
Képes Sport, 2021. augusztus 28.
https://www.nemzetisport.hu/egyeb_egyeni/golt-rugott-balczonak-dr-fabiny-tamas-evangelikus-puspok-es-a-sport-2847113 (2022. január 7.)

Megtalálni a hangot
Országút, 2021. szeptember 1.
<https://orszagut.com/hitelet/megtalalni-a-hangot-a-templomon-kivul-is-1800> (2022. március 21.)

Fabiny Tamás: Vágyunk arra, hogy egyszer majd együtt ünnepelhessük az Eucharisziát In: Sáhó Eszter – Gégény István (szerk.): *Ne féljete! Bátorító beszélgetések. Válogatás a Szemlélek interjúiból.* Palatia Nyomda és Kiadó Kft. Győr, 2021., 109–112. o.
Szemlélek, 2021. szeptember 10.
https://szemlelek.net/fabiny_nek/ (2022. január 7.)

Bizalom, határidőkkel - Interjú Fabiny Tamás elnök-püspökkel, a budapesti magyar-szlovák evangélikus csúcs legfontosabb eseményeiről, tapasztalatairól. ma7.sk, 2021. szeptember 27.

<https://ma7.sk/hitelet/bizalom-hataridokkal> (2022. január 18.)

Határokon átívelő szövetségben

A Martin-Luther-Bund elnökévé választották Fabiny Tamás püspököt

evangelikus.hu, 2021. október 12.

<https://www.evangelikus.hu/hireink/itthon/hatarokon-ativelo-szovetsegen> (2022. január 18.)

Életre szóló elköteleződés a fradi mellett.

Zöld Fehér, X. évf./12. sz. 44–45. o.

„Keresztény Európát szeretnénk? Kezdjük magunkon!” – karácsonyi beszélgetés Fabiny Tamás evangélikus püspökkel.

Válasz Online, 2021. december 24.

<https://www.valaszonline.hu/2021/12/24/fabiny-tamas-evangelikus-karacsony-interju/> (2022. január 7.)

Fabiny Tamás: A legnagyobb mélységben is ott a vigasztaló Isten

Mandiner, 2021. december 24.

https://mandiner.hu/cikk/20211224_fabiny_tamas_a_legnagyobb_melysegben_is_ott_a_vigasztalo_isten_uzenet_karacsony (Megtekintés: 2022. március 21.)

Fabiny Tamás: Karácsony üzenete a félelem elűzéséről szól

hirado.hu, 2021. december 26.

<https://hirado.hu/belfold/cikk/2021/12/26/fabiny-tamas-karacsony-uzenete-a-felelem-eluzeserol-szol/> (2021. március 21.)

Felügyelői jelentés a 2021-es évről

DR. FÁBRI GYÖRGY EGYHÁZKERÜLETI FELÜGYELŐ

Idők, jelek, számvetések

Amint immár tizedik alkalommal teszek jelentést egyházkerületi közgyűlésünk számára, visszatekintve szembeötlő a belső folyamatok és külső hatások dinamikájának megváltozása. Az időszak nagyobbik részében okkal és joggal került a hangsúly a szervezeti, intézményi működésünk következményeire, fejleményeire. Hiszen a lutheri teológia és világszemlélet Isten kegyelmének hirdetésével az evilági életünkben viselt felelősségünket nem csökkenti. Az elmúlt években azonban olyan erővel és átható következményekkel tört be személyes és közösségi életünkbe egyaránt a „külvilág”, amit csak nemzedékekkel korábban tapasztalhattak meg az akkor élők. A világvárvány és a szomszédságunkban zajló háború a tömeges szenvedések és kiszolgáltatottság megtapasztalását hozta el, ami egyházi életünket is alapjaiban érinti.

1. Világunk terhei

Először arról a megdöbbentő és két nemzedék óta nem tapasztalt szörnyűségeket mindennapi információs világunkba hozó eseményről kell szót ejtsek, ami hatásaiban egészen biztosan hosszú időre hatással lesz életünkre. Az orosz katonai agresszió, az értelmetlen pusztítás és az ukrán nép mérhetetlen szenvedése közvetlenül és elsősorban a segítség, a szolidaritás cselekedeteit hozta elő személyenként és intézményesen egyházunk népéből is. Diakóniánk és oktatásügyünk, gyülekezeteink és intézményeink habozás nélkül siettek a menekültek segítségére, köszönet érte, külön is kiemelve a hajdú-szabolcsi egyházmegyei testvérek vállalásait. Továbbra is imádságos figyelemmel, evangélikus és más vallású testvéreinkért

való aggodással és cselekvő szeretettel figyeljük a fejleményeket.

Bár hónapok óta feloldódott a járványügyi veszélyhelyzet, az eltelt egy év jelentős részét egyházunkban is megterhelte a pandémia nyomasztó hatása. Megtanultunk együttélni a korlátozásokkal, amelyeket egyházunk példaszerűen be is tartott – de nem tudtuk és nem is akartuk megszokni a személyes találkozások, gyülekezeti együttlétek nélkülözésének életformáját. Örömteli, hogy az internet adta lehetőségek kreatív és mind profeszionálisabb felhasználásával nem hogy csökkent volna, hanem éppen növekedett gyülekezeteinkben az igény a jelenlétekre, a közös imádságra, éneklésre, igehallgatásra. Az elzártság, a tragikus veszteségek ugyanakkor nem múltak el nyomtalanul. Lelkészeink, hitoktatóink, presbitereink és minden, egymásért felelősséget érző egyháztagunk szívére helyezzük, hogy fokozott odafigyeléssel támogassuk a járvány akár egészségügyi, akár mentális utóhatásait megszenvedő testvéreinket.

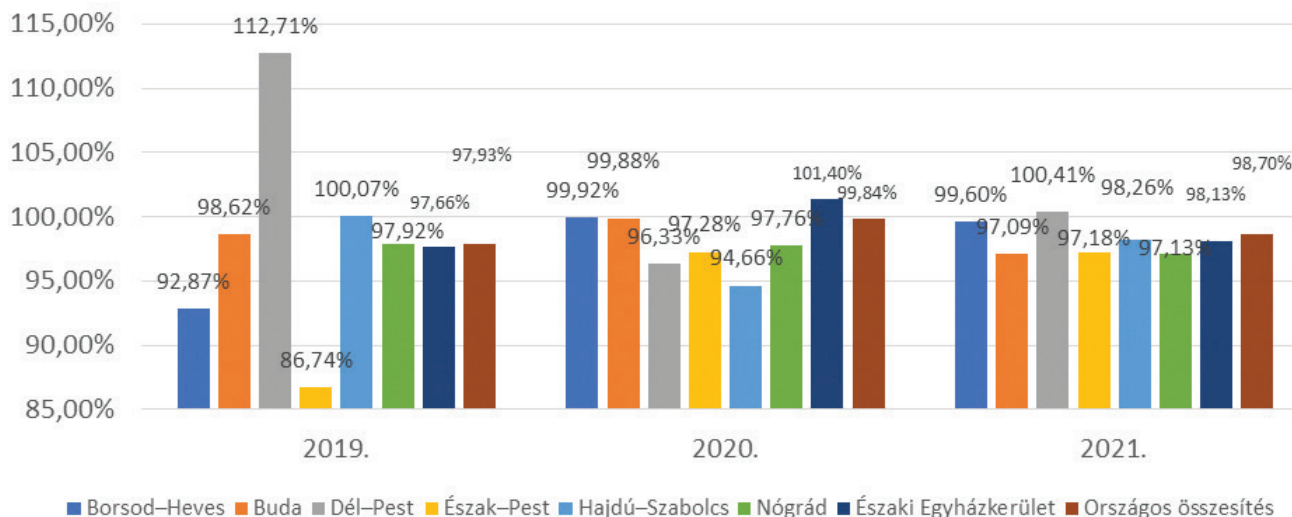
A lelki megpróbáltatások mellett számot kellett vetnünk a számokkal is, elsősorban a jelenlétekhez kötődő népmozgalmi történésekkel illetve a finanszírozási kockázatokkal.

2. Egyházkerületünk realitásai

A) Népmozgalmi folyamatok

Az egyháztagok és választói névjegyzékben szereplők számának folyamatos csökkenése nem gyorsult fel a pandémiás időkben – sajnos, ezt már pozitívumként kell említenünk. Bár a gyülekezeti (pontosabban lelkési) adatszolgáltatás továbbra is egyenetlen minőségű (ez különösen a kiugró adatoknál derül ki), az látszik, hogy egyházkerületi szinten évente mintegy 500–700 fővel, azaz 2%-os veszteséggel vagyunk kevesebben egyházfenntartói hozzájárulást vállalók. Ennek következtében tavaly huszonháromezer alá esett az Északi Egyházkerület aktívabb evangélikusainak száma, míg az egyháztagként nyilvántartottaké meghaladja az 55 ezret. Összehasonlításképpen egy évtizeddel ezelőtt huszonhétézer illetve ötvenhétézer volt a két szám, országosan pedig a 94 ezer helyett 72 ezer, illetve 193 ezer helyett 166 ezer a létszámunk.

Választó névjegyzékben szereplők számának változása az előző évhez képest

(saját számítások)

A keresztelesek és különösen a konfirmációk száma természetesen a zárások időszakában drasztikusan visszaesett, a tavalyi és idei év pedig a „visszapótlás” ideje. Így itt érdemi módon értékelhető tendenciákat nem láthatunk még. Az eddigi számok korábban a kereszteleseknél korábban stagnálást, enyhe emelkedést mutattak, a konfir-

mációknál viszont folyamatos csökkenést. Az elmúlt öt évben egyházkerületünkben kétezerhat-száznegyvenen konfirmáltak és négyezeröttszázharmincöt keresztelező volt (ebből 3756 gyermekkeresztelese). Az egyházmegyei megoszlást az alábbi tábla mutatja:

Egyházmegye	Keresztelés – Gyermekek	Keresztelés összesen	Konfirmáció	Temetés	Istentiszteleti részvétel
Borsod–Hevesi	223	249	76	364	2143
Észak–Pesti	743	929	650	1091	9047
Budai	795	1011	641	1386	6141
Dél–Pesti	919	1114	620	1260	8645
Hajdú–Szabolcsi	685	783	411	1105	6674
Nógrádi	391	449	242	851	6730
Északi Egyházkerület	3756	4535	2640	6057	39380
Országos összesítés	11131	13838	8112	18424	121961

(saját számítások)

B) Lelkészek

Gyülekezeteink életének legfontosabb motívuma lelkészeink szolgálata. Jelenleg statisztikánk szerint 84 gyülekezeti lelkész működik egyházkerületünkben, 78 gyülekezetet és mintegy háromszáz települést ellátva. Ebből 12 gyülekezetünk két- vagy többlelkészes, vagyis legalább nyolc olyan gyülekezetünk van, ahol nincs önálló lelkészi szolgálat (tehát gyülekezeteink több, mint egytizedében). Az elkövetkező öt évben 15 lelkészünk éri el a nyugdíjkorhatárt, ami jelenlegi szabályozásunk szerint két évvel hosszabbítható meg. Az EHE-n jelenleg 54 lelkész szakos hallgató tanul, az eddigi tapasztalatok alapján évente legfeljebb 5–7 végzettre számíthatunk közülük, akik mindhárom egyházkerület lelkészutánpótlását jelentik, tehát egyházkerületünk hozzávetőlegesen a következő öt évben maximálisan 10–15 belépő lelkészt várhat. Vagyis a legoptimálisabb esetben is (lemorzsolódás, pályaelhagyás stb. nélkül) a betöltetlen lelkészi helyek száma a következő öt–hét évben másfélszerese lesz a mostaninak – reálisan tekintve inkább a kétszerese, ami már gyülekezeteink egyötödét érintheti.

C) Finanszírozás

De mennyire vagyunk képesek önerőből fenntartani ezen gyülekezeteinket? Emlékeztetőül jelzem, hogy zsinatunk három évvel ezelőtt elindította azt a programját, aminek keretében teológiai, ekkleziológiai és gyakorlati-működési szempontok összehangzó következtetéseként célunk a gyülekezetek gazdasági önfelelőségének folyamatos erősítése.

A járvány közvetlenül és közvetve nehézségeket támasztott ebben a folyamatban, hiszen a templombajárás megszűnése miatt a perselypénz csökkenésével számoltunk, az általános gazdasági visszaesés pedig az áldozatvállalás kereteit szű-

kítette be. Egyházkerületünkben 2020-ban valóban majd' egyharmadával kevesebb lett a perselypénz, azonban 2021-ben (ami pedig még jócskán járványos év volt), visszaemelkedett a járvány előtti évek szintje fölé, 2017-hez képest közel ötödével több is lett! Az egyházfenntartói járulék és az általános adományok ugyanakkor dinamikusan növekedtek, így a gyülekezetek finanszírozása általánosan nem került veszélybe, sőt, 2021-ben ötödével, 100 millió forinttal nagyobb összeg szerepel ezen a bevételi soron.

Mindennek révén a gyülekezeti működés alap-elemeinek (lelkészi juttatások, hitéleti és általános működési költségek, adók) átlagos finanszírozottsága 60% fölé jutott, ami örvendetes folyamatra utal. Természetesen ezen belül jelentős különbségek vannak az egyes gyülekezetek között, ami egyenkénti, mélyebb elemzést igényel majd, mint ahogyan arról is kell beszélnünk, hogy a vállalkozási stb. bevételekre mennyiben helyes és üdvös ráterhelni a gyülekezetek fenntartását. A pályázati jellegű és ahhoz hasonló bevételekre viszont semmiképpen nem alapozhatjuk a gyülekezetek működését. (Templomaink felújítása stb. nyilván nem tartozik ebbe a körbe.)

D) Következtetések

A népmozgalmi, lelkészi és finanszírozási adatok egyházas, vallásossági hangsúlyú értelmezése messze túlmutat a statisztikákon, hitmegélésünk lényegi, akár kényes kérdéseit is felveti. Erről is szólnom kell jelentésemben, mert felügyelői munkám jövőbeli irányát is orientálja.

Ismert az a (nem feltétlenül helyénvaló) felfogás, miszerint a bajok, nyomorúságok idején megnő a valláshoz, egyházakhoz fordulás igénye. Nos, sem a számaink, sem a mindennapi tapasztalataink nem igazolják, hogy a járvány idején vagy a háború sokkjában tömegek keresték volna velünk a kap-

csolatot. De általánosabban is, korunk sokféle társadalmi elbizonytalanodása, egyéni emberi útkeresése számára a krisztusi üzenet megszólító ereje támaszt adhatna – mégsem látjuk ennek nyomát a népmozgalmi adatainkban vagy akár a lelkészi hivatásra elhívás rekrutációs számaiban. Hogy teológiánk megszólaltatásának világossága és hitelessége, közösségeink befogadó/behívó képessége, egyházi működésünk alkalmassági alulteljesítése, személyes életünk példásságának hiánya milyen arányban vezetett ide – ennek őszinte feltárását egyházi és gyülekezeti jövőnk számára meghatározó jelentőségűnek tartom, és erre hívom gyülekezeteinket, lelkészi és laikus szolgálattevőinket.

Ez a kérdés szorosan összefügg az első pillantásra kifejezetten egyházszervezeti-gazdasági kérdésnek tűnő kihívással: gyülekezeteink fenntarthatóságának ügyével. A fentebbi adatok mutatják ennek egyre sürgetőbb tisztázása, az új gyülekezeti modellek bevezetése, a lelkészi és laikus szolgálattevők közti feladatmegosztás újragondolásának igényét. Egyházkerületi felügyelő szolgálatomból hátralévő két évemet ennek gyülekezetenkénti végigbeszélésére, a szükséges döntések előkészítésére és végigvitelére szánom, ebben kérem közreműködésüket!

3. Országos egyházi döntéshozatal kerületi vonatkozásai

Azért is tartom a gyülekezeti szintű szembenézést és megújulást központi jelentőségűnek, mert az országos szintű egyházpolitika és döntéshozatal meglehetősen determinált és intézmény-hangsúlyú – de azt se kívánom elhallgatni, hogy időnként nem látom gyümölcsözőnek, hatékornak, lélekemelőnek.

A) Támogatások

A determináció kereteit nagyban kijelöli a két évvel ezelőtti egyház és kormány közötti szerződésünk. Ebben a parókia-felújítások, óvodák építése/bővítése kulcsfontosságú, ezek előkészítése rendszerben haladt. Jelenleg az ország gazdasági nehézségei miatt a folyamat elakadt, a folytatás még nem látszik, ezért erről számot adni nem tudok. A különféle támogatások értelmes, célszerű és becsületes felhasználásának ezen túl is jó példái vannak, így bizton áldás van a salgótarjáni és albertyi felújításokon is.

Amihez azonban tartani tudta magát az egyházunk, az lelkészeink jövedelmének emelése. Itt a szükséges mindhárom forrást biztosítottuk:

a LÉM által a gyülekezetekre jutó tehervállalást egyházkerületünk előre bejelentett módon fokozatosan növelte, csak néhány, ehhez kellő erővel bizonyosan nem rendelkező gyülekezetünk esetében tekintettünk el az önrész emelésétől. Az egyházi költségvetés állta a maga részét. A kormányzat által a közösségi forrásokból, azaz a költségvetésből erre utalt, eredetileg „kistelepülési támogatásként” jelzett jövedelemkiegészítés is lelkészeinkhez került, bár ennek elosztásánál nem alkalmaztunk differenciálást – bár voltunk néhányan, akik helyesnek és célravezetőnek tartjuk, hogy a lelkészi munka hatékonyságában és minőségében mindenki által tudottan meglévő különbségek visszatükröződjének legalább az ilyen kiegészítő javadalmazások során.

B) Fegyelmi ügyeink

Néhány fegyelmi ügyünk országos szintig jutott el. Az egyházkerület vezetése, hasonlóan a gyülekezeti szolgálattevőkhöz, a jó rend megtartására és megtartatására is felelős. Ezért a testvériesség és jóindulat közegében, de a közösségünk egészét védő szabályok következetes érvényesítésével végezzük munkánkat. Ennek megfelelően, akár gyülekezeti panaszok, akár a belső ellenőri jelentések nyomán felszínre került problémákat igyekeztünk testvéri beszélgetéssel, mediációval elrendezni, követve Pál apostol iránymutatását.

Akadtt azonban olyan súlyú ügy és mélységű konfliktus, amiben a kerületi vezetés többszöri békítő, helyzetet tisztázó fellépése sem tudta megelőzni, hogy fegyelmi eljárások induljanak. A Miskolc-Belvárosi Gyülekezetben kialakult helyzet fegyelmi részéről a kerületi ügyész számol majd be, hiszen ebben már jogszabályaink értelmében az egyházkerületnek nem lehetett jogköre. Nekünk a dolgunk az volt és az lesz, hogy egyfelől a gyülekezet és a lelkész számára is megnyugvást, a konfliktusból kivezető utak megtalálását segítsük, másfelől intő példaként világossá tegyük mindannyiunk számára, hogy csakis őszinteséggel, szeretettel és működési felelősséggel lehet gyülekezetet építeni, fenntartani.

A Budapest–Csillaghegyi Gyülekezet esetében elhúzódóvá vált a lelkész nyugdíjba menetelét is magába foglaló, összetett probléma megoldáskeresése. Az egyházkerület vezetése prioritásként kezelte a gyülekezet és a diakóniai intézmény működésének nyugalmát, így talán túlzottan is hosszú időn át bíztunk a gyülekezet vezetésének együttműködési hajlandóságban. Mostanára a lelkészválasztás elindítása oldhatja meg a törvényes működés helyreállítását.

C) Országos egyházi események

Több ügyben is folytattam kezdeményezéseink továbbvitelét országos szinten. Korábbi kerületi közgyűlési döntésünk nyomán, a Zsinat és az Országos Presbitérium döntése alapján létrejött az a személyiségvédelmi munkacsoport, amely az egyházon belül segítséget tud nyújtani az esetleges bántalmazási ügyek sértettjeinek. Ugyancsak a mi kezdeményezésünk elfogadásával sor kerül arra az egyházi fórumra, ami alkalmat ad a biblikusság értelmezésében illetve a társadalmi-morálteológiai ügyek kapcsán felmerült kérdésekben meglévő különféle irányzataink egyeztetésére, testvéris egyben magas szakmai színvonalú megvitatására. Részben ezekkel is összefüggésben sokunkban volt aggodalom, hogy a kiélezett vitákat és helyenként túlhajtott elköteleződéseket hozó politikai kampányidőszak próbára teszi egyházunk tartószilárdságát. Megnyugvással tapasztalhattuk, hogy az időnkénti és helyenkénti markáns nyil-

vános politikai-ideológiai megnyilvánulásokkal együtt sem szenvedett mély sebeket az egyházi egység. Az pedig tanulságul szolgálhat mindannyiunknak, hogy a közösségi média a lehető legalkalmatlanabb közeg eltérő közösségi látásaink megbeszélésére, de bemutatására is.

Országos programunk volt a népszámlálásra való készülés. Miután a felmérés kormányzati döntés nyomán egy évvel későbbre, 2022 őszére került, a kampányt is halasztottuk, azonban hálózatos alapú felkészülésünk célja nem változott: eljutni mind többekhez, akik kifejezhetik evangélikus egyházunkhoz tartozásukat.

Az előttünk álló hónapokban ez a legfontosabb missziós feladatunk és egyházépítési teendőnk. Ennek jegyében találkozunk minél többször gyülekezeti és egyházmegyei alkalmakon, a nyári táborokban, az egyházkerületi napon és szeptember 24-én az EPOT-on!

Csömör, 2022. május 20.

7. Személyi hírek az Északi Evangélikus Egyházkerületből

Személyi változások

Fabiny Tamás püspök 2021. július 1-től Bence Áront külföldi szolgálatra átengedte Németországba.

Fabiny Tamás püspök 2021. július 7-én lelkésszé avatta Sztyéhlik Csabát, és Sámsonházára küldte beosztott lelkészi szolgálatra.

Fabiny Tamás püspök 2021. augusztus 28-án lelkésszé avatta Pápicsné Jakab Johanna Júliát, majd a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületbe engedte át, ahol Szemerei János püspök a bakonyszentlászlói, illetve a sikátori egyházközségbe küldte ki beosztott lelkészi szolgálatra.

Nagy Szabolcs Roland kikérve a Nyugati Evangélikus Egyházkerületből kiegészítő beosztott lelkészi szolgálatra.

Kiss Máté 2021 augusztus elejétől Komáromban folytatja szolgálatát.

További kiküldések

Fabiny Tamás püspök

- Györgyi Zsoltot 2022. július 15-ig az Alberti Evangélikus Egyházközségbe küldte helyettes lelkészi szolgálatra;

- Szmolár Attilát 2022. július 31-ig az Ősagárdi Evangélikus Egyházközségbe és a legéni leányegyházközségbe küldte helyettes lelkészi szolgálatra;

- Balázs Tibor 2022. augusztus 31-ig a sajkázai egyházközségben meghosszabbította helyettes lelkészi szolgálatát;

- Laczi Rolandot 2021. szeptember 1-től a Ceglédi Evangélikus Egyházközségbe kiküldte helyettes lelkészi szolgálatra;

- Lindákné János Zsuzsannát 2021. szeptember 1-től az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumba küldte iskolalelkészi szolgálatra;

- Lindákné János Zsuzsannát 2021. szeptember 1-től a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálathoz küldte ki intézményi lelkészi szolgálatra;

- Nagy Szabolcs Rolandot 2021. szeptember 1-től a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközségbe kiküldte kisegítő beosztott lelkészi szolgálatra.

Lelkészválasztások

- Szlaukó-Bobál Orsolya 2021. szeptember 1-től félállásban folytatja lelkészi szolgálatát a Ceglédi Evangélikus Egyházközségben;

- Molnár Lilla 2021. július 3-tól a Budapest-Kelenföldi Egyházközség másodlelkésze;

- Horváth-Hegyi Áron (korábbi szolgálati helye: Sámsonháza) 2021. augusztus 1-től a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség megválasztott lelkésze.

Felmentések, lemondások, nyugdíjba vonulások

Fabiny Tamás püspök felmentette

- 2021. július 1-jével Baranka Máriát a Nagytarcsán végzett beosztott lelkészi;

- 2021. augusztus 1-jével Adámi Lászlót a Nyíregyházán végzett helyettes lelkészi;

- 2021. szeptember 1-jével Simon Viktóriát a Cegléden végzett helyettes lelkészi;

- 2021. szeptember 1-jével Sághyné Kiss Katalint az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumban iskolalelkészi;

- 2021. szeptember 1-jével Sághyné Kiss Katalint a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálatban végzett intézményi lelkészi szolgálata alól.

Gyermekszületés

Kiss Máté és felesége, Nagypál Bettina negyedik gyermeke, Kiss András Dávid 2021. január 30-án született;

Buday Barnabás és felesége, Buday-Malik Adrienn harmadik gyermeke, Buday Bernát Mihály 2021. augusztus 17-én született;

Horváth-Hegyi Ádám és felesége, Lupták Dóra gyermeke, Horváth-Hegyi Simon 2021. november 3-án született.

Az Északi Egyházkerületben 2021-ben felszentelt lelkészek bemutatása

Pápicsné Jakab Johanna Júlia 1996. augusztus 18-án született Nagyváradon. Gyulán nőtt fel, 2009-ben konfirmált a gyulai gyülekezetben. Általános iskolai tanulmányait a Karácsonyi János Katolikus Általános Iskolában végezte, ezt követően a Karácsonyi János Katolikus Gimnáziumban tanult, ott érettségizett. A gimnáziumi évek alatt a gyülekezet gyermek- és ifjúsági munkájában segédkezett.

Az érettségi után, 2014-ben felvételt nyert az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára. 2016/2017-ben Heidelbergben töltött ösztöndíjas évet, ami meghatározó volt a teológiai látásmódjának kialakulásában és önismeretében.

Ennek hatására kutatta szakdolgozatában az Isten áldásának ószövetségi nyelvi, irodalmi, teológiai és történeti vonatkozásait. Hatodéves gyakorlatát az Maglódi Evangélikus Egyházközségben végezte Németh Mihály lelkész mellett.

Férje hivatásos katonaként teljesít szolgálatot Veszprémben. 2021 májusában kötöttek házasságot Gyulán. Johanna ordinációját követően 2020. szeptember 1-jén kezdte meg lelkészi szolgálatát Bakonyszentlászlói és Sikátori Evangélikus Egyházközségekben, ahová beosztott lelkészként helyezte Szemerei János püspök.

Sztyéhlik Csaba 1989. október 13-án született Budapesten. Óbudán nőtt fel és az ottani evangélikus gyülekezethez tartozott. Az általános iskola után 2004 szeptemberétől a Deák Téri Evangélikus Gimnázium diákja lett. Az óbudai ifjúsági élet Hokker Zsolt pásztorlásával, valamint a gimnáziumi tapasztalatok erős és biztos alapot adtak a Teológia felé.

2008 szeptemberében az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus – lelkész szakán kezdte meg tanulmányait. 2012-től kapcsolódott be a Budafoki Evangélikus Egyházközség hitoktatói és ifjúsági munkájába, majd lelkipásztori munkatársként is szolgált.

2014-ben házasságot kötött Bérces Zsófiával és Budafokon kezdték meg közös életüket. 2015-től az EHE katechéta–lelkipásztori munkatárs szakán folytatta tanulmányait, ahol 2018-ban szerzett diplomát. 2016-ban született meg első gyermeke, Lukács, majd 2018-ban a második, Lóránd, és 2020-ban a harmadik, Lana. 2018-tól a Budai Egyházmegye presbitere, ifjúsági felelőse. 2018 szeptemberétől folytatta lelkipásztori tanulmányait, majd hatodévtől a budafoki gyülekezetben tölthette.

Elhívásában és szolgálatában meghatározó igeszakasz, az ordinációra is választott Mt 8,8 kiemelt része: „Uram, nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szót szólj...”. Fabiny Tamás püspök 2021. július 4-én szentelte lelkésszé Budafokon, augusztus 15-től pedig Sámsonháza és Pásztó gyülekezeteiben állította szolgálatba.

★ ★ ★

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének kiadványa
Budapest, 2022

Felelős kiadó: Dr. Fabiny Tamás
Szerkesztés: Angyal-Cseke Csaba, Nagy Ádám

Nyomdai előkészítés: Ecsedi Klára
Nyomdai kivitelezés: Vareg Hungary Kft.
Felelős vezető: Egyed Márton

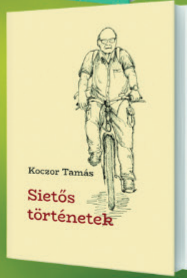
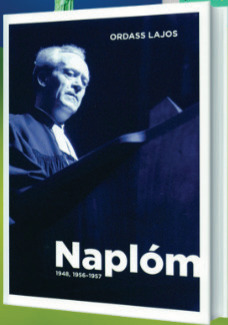
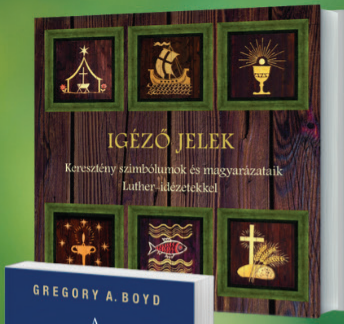
Megjelent 700 példányban

LUTHER
KIADÓ
hiszem - olvasom - értem

FOLYÓIRATOK

KÖNYVEK

A JÁNDÉKTÁRGYAK

www.lutherkiado.hu
Evangelikus könyvesbolt:
1085 Budapest, Üllői út 24.

EVANGÉLIKUSOK VAGYUNK

és te?

NEM KÉRDÉS, MOST MÉGIS AZ!

Segíts bennünket azzal, hogy evangélikusnak vallod magad: neked egy válasz, nekünk a legfontosabb támogatás a 2022-es népszámláláson.

Emlékeztess a vallásra vonatkozó kérdés és a válaszadás fontosságára családod tagjait, barátaidat, ismerőseidet is! Legyünk minél többen láthatóan evangélikusok!

EPOT 2022

EVANGÉLIKUS PRESBITEREK ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA

2022. szeptember 24.

2022-ben ismét megrendezik az Evangélikus Presbiterek Országos Találkozóját. Az eseményre azonban ez alkalommal nem csupán a presbitereket, hanem az egyházközségek és intézmények vezetőit és munkatársait is – többek között lelkészeket, felügyelőket, gyülekezeti munkatársakat, intézményvezetőket és intézményi munkatársakat – és mindazokat várják, akik valamilyen formában felelősséget és feladatot vállalnak egyházunk építésében.

Tervezett program

10.00 – 10.15 | Nyitóéneklés

10.15 – 10.30 | Megnyitó, köszöntő

10.30 – 11.05 | Bibliatanulmány: Megszámláltatunk...

11.05 – 11.15 | Éneklés

11.15 – 12.00 | Panelbeszélgetés a bibliatanulmány kérdéseiről

12.00 – 13.15 | Ebédszünet

13.15 – 14.30 | Szekciók öt teremben

14.30 – 15.30 | Szünet, „lehetőségek piaca”, zenei program

15.30 – 17.00 | Úrvacsorás istentisztelet

Regisztráció

A találkozóra egyénileg nem, csak egyházközségenként, intézményenként regisztrálva, összesített adatokkal lehet jelentkezni. A regisztrációt az egyházközség, illetve intézmény részéről kijelölt kapcsolattartó végzi, nála lehet a részvételi szándékot jelezni. A regisztrációra 2022. június 1. és 15. között kerül sor.

Időpont és helyszín

2022. szeptember 24., szombat, 10–17 óra

Hungexpo, C pavilon (1101 Budapest, Albertirsai út 10.)

Részletes program és további részvételi információk

evangelikus.hu/epot-2022